T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM YÖNETİCİLİĞİ VE DENETİCİLİĞİ BİLİM DALI

ÇİN ŞİNJİANG UYGUR ÖZERK BÖLGESİNDEKİ İLK ORTA VE LİSE ÖĞRETMENLERİNE UYGULANAN HİZMET İÇİ EĞİTİM ETKİNLİKLERİNİN ÖĞRETMEN ALGILARINA GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Dilare JİAPAER

Ankara- 2010

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM YÖNETİCİLİĞİ VE DENETİCİLİĞİ BİLİM DALI

ÇİN ŞİNJİANG UYGUR ÖZERK BÖLGESİNDEKİ İLK ORTA VE LİSE ÖĞRETMENLERİNE UYGULANAN HİZMET İÇİ EĞİTİM ETKİNLİKLERİNİN ÖĞRETMEN ALGILARINA GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Dilare JIAPAER

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Sabri ÇELİK

Ankara- 2010

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Dilare JIAPAER'E ait "Çin Şinjiang Uygur Özerk Bölgesindeki İlk,Orta ve Lise Öğretmenlerine Uygulanan Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerinin öğretmen algılarına göre Değerlendirilmesi " başlıklı çalışması jürimiz tarafından ……tarihinde Eğitim Yöneticiliği ve Deneticiliği Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı	İmza
Başkan:……	
Üye (Tez Danışmanı): Yrd.doç.Dr. Sabri ÇELİK	
Üye :……	
Üye :……	
Üye :……	

ÖNSÖZ

Bir milletin gelişmesi eğitime bağlıdır, eğitimi geliştirmek öğretmenlerin elindedir. Şu anki devirde yüksek eğitimli ve bilgili öğretmenler olmadan eğitimi geliştirmek ve uzmanları yetiştirmek mümkün değildir.

Teknolojinin hızla gelişmesiyle öğretmenlere olan talep de artmaktadır. Yüzyılımızda öğretmenler; sadece kendisinde olan bilgilerle sınırlı kalmadan her yönde kendisini geliştirmeli, kendi mesleğiyle ilgili bilgilerle kalmadan dahası mesleğiyle ilgili olan başka meslekleri de iyi öğrenmelidirler. Yani öğretmenlerin değişiklere kendilerini uydurmaları, yeni gelişmeleri takip edebilmeleri gerekmektedir.
Ancak, hizmet içi eğitimi bu ihtiyaçları karşılar.

Öğretmenler için hizmetçi eğitimin amacı; öğretmenlerin eğitim kavramına olan bakışlarını yenilemek, eğitim teori bilgisini ve öğretim yeteneğini yükselterek, ilk ve ortaokul eğitim reformunu sağlayarak gelişmenin ve adaptasyonun da gerçekleştirilmesini sağlamaktır.

Araştırmaya konu olan Çin Şinjiang Uygur Özerk Bölgesindeki ilk,orta ve lise öğretmenleri hizmet içi eğitimde söz sahibi olan unsurlardan biridir. Okulların eğitim etkinlikleri, hizmet içi eğitimin geliştirilerek hak ettiği önemi kazanması adına değerlendirmeye çalışılmıştır.

Bu araştırmanın başlangıcından bitimine kadar süre içinde her türlü yardım ve kolaylığı sağlayan Tez Danışmanım Yrd.Doç.Dr. Sabri ÇELİK'E, Öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan anketi cevaplayan öğretmenlere içtenlikle teşekkür ederim.

Dilare JİAPAER

ÖZET

ÇİN ŞİNJİANG UYGUR ÖZERK BÖLGESİNDEKİ İLK ORTA VE LİSE ÖĞRETMENLERİNE UYGULANAN HİZMETİÇİ EĞİTİM ETKİNLİKLERİNİN ÖĞRETMEN ALGILARINA GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

JIAPAER Dilare
Yüksek Lisans, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı
Tez Danışmanı: Yrd. Doç.Dr. Sabri ÇELİK
Mayıs 2010, xiv + 110 sayfa

Bu araştırmanın amacı, Çin Şinjiang Uygur Özerk bölgesindeki ilk ve ortaokul öğretmenlerine uygulanan hizmet içi eğitim faaliyetlerini öğretmen algılarına göre değerlendirmektir. Hizmet içi eğitim etkinliklerinin değerlendirilmesi, hizmet içi eğitim ihtiyacının saptanması, planlanması, programlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi aşamalarına göre incelenmiştir.

Araştırma evrenini Çin Şinjiang Uygur Özerk bölgesi Ürümçi şehrindeki ilk ve ortaokul öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise, Ürümçi 19.ilkokul, 20.ilkokul, 68.ilk ve ortaokul, 17.orta ve lise okul, 14.orta ve lise okullarında çalışan öğretmenlerdir.

Bu araştırmada okullardaki öğretmenlerin görüşlerinin alınmasına yönelik hizmet içi eğitim etkinliklerinin değerlendirilmesi tespiti amaçlı bir anketten yararlanılmıştır. Anketler aracılığıyla elde edilen veriler SPSS programına aktarılmış, analizler yapılarak yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hizmet içi eğitim, ilk, orta ve lise öğretmenleri, Değerlendirme

THE EVALUATION OF IN-SERVICE EDUCATION ACTIVITIES APPLIED TO TEACHERS WORKING IN XINJIANG UIGHUR AUTONOMOUS REGION IN CHINA

ABSTRACT

The aim of this research is to evaluate the in-service education activities applied to teachers working in Xinjiang Uighur Autonomous Region in China. The evaluation of in service education activities has been analyzed according to the stages including the stating of needs of education, planning, programming, applying, evaluating and improving.

Research universe consists of teachers working primary and secondary schools in Xinjiang Uighur Autonomous Region in China. The sample consists of 19th primary school teachers, 20th primary school teachers, 68th primary and secondary school teachers, 17th secondary school teachers and 14th secondary school teachers.

In this research, intended to get opinions of teachers, a questionnaire is used. The data collected from questionnaires is transferred to SPSS program and commented by analyzing.

Key Words: In-Service Education, primary and secondary school teachers, evaluation.

İÇİNDEKİLER **sayfa**

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI…… **İ**

ÖNSÖZ…….. **İi**

ÖZET……. **İii**

ABSTRACT…….. **V**

İÇİNDEKİLER……. **Vi**

TABLOLAR LİSTESİ…….. **İx**

KISALTMALAR CETVELİ…… **Xiv**

BÖLÜM I

GİRİŞ…… **1**

1.1. Problem Durumu……... **2**

1.2. Problem Cümlesi……... **2**

1.3. Alt Problemler……... **3**

1.4. Araştırmanın Amacı…….. **3**

1.5. Araştırmanın Önemi…….. **3**

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları……. **3**

1.7. Araştırmanın Sayıtlıları……. **4**

18. Tanımlar…… **4**

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE…….. **5**

1. Eğitimle İlgili Bazı Kavramlar……..... **5**

1.1. .Eğitim Kavramı……... **7**

1.2. Hizmet İçi Eğitim Kavramı…….. **7**

2. Hizmet İçi Eğitimin Türleri…… **9**

3. Hizmet İçi Eğitim Genel Amaçları……..... **10**

4. Hizmet İçi Eğitimin İhtiyacının Saptanması……..... **11**

5. Hizmet İçi Eğitiminin Planlanması…… **13**

6. Hizmet İçi Eğitim Programlarının Hazırlanması……... **13**

7. Hizmet İçi Eğitiminin Uygulanması…….. **14**

8. Hizmet İçi Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi…… **15**

9. Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitimi……..... **15**

9.1. Öğretmenler İçin Hizmet İçi Eğitiminin Gerekliliği……. **16**

10. Diğer Ülkelerde Hizmet İçi Eğitimi…….. **17**

10.1. Fransa ……. **17**

10.2. Almanya…….. **18**

10.3. ABD……. **19**

10.4. İngiltere…… **20**

10.5. Japon…… **21**

10.6. Türkiye……. **21**

BÖLÜM III

1. Çin Eğitimi ……. **22**

1.1. 1949 Sonrası Çin Eğitimi……. **22**

1.1.1. Temel Eğitim…….. **23**

1.1.2 Orta Mesleki Teknik Eğitim…… **23**

1.1.3. Yüksek Eğitim…… **24**

1.1.4. Yetişkin Eğitim…….. **24**

2. Çin'de Hizmet İçi Eğitimi…… **26**

2.1. Çin Hizmet İçi Eğitiminin Gelişmesi…… **26**

2.1.1. Doğuş Aşaması…… **26**

2.1.2. Durakladığı Dönem ……. **26**

2.1.3. İlk Yenileme Aşaması ……... **27**

2.1.4. Gelişmenin İlk Aşaması……. **27**

2.1.5. Gelişme Aşaması…… **28**

3. Çin Hizmet İçi Eğitiminin Hizmet Sistemi…….. **28**

4. Yasal Dayanakları ……... **30**

5. Çin Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Durumu …….. **32**

6. Öğretmenler İçin Hizmet İçi Eğitim Şekilleri……. **34**

7. İlk ve Orta Okul Hizmet İçi Eğitimindeki Mevcut Sorunlar …….. **36**

8. Çin Şinjiang Uygur Özerk Bölgesi ……. **37**

8.1. Çift Dilli Eğitim Nedir……... **37**

8.2. Çin Şinjiang Uygur Özerk Bölgesindeki Hizmet İçi Eğitimi……. **39**

9. İlgili Araştırmalar…… **40**

BÖLÜM IV

Araştırmanın Modeli…… **46**

Evren ve Örneklem……..... **46**

Veri Toplama Aracı **47**

……..

Verilerin Toplanması…….. **48**

Verilerin Analizi ……..... **48**

BÖLÜM V

BULGULAR VE YORUM…….. **50**

Araştırmaya Katılan Katılımcıların Kişisel Özelliklerine İlişkin Bulgular…….. **50**

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular…….. **54**

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular…… **62**

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular……. **65**

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular……. **73**

Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular…… **80**

Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular…….. **87**

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER……. **91**

Sonuç…… **91**

Öneriler…… **93**

Kaynakça……. **95**

Ekler……. **103**

Ek 1: Araştırma Anketi…… **103**

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 3.01: Çin Eğitim Sisteminin Yapısal Durumu……. **26**

Tablo 5.01: Cinsiyete Göre Dağılım……... **52**

Tablo 5.02: Yaşa Göre Dağılım…….. **52**

Tablo 5.03: Öğrenim Durumuna Göre Dağılım……..... **52**

Tablo 5.04: Branşa Göre Dağılım…….. **53**

Tablo 5.05: Mesleki Kıdeme Göre Dağılım…….. **53**

Tablo 5.06: Katılımcıların Katıldıkları Seminer Veya Kurs Sayılarına Göre Dağılımı…… **54**

Tablo 5.07: Okulda Çalışan Öğretmenin Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesinde Bilimsel Yöntemlerin Kullanılma Derecesi……. **55**

Tablo 5.08: İhtiyaçların Saptanmasında Öğretmen Sayısının, Unvanlarının, Hizmet Alanlarının ve Niteliklerinin Belirlenme Derecesi …… **56**

Tablo 5.09: Öğretmenin Verilmesi Planlanan Eğitime Karşı Tutum ve Beklentilerinin Belirlenme Derecesi……... **56**

Tablo 5.10: Eğitim İhtiyaçları Saptanırken "Okula Yeni Öğretmen Alınması" Durumunun Göz Önüne Alınma Derecesi……. **57**

Tablo 5.11: Eğitim İhtiyaçları Saptanırken "Öğretmenin Görevinin Değiştirilmesi" Durumunun Göz Önüne Alınma Derecesi……. **58**

Tablo 5.12: Eğitim İhtiyaçları Saptanırken "Üst Derecede Görevlere Öğretmen Hazırlanması Gerektiğinde" Durumunun Göz Önüne Alınma Derecesi…….. **58**

Tablo 5.13: Eğitim İhtiyaçları Saptanırken "Yeni Teknoloji Uygulandığında" Durumunun Göz Önüne Alınma Derecesi……. **59**

Tablo 5.14: Eğitim İhtiyaçları Saptanırken "Yeni Sistem Uygulandığında Ya Da Sistemde Değişiklik Yapıldığında" Durumlarının Göz Önüne Alınma Derecesi…….. **60**

Tablo 5.15: Eğitim İhtiyaçlarının Öğretmenin İhtiyaçları Doğrultusunda Belirlenme Derecesi…… **60**

Tablo 5.16: Öğretmenlerin Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesinde İhtiyaç Saptama Tekniklerinden (Kayıt Ve Raporların İncelenmesi, Test, Anket, Grup Toplantıları Düzenleme, Gözlem, Görüşme Ve Mülakat, İş Ve Görev Analizi) Bir Veya Birkaçından Yararlanma Dere……. **61**

Tablo 5.17:Eğitim İhtiyacını Saptama Çalışmalarının Belirli Aralıklarla Yapılma Derecesi **52**

Tablo 5.18: Hizmet İçi Eğitim İhtiyacının Belirlenmesine Yönelik Faaliyetlerin Gerçekleşmedeki Öncelikleri……. **63**

Tablo 5.19: Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerinin Planlanmasında Ve Önceliklerin Belirlenmesinde Okulun Eğitim Gereksinmesi İle Olanaklarının Göz Önünde Bulundurma Derecesi……. **64**

Tablo 5.20: Hizmet İçi Eğitim Planı Hazırlanırken Okuldaki Çalışmalarla İlgili Gerekli Araştırma Ve İncelemelerin Yapılma, Yeniliklerin Ve Gelişmelerin İzlenme Derecesi….. **64**

Tablo 5.21: Eğitim Programları İle Uygulandıkları Yer, Süre, Zaman Ve Uygulanacak Eğitim Türü Arasındaki Uyum Derecesi…… **65**

Tablo 5.22: Hazırlanan Eğitim Plan Ve Programlarının Öğretmenin Yurt İçi Ve Yurt Dışı Eğitim İmkânlarından Yararlanmasını Sağlama Derecesi……. **66**

Tablo 5.23: Hizmet İçi Eğitimin Planlanmasına Yönelik Faaliyetlerin Gerçekleşmedeki Öncelikleri…….. **67**

Tablo 5.24: Öğretim Programları Hazırlanırken Toplumsal, Ekonomik Ve Teknolojik Gelişmeler İle Yeniliklerin Göz Önünde Bulundurulma Derecesi…… **67**

Tablo 5.25: Öğretim Programlarının İçeriğinin, Bireylerin Öğrenim Durumlarına, Öğrenme Düzeylerine Ve Yeteneklerine Uygun Olarak Hazırlanma Derecesi…… **69**

Tablo 5.26: Hizmet İçi Eğitim Plan Ve Programlarının Eğitim Uzmanlarınca Hazırlanma Derecesi……. **70**

Tablo 5.27: Programı Gerçekleştirecek Eğitim Görevlilerinin Yeterlilik Derecesi…….. **70**

Tablo 5.28: Öğretim Programlarının Etkin Bir Şekilde Uygulamaya Konması İçin Gerekli **71**

Olanakların Sağlanma Derecesi.....

Tablo 5.29: Öğretim Programlarının Uygulanacağı Yerin Eğitimin Türüne, Kullanılacak Yöntemin Özelliklerine Ve Teknolojiye Uygun Olarak Dizayn Edilme Derecesi…… **71**

Tablo 5.30: Önceden Planlanmış Ve Uygulanmış Hizmet İçi Eğitim Plan Ve Programlarından Yararlanılma Derecesi…… **72**

Tablo 5.31: Öğretim Programlarının Öğretmenin Psikolojik Ve Sosyal Gereksinimleri İle Beklentilerine Uygun Biçimde Sürekli Geliştirilme Derecesi…….. **73**

Tablo 5.32: Eğitim Faaliyetlerinin Pratik Bilgileri Kapsama Derecesi…… **74**

Tablo 5.33: Öğretim Programlarının Hazırlanmasına Yönelik Faaliyetlerin Gerçekleşmedeki Öncelikleri…… **74**

Tablo 5.34: Öğretim Programları Uygulanırken Aşağıdaki Öğretim Yöntemlerinin Uygulanma Derecesi…….. **75**

Tablo 5.35: Öğretim Programlarının Uygulanması Esnasında Öğretmenin Düşüncelerine Ve Sorunlarına İlişkin görüşlerine önem verilme derecesi…… **76**

Tablo 5.36: Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerinin Okul Ve Öğretmenin Çalışmaları Göz Önüne Alınarak Uygun Zamanda Yapılma……. **77**

Tablo 5.37: Eğitim Süresince Personelin Birbirleriyle Ve Öğreticiler İle İlişki Kurma Ve Etkileşimde Bulunma Derecesi……. **77**

Tablo 5.38: Öğretim Süresince İşlenen Konuların İş Başında Uygulanabilirlik Derecesi **78**

Tablo 5.39: Öğretim Süresince İstenen Konuların Basitten Zora, Yalından Karmaşığa Doğru Sıralanarak Öğretilme İlkesine Uyulma Derecesi……... **79**

Tablo 5.40: Konuların Somut Örneklerle Uygulamaya Yönelik Olarak İşlenme Derecesi.. **79**

Tablo 5.41: Öğreticilerin Derslerine Önceden Plan Hazırlayarak Girme Derecesi…….. **80**

Tablo 5.42: Öğretim Esnasında Eğitim Araçlarından Yararlanma Derecesi……. **81**

Tablo 5.43: Hizmet İçi Eğitimin Uygulanmasına Yönelik Faaliyetlerin Gerçekleşmedeki Öncelikleri……. **82**

Tablo 5.44: Eğitim Programlarının Değerlendirilmesinde Belirtilen Değerlendirmelerin Yapılma Derecesi……... **83**

Tablo 5.45: Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Okulda Etkili İletişim, İşbirliği Ve Koordinasyon Sağlanmasına Katkı Derecesi……. **84**

Tablo 5.46: Eğitim Faaliyetlerinin Değerlendirilmesinde Uzman Görüşüne Başvurma Derecesi……. **85**

Tablo 5.47: Hizmet İçi Eğitimlerde Personelin Edindikleri Bilgi, Beceri Ve Tutumları İşyerlerinde Uygulama Fırsatı Bulabilme Derecesi…… **86**

Tablo 5.48: Eğitimlerde Ölçülmek İstenen Davranışın Doğrudan Gerçek İş Koşulları Altında Gözlenerek Yapılma İlkesine Uyulma Derecesi……... **86**

Tablo 5.49: Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerinin Katılan Öğretmenin Sosyal Ve Ekonomik Gereksinimlerini Karşılama Derecesi……. **87**

Tablo 5.50: Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerinin Katılan Bireylere Gerekli Bilgi, Beceri Ve Davranışları Kazandırma Derecesi……. **88**

Tablo 5.51: Hizmet İçi Eğitim Programlarına Katılan Bireylerin Başarılarının Ölçülmesinde Belirtilen Ölçme Tekniklerinin Kullanılma Derecesi……. **88**

Tablo 5.52: Hizmet İçi Eğitimin Değerlendirilmesine Yönelik Etkinliklerin Gerçekleşmedeki Öncelikleri……. **89**

Tablo 5.53: Eğitim Programlarının Geliştirilmesi İçin Belirlenen Hata Ve Eksikliklerin Giderilerek Önlemler Alma Ve Değişikliği Planlama Derecesi……. **90**

Tablo 5.54: Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerinin Geliştirilmesinde Araştırma Bulgularından Yararlanma Derecesi…….. **91**

Tablo 5.55: Öğretmenin Geliştirilmesi İçin Öğrenim Esnasında Yapılan Ölçmelerden Personel Gelişimi Gözlem Formu Kullanma Derecesi……. **92**

Tablo 5.56: Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerinin Geliştirilmesinde Eğitim Gören Öğretmenin Görüşlerinden Yararlanma Derecesi…….. **93**

Tablo 5.57: Hizmet İçi Eğitimin Geliştirilmesine Yönelik Etkinliklerin Gerçekleşmedeki Öncelikleri…….. **93**

KISALTMLAR CETVELİ

Akt: Aktaran

Ed: Editör

Çin Eb: Çin Eğitim Bakanlığı

20. İlkokul: Ürümçi şehrinde okulların adı sayıyla adlandırılmaktadır.

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bireysel ve toplumsal hayatı etkileyen, davranış ve tutumlarda değişmelere neden olan faktörler bilim ve teknolojideki hızlı gelişmedir. Bu değişme ve gelişmelere uyum sağlamak bireyler için kaçınılmazdır. Okul denilen kurumlar bireyleri eğiterek ve öğretim sürecinden geçirerek bu uyum sürecini kolaylaştırır. Ancak okullar hayat boyu bu ihtiyacı karşılayacak nitelikte eğitim veremezler. Bununla birlikte okullarda kazandırılması hedeflenen bilgi beceri ve davranışlar çok genel nitelikte olduğu için bir mesleği ömür boyu gereklerini karşılayamaz. Buna ek olarak toplumların sürekli gelişen ve değişen yapısı da bireyin yeni şartlara uyum sağlayıp daha verimli hale gelmesi için hizmet içi eğitimi gerekli kılmaktadır. (Gülırmak, 1996:1)

21. yüzyıl bilgi devridir ve bu devir her insana fırsat ve gelişim gereksinimi getirmektedir. Her insan gelişen bu devride sürekli ilerleyen ve kendini yenileyen teknolojiyi ve sürekli kendini yenileyerek takip etmelidir.

Yüzyılımızdaki hızlı gelişmeler, bir yandan var olan bilgilerin bir kısmını geçersiz hale getirirken, diğer yandan bilinmeyen pek çok şeyi açığa kavuşturmaktadır. Aynı zamanda dünyadaki; otomasyon, iletişim araçları, bilgisayarlar, uluslar arası ilişkiler, yeni buluşlar, fen ve teknik alanlardaki ilerlemeler gibi faktörler, kişileri bu dinamizme ayak uydurmaya zorlamaktadır. Bu hızlı gelişmelere uyum sağlamanın en etkin ve temel aracı şüphesiz " eğitim"dir. (Özyürek,1981:9)

> Milletler eğitim yoluyla, bir yandan toplum düzenini, sosyal ve kültürel değer ölçülerini fertlerine benimseterek, onlarda ortak davranışların teşekkülünü ve bu sayede toplumun birlik ve bütünlüğünün korunmasını ve devamını sağlarken, bir yandan da fertlerin ilerleme, gelişme ve keşfetme arzularını teşvik eder. Bu yönüyle eğitim devamlı faaliyet sahasıdır. Yüzyılımızda bilim ve teknikte yaşayan hızlı gelişmeler, sosyal, iktisadi ve kültürel sahalarda değişmelere yol açmaktadır. Fertlerin bu değişikliklere kendilerini

uydurma ve yeni gelişmeleri takip edebilmeleri için hayat boyunca eğitime ihtiyaçları vardır.(TCMB,1988: 30)

İnsan, örgüt ve toplumun bir araya gelerek yerine getirecekleri en önemli görevlerden biri kazanılan bilgilerin eyleme dökülerek yerine getirecekleri en öemli görevlerden biri kazanılan bilgilerin eyleme dökülerek en verimli şekilde kullanılabilir hale getirebilmektir. Bu hedefe ulaşmak konusunda hizmet içi eğitimin rolü yadsınamaz derecede büyüktür. Çünkü örgütün amaçlarını, teorik bilgileri iş yaşamına aktarmak ancak hizmet içi eğitimle mümkündür. Bu başarının ürünü ise verimlilik ve kalite olacaktır.(Gürsoy, 1997: 36–37)

Problem durumu

Çağımızda toplumun gelişmesinde eğitim çok önemlidir. Eğitimin niteliği öğretmenin niteliği ile doğrudan orantılıdır. Günümüzde bilgi ve teknoloji çok hızlı bir şekilde gelişmektedir. Bu hıza yetişmek için öğretmenlerin kendilerini sürekli yenilemeleri gerekmektedir ve bu da ancak hizmet içi eğitimle mümkündür.

Hizmet içi eğitim, öğretmen seviyesini yükseltir, öğretmenlerin ömür boyu devamlı öğrenmeleri için temel şartları hazırlar.

Bu araştırmada esas olarak, ilk, orta ve lise okul öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim etkinlikleri ele alınıp araştırma konusu yapılmıştır. Bu eğitimlerin ne ölçüde yarar sağlayıp sağlamadığı, eğitimlerde kazandırılan teorik bilgilerin uygulamada geçerlik kazanıp kazanmadığı hususlarının araştırılması güncelliğinin korumaktadır.

Problem Cümlesi:

Çin Şinjiang Uygur Özerk bölgesindeki ilk, orta ve lise öğretmenleri için hazırlanan ve uygulanan hizmet içi eğitim faaliyetlerinin öğ retmen algı ları na göre değerlendirilmesi.

Alt Problemler:

1. Öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçları nasıl belirlenmektedir?
2. İhtiyaçlara yanıt verebilecek nitelikte hizmet içi eğitim plan ve programları nasıl hazırlanmaktadır?
3. Hizmet içi eğitim faaliyetlerini gerçekleştirmek için gerekli öğretim program içerikleri nasıl hazırlanmakta ve gerçekleştirilmektedir?
4. Eğitime katılacak öğretmenin seçimi, uygun yer, ortam, araç-gereç, süre tespiti, eğitimci ile öğretim yöntemleri seçiminde hangi kıstaslar göz önünde bulundurulmaktadır?
5. Hizmet içi eğitim etkinlikleri nasıl değerlendirilmektedir?
6. Hizmet içi eğitim faaliyetlerini geliştirmek için ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?

Araştırmanın Amacı ve Önemi:

Bu araştırmanın yapılmasında araştırmacının kendi amacı ve varmak istediği nokta; gerek kurumun gerekse hizmet içi eğitime tabi tutulan kişinin uygulamalara yönelik görüşleri çerçevesinde; bu görüşleri saptamak ve onları analiz ederek gerek uygulama için gerekse içinde bulunulan durum ile ilgili kuramsal bilgiye yönelik, hissedilen bilgi eksikliğini gidermeye çalışmanın önemli olduğu düşünülmektedir. Aynı zamanda hizmet içi eğitimin bugünkü durumunu ortaya koyan öncü çalışmalardan birisi olacağı, bilim ve meslek olarak hizmet içi eğitimin gelişimi açısından yapılacak diğer çalışmalara kaynak oluşturacağı ve yeni araştırmalara olanak sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları:

1. Araştırma, 2008 yılında Çin Şinjiang Özerk Bölgesi Ürümçi şehrindeki ilk, orta ve lise öğretmenleri için düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerinin değerlendirilmesi ile sınırlıdır.

2. Araştırma okulların 2008–2009 yılına kadar uygulandığı eğitim etkinliklerini değerlendirmekle sınırlıdır.
3. Araştırmanın anketi ilk, orta ve lise öğretmenlerine uygulanmıştır.

Araştırmanın Sayıtlıları:

1. Anket yapılan kişilerin ankete doğru ve güvenilir cevap verdiği düşünülür.
2. Belli bir gruba yapılan anket sonuçları genel geçerliliği yansıtmaktadır.
3. Uzman görüşü alınarak ve ön elemeden geçirilerek hazırlanan veri toplama aracı geçerlidir.
4. Seçilecek örneklem grubuna uygulanacak anket sonuçları hizmet içi eğitim etkinliklerini yansıtmaktadır.

Tanımlar

Eğitim: "Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir." (Tezcan, 1981:4).

Hizmet İçi Eğitim: Hizmet içi eğitim belli eğitimi tamamlayan ve çalışmakta olan bireyler ve yöneticilerin bilgilerini yenilemek, geliştirmek, verimliliklerini artırmak maksadıyla verilen eğitimdir (Li Fang, 2001:4).

Hizmet içi Eğitimin Planlanması

"Eğitimin planlanmasında kurumda daha önceden yapılmış olan ya da halen yapılmakta olan eğitim faaliyetlerinin incelenmesi faydalı olabilecek bir unsurdur. Çünkü etkili bir eğitim planında her şeyden önce güvenilir bir bilgiye dayanmalıdır ve gerçek ihtiyaçlara cevap verebilecek bir plan olmalıdır" (Özdemir, 2001: 27).

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Eğitimle ilgili bazı tanımlar

Eğitimin birçok tanımı yapılmıştır. Bu tanımların bazılarında eğitimin genel ve kapsamlı anlamı, bazılarında ise daha çok belli bir plan ya da program uygulanarak gerçekleşen anlamı öne çıkarılmıştır:

- Eğitim, genel anlamda bireyin davranış değiştirme sürecidir.
- Eğitim, geniş anlamda bireyin toplum standartlarını, inançlarını ve yaşam yollarını kazanmasında etkili olan tüm sosyal süreçlerdir.
- Eğitim, kişinin yaşadığı toplum içinde değeri olan, yetenek, tutum ve diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçlerin tümüdür.
- Eğitim, bireyin yaşadığı toplumda uygulama değeri olan yetenek, yöneliş ve diğer davranış örüntülerini kazandığı süreçler toplamıdır.
- Eğitim, seçilmiş ve kontrollü bir çevrenin, özellikle de okulun etkisi altında sosyal yeterlik ve en iyi şekilde bireysel gelişmeyi sağlayan sosyal bir süreçtir.
- Eğitim, önceden saptanmış ilkelere göre insanların davranışlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı etkinlikler dizgesidir.
- Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişme oluşturma sürecidir (Demirel , 2007:6).

"Eğitim, bilgi, inanç ve becerileri öğrenme, öğretme ve geliştirmeyi içeren sosyal bir bilimdir." (Pala, 2006:1)

Morris'e göre; "Eğitim, öğrenme ve öğretme ile ilgilenen bir çalışma alanıdır" (Pala, 2006:1)

Parker'e göre; "Eğitim, eğitim ve öğretme sürecidir." Bu tanımda geçen 'eğitim' kelimesi öğrencinin bilgi, beceri ve karakterlerinin geliştirilmesi olarak tanımlanmaktadır(Pala, 2006:1).

"Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla istendik yönde değişiklik sağlama sürecidir."(Üre,2008:139).

"Eğitim bir oluşum durumudur. Bu nedenle toplumsal değişmenin, gelişme ve ilerlemenin itici gücüdür"(Gökçe,2005:2).

Eğitim birey ve grupların, siyasal iktidarlarca idealleştirilen değerlere, yaşam tarzına, tutum ve alışkanlıklarının toplumlaştırılması sürecidir (İnal, 2004: 49).

Eğitimle ilgili bazı tanımlar şunlardır:

- Yetişkinler tarafından yeni yetişenlere, sosyal yaşama hazırlamak için yapılan bir etkidir.
- Yeni yetişen kuşakların, toplumsal yaşama hazırlanırken gerekli bilgi, beceri ve kişilik kazanmalarıdır.
- Olgunlaşmaları için çocuklara yardım etmektir.
- Toplumu ayakta tutabilmek için toplumda geçerlikte olan kural ve değerlerin yetişmekte olan nesle aktarılmasıdır.
- Toplumun kültürel muhtevasını kuşaktan kuşağa aktaran bir süreçtir (Şişman, 2006: 6).

"Eğitim, önceden belirlenmiş amaçlar doğrultusunda insanların düşüncelerinde, tutum ve davranışlarında ve yaşamlarında belirli iyileştirme ve geliştirmeler sağlamaya yarayan sistematik bir süreçtir."(Barutçugil, 2002: 18).

"Eğitim, geleceğe yönelen bir gelişme, bir olgunlaşma etkinliğidir."(Öymen, 1979:1).

"Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir." (Tezcan, 1981:4).

"Eğitim, bireyin içinde yaşadığı toplumda davranış biçimleri edindiği süreçler toplamıdır" (Variş,1996: 13).

"Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir" (Ertük, 1972:12).

Eğitimin üç özelliği vardır: Birincisi; bireyin davranışlarının amaçlanan yönde değiştirilmesi gerektiği, ikincisi bireyde davranış değişikliğinin kendi yaşantısı yoluyla gerçeği üçüncüsü; eğitimin planlı ve programlı bir süreç olduğudur. Eğitim öğrenme-öğretme sürecini içine alan genel bir kavramdır. Öğrenme, davranışta gözlenebilir yaşantı ürünü kalıcı izli bir değişmedir. Öğrenme; yeni davranışlar kazandırma, bazı davranışları değiştirme veya geliştirme, davranış potansiyelinde pekiştirme sonucu meydana gelen sürekli ve kalıcı değişiklik, belli etkenlere belli tepkiler verme alışkanlığının kazanılması işlemi, bireyin kendi tepkileri verme alışkanlığının kazanılması işlemi, bireyin kendi tepkileri etkileri ve yaşantıları yolu ile yeni davranışlar geliştirmesi veya davranışlarını değiştirmesidir. Öğretme; bireyin davranışlarında nispeten kalıcı bir değişiklik meydana getirme çabasıdır. Eğitimde bu çabayı gerçekleştiren öğretmenlerdir (Nakilcioğlu,2004:4).

Hizmet içi Eğitim Kavramı

Hizmet içi eğitim; hizmet verene ilişkin konularda kişinin sürekli kendini yenilemesi, mevcut bilgilerini günün şartlarına göre güncellemesi, görevi ile ilgili konularda yeni bilgi, beceri ve gelişmiş tutumlar kazanmalarını sağlamak için bilinçli kişiler tarafından yapılan eğitim türüdür. Bu eğitim, hizmet verene ilişkin bilgileri yenilemekle kalmayıp gerek kişinin gerekse kişinin çalıştığı kurumun günün değişen koşullarına daha çabuk ayak uydurmasının kolaylaştıracak aynı zamanda gelişmelere ayak uydurmuş kişinin mevcut düzende karşılaşacağı yeni sorunları da daha çabuk kavrama ve sorunun çözümüne yönelik önlem alma yetisi de katacaktır.

Çin'de hizmet içi eğitimle ilgili ortak bir kavram yoktur. Kimine göre; "Hizmet içi eğitim, sistemli okul eğitimi almış olan, araştırma, üretim, yönetim, eğitim vb alanda çalışan personellerin bilgilerini yenilemek ve onların keşfetme yetenekleriyle mesleki teknik seviyelerini arttırmak için uygulanan eğitimdir. Kimine göre ise "Hizmet içi eğitim; akademik eğitim için önerilmiş bir eğitimdir. Buna devamlı eğitim de denir. Yani; akademik eğitimi tamamlayıp işe başladıktan sonra o işe adepte olmak için temelden çeşitli yöntemlerle yeni bilgi ve tekniklere erişme eğitimidir. Aslında bu, akademik eğitimin devam etmesi, büyümesi ve gelişmesidir. Yukarıdaki hizmet içi

eğitimle ilgili olarak verilen iki farklı tanım yine de kapsamlı değildir. Bazen hizmet içi eğitim akademik eğitim anlamı da taşımaktadır. Kısacası; Çin'de hizmet içi eğitim kavramı, hizmet içi eğitimin yöntemine, şekline, yönüne, konusuna, amacına daha ağırlık verilerek tanımlanmaktadır. Ağırlık verme yolları yukarıdaki gibi farklı olduğu için hizmet içi eğitim kavramı karışık ve çeşitli olmaktadır (Guan Zhen Yin, 2009).

Hizmet içi eğitim, mesleki elemanların bilgilerini çoğaltmak, yenilemek ve yeteneklerini arttırmak amacıyla uygulanan eğitimdir (Yahya; 2000: 123).

Hizmet içi eğitim; okulu bitirmiş olan ve mesleki teknik personellerinin bilgilerini yenileme, geliştirme, keşif etme yeteneğini arttırma amacıyla yapılan eğitim faaliyetidir (Zhai Peng Xiang; 2006: 32).

Hizmet içi eğitim; sosyal ve ekonomik gelişmelerle teknoloji ve eğitimde kullanılan tekniklerin gelişmesinden elde edilen üründür ve eğitim sisteminde önemli bir alanı oluşturmaktadır. Hizmet içi eğitim; üniversiteden sonra da devam eden bir eğitimdir (Gu Guo Zhi, 2000:1).

Tutum (1979: 26)'göre " Hizmet içi eğitim, kamu görevlilerinin hizmete yakınlığını sağlamak, verimliliklerini artırmak ve gelecekteki görev ve sorumlulukları için yetiştirmek amacıyla kurum içinde ya da kurum dışında, çalışma saatlerinde ya da dışında başvurulan eğitim etkinlikleridir.

"Hizmet içi eğitim özel ve kamu kesimine ait işyerlerinde çalışmakta olan bireylere, görevleri ile ilgili gereken bilgi, beceri ve davranışları kazanmalarını sağlamak üzere verilen eğitimdir."(Çevikbaş; 2002: 25).

Hizmet içi eğitim çalışanların belirli bir iş konusunda becerilerini geliştirmeye yardımcı olması için düzenlenen eğitim programlarıdır.(SIL International, 1999)

"Hizmet içi eğitim, kamu veya özel kurum ve kuruluşlarda çalışan her kademeden personele, işe girişlerinden emekli olana kadar işe uyum, işte

verimliliklerini arttırmak, bilgilerini, görgülerini arttırmak, yeni durum ve ileride değiştirebilecek pozisyonlara uyumlarını sağlamak amacıyla yaptırılan eğitimdir."(TCMB,1988: 31).

Hizmet içi eğitim, kişilerin hizmetteki verim ve etkinliklerinin artırılmasını, gelişmeye yol açan bilgi, beceri ve tutumların zenginleştirilmesini amaç edinen ve kurumların genel çalışma düzenini sürekli olarak etkileyen eğitimdir (Türk dil kurumu, 1974: 86).

> Hizmet içi eğitim, hizmet öncesi eğitimin devamı ve tamamlayıcısıdır. Bu eğitimle bireye işinin gerektirdiği bilgi, beceri ve tutumların kazandırılması ve pekiştirilmesi amaçlanır. Hizmet içi eğitim, iş başında eğitim şeklinde yapılabileceği gibi yerel ve bölgesel seminerlerle; çalışma ve tatil günlerinde de yapılabilmektedir. Ayrıca, kendi kendine eğitim uygulaması da hizmet içi eğitim kapsamı içinde yer alır (Demirel, 2007:13).

" Hizmet içi eğitim, sektör ayrımı yapılmaksızın tüzel ve özel kişilere ait işyerlerinde belirli bir maaş ve ücret karşılığı görevlendirilmiş ve çalışmakta olan kişilere verilen eğitimdir."(Kıncal,2006: 8).

Yalın (1997: 29)'a göre; hizmet içi eğitim; bireylere mesleklerinde daha başarılı olmalarını sağlayacak gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazandırmak amacıyla yapılan planlı eğitim faaliyetleridir.

"Hizmet içi eğitim iş görenlerin içinde bulundukları topluma uyumu sağlama, kişiliklerini geliştirme, mesleki yeterliliklerini arttırma, morallerini yükseltme gibi etkinlikleri içine alan bilgi beceri ve tutumları kazandırma sürecidir."(Aksu, 1996: 12).

Hizmet içi Eğitim Türleri

Kurumlarda çalışan personelin düzenlenen hizmet içi faaliyetleri Taymaz tarafından aşağıdaki şekilde sıralanmıştır: (Taymaz, 1997:8).

- **Oryantasyon eğitimi**: Kuruma yeni başlayan personelin kurumun amaç ve politikasını, yapısını, kendi görev, yetki ve sorumluluklarını tanımları için yapılan eğitimdir. Bu tür eğitim programlarına giriş, ön tanıtma, intibak, alıştırma, hazırlayıcı, eşik, yönlendirme eğitimi adlarından biri verilir.
- **Temel eğitim:** Bir kurumda ise başlayacak olan personele yapacağı isin temel bilgi, beceri ve tutumlarını kazandırmak üzere yapılan eğitimdir. Hazırlık, uyarlama, işe yönelme, stajyerlik, adaylık eğitimi olarak nitelendirilen eğitim programlarıdır. Bir çok işletmede temel eğitim programları oryantasyon eğitimi ile birlikte uygulanır. Böylece bireye hem kurumu ve işi tanıtılır, hem de istenilen yeterlilik kazandırılır.
- **Geliştirme eğitim:** kurumda çalışmakta olan personelin kendi alanı ile ilgili gelişmeler ve yenilikler hakkında yetiştirilmesi ve yeteneklerini geliştirmesi için uygulanan eğitimdir. Bu eğitim personelin moralını yükseltmek, kuruma bağlılığını artırmak, duyarlık kazanmasını sağlamak üzere de programlanır. Bu tür programlara tekâmül, yeniliklere uyarlama, tekrarlama, tazeleme, olgunlaştırma, yeniden eğitim gibi isimler verilir.
- **Tamamlama eğitimi:** Görev değişikliği yapması gereken personel için yeni görevinin gerektirdiği yeterlilikleri kazanması için uygulanan programlardır. Personelin kurumda görev değiştirmesi gerekliliği, kadrolama, yaş durumu ve üretim süreçlerindeki değişikliklerden kaynaklanabilir. Kadro unvanının yükseltilmesini sağlamayı amaçlamayan, iş veya görev alanını değiştirmeyi sağlayan bu tür programlar ihtisas ve meslek eğitimi niteliğindedir.
- **Yükseltme eğitimi:** Kurum yapısındaki kadrolaşma ve personelin yükseltme ihtiyacını karşılamak üzere hazırlanan programdır. Gelecekteki personel ihtiyacını karşılamayı amaç edindiğinden program hazırlanırken, personelin yetiştirileceği alan ve kademenin gerektirdiği yeterlilikler esas alınır. Bu tür programlara personelin yetiştirildiği alan düzeyini tanımlayan ilk, orta, üst kademe yöneticileri, şefler veya müdürler eğitimi gibi isimler verilebilir.
- **Özel alan eğitimi:** Personelin özel hizmetler için çeşitli alanlarda yetiştirmek üzere uygulana programlardır. Kurum içinde özel ihtisas kazandırmak veya yabancı dil öğretmek amacı ile hazırlandığı gibi diğer kurumlar tarafından yürütülen personelin katılması sağlayan yurt içinde veya dışında yapılan hizmet içi eğitimin tümüdür. İlk yardım, iş güvenliği eğitimleri, bilgisayar, yabancı dil, temel geliştirme ve tercüme kursları bu programlara birer örnektir (Taymaz, 1997:.8).

Hizmet içi Eğitimin Genel Amaçlar

Hizmet içi eğitimin planlaması öncesinde, birtakım genel amaçların belirlenmesi gerekmektedir. Bu amaçlar, hizmet içi eğitimin yapılacağı kurumun işleyişine,

amaçlarına uygun olarak kurumun bütünlüğünü koruyacak, temel ihtiyaçları karşılayacak şekilde saptanır. Hizmet içi eğitimin genel hedefleri sınırlı olmamakla birlikte aşağıda sıralanmıştır.

1. Kurumda üretilen mal veya hizmetin nitelik ve niceliğini artırmak.
2. Üretimde verimlilik ve kazancı artırmak, kusurlu üretimi azaltmak.
3. Üretimin zamanında yapılmasını, malzeme ve enerji tasarrufunu sağlamak.
4. Üretim araçlarının yerinde kullanılmasını sağlamak teknolojiyi uygulamak.
5. Gelişmelere ve yeniliklere uyumu sağlamak, üretim metotlarını, geliştirmek.
6. İş kazalarını ve meslek hastalıklarını önlemek, iş güvenliğini sağlamak.
7. Personel arasında iletişim, ilişki ve koordinasyonu güçlendirmek.
8. Kurumda disiplin olaylarını, anlaşmazlıkları ve şikayetleri azaltmak.
9. Personeli tanımak, kaliteli işgücü sağlamak ve kadrolaşmayı kolaylaştırmak.
10. Kontrol işlem ve yükünü azaltmak, rekabet gücü etkinliğini artırmak.
11. Personelin güven duygusunu geliştirmek, güdülmemek ve moralini yükseltmek.
12. Personele gerekli yeterlikleri kazandırmak, memnuniyet ve doyumunu sağlamak.
13. Yenilikleri yakından izlemek, personelin ortama uyumunu kolaylaştırmak.
14. Personel hareketliliğini önlemek, kurumda yer değiştirme ve yükselme imkanını sağlamak.
15. Kurumun çevrede, personelin işinde başarısını, değerini ve saygınlığını artırmak(Taymaz,1997:6).

Hizmet içi Eğitimin İhtiyacının Saptanması

Hizmet içi eğitimi gerekli kılan sebeplerden bazıları şunlardır:

1. Toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik yapısı sürekli olarak değişmekte ve gelişmektedir. Bireyin bu değişikliklere uyumu eğitim vasıtasıyla sağlanabilir(Kınal,2006:9).

2. Bilgi çağında bilginin yenilenme hızının sürekli artması, insanların okulda eriştikleri bilgileri hayatları boyunca kullanmalarının mümkün olmayacağını ispat etmektedir.

3. Okul eğitiminin yeterli olmaması, okulu tamamlayan bir çok insan; herhangi bir sebepten, örneğin ekonomik problemler, bilgiyi yenilemeye önem verilmemesi, daha önce kazandığı bilgilerin bilimsel ve teknolojik gelişmelerden geri kalması gibi, mevcut bilgilerini devamlı kullanamayacağını göstermektedir ve bu durum da hizmet içi eğitimi gerekli kılmaktadır.

4. Teknolojinin hızlı gelişmesiyle meslek yapılarında değişiklikler olmaktadır. Toplumun sürekli olarak değişmesiyle insan gücünü talep eden mesleklerin yerini bilgiyi talep eden meslekler almaktadır. Yeni ve yüksek teknolojiyle çalışan meslekler, bilgi devrinde genel meslekler sayılmaktadır. İnsanın bu değişmelere uyumu sağlaması sadece okulda aldığı bilgilerle mümkün değildir (Tursunay, 2002:25).

5. Hizmet öncesi verilen bilgiler daha çok genel kültür içerikli olup, kamu hizmetinin gereklerine yönelik olmaması nedeniyle, kamu görevlerinin etkinlikle yerine getirilmesi için yeterli görülmemektedir. Ayrıca kamu hizmetlerinin gittikçe karmaşıklaşan yapısı yanında, bilgi ve teknolojik yenilikler nedeniyle sürekli bir değişim ve yenilenme içinde bulunması, hizmet öncesinde kazanılan bilgi, beceri, davranış ve deneyimler yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle kamu görevlilerinin değişen ve gelişen şartlara göre hizmet içinde sürekli şekilde eğitilmeleri zorunlu olmaktadır. (Çevikbaş, 2002:26).

6. Öğrenme süreci rastlantılardan kurtarıp, istenmeyen yeni davranış ve alışkanlıkların oluşması yerine, görevin gerektirdiği istenen bilgi, beceri ve davranışların oluşturulması için belli bir sistem içinde öğrenme ve kavramının gerçekleştirilmesi ile mümkün olmaktadır. Bu konuda hizmet içi eğitim, öğrenmeyi sistemli duruma getiren bir etkinlik olmaktadır (Çevikbaş, 2002: 26).

Dolayısıyla, hizmet içi eğitimi bugünkü eğitim alanında olmazsa olmaz eğitim türünden biridir. Devletin gelişmesi, iktisadın gelişmesi, işçilerin seviyesini arttırmasında bu eğitim kesinlikle şart olmaktadır.

Hizmet İçi Eğitimin Planlanması:

Altınışık'a göre "Planlama, belirli koşullar nedeniyle belirli dönemlere ilişkin olarak belirlenen ilkeleri içeren süreçtir" (Akt: Demirtaş, 1996: 26).

Can ve diğerleri' ne göre "Hizmet içi eğitim planları, programdan beklenen yarar ile programın maliyeti arasında bir denge gözeterek oluşturulur" (Akt: Demirtaş, 1996:26).

Hizmet içi eğitimin planlanması mevcut durumda belirlenmiş amaçlara ulaşmak için izlenecek program ve politikaların belirlenmesi önceden tüm ihtimallerin düşünülmesidir. Bu ihtimaller, plan uygulamasında kullanılacak insan ve maddesel kaynakların, uygulanacak yöntem ve tekniklerin, yer ve ortamın, zaman ve sürenin, kontrol zamanlarının, yöntem ve araçlarının belirlenmesi ve sürekli denetim altında bulundurulmasını kapsamaktadır. Bu planlama süreci aynı zamanda kendi içerisinde geri dönüşümler ve günün şartlarına göre esneklikler içermelidir. Her yapılan planlama uygulaması bir sonrası için bilgi teşkil etmeli ve deneyim süreci içerisinde yerini almalıdır.

Hizmet içi Eğitim Programlarının hazırlanması

Tüm bu eğitim sürecinin yapılabilmesi için önceden programlanması gerekmektedir. Bu program değerlendirmeye açık ve esnek olmalıdır. Programda istenilen sonuca gidebilmek için her adımı amaç, yöntem ve uygulama yönünden birbirini tamamlar nitelikte olmalıdır. Eğitim programı hazırlama aşamaları şu şekilde belirlenmiştir:

1. Aşama; İşin gerektirdiği nitelikler
2. Aşama; Personelde var olan nitelikler
3. Aşama; Hizmet içi eğitim ihtiyaçları

4. Aşama; Eğitim için gerekli vasıtalar
5. Aşama; öğretim programını planlama ve hazırlama
6. Aşama; öğretim sonucu ve ürününü değerlendirme (Taymaz, 1997: 71).

Hizmet içi eğitim programların bir sebeple temellendirilip, değişen teknoloji ile değişecek ve gelişmelere ayak uydurabilecek şekilde düzenlenmiştir. Ayrıca hizmet içi eğitimin uygulanacağı ortam teknolojik gelişmeleri uygulayabilecek düzeyde olmalıdır. Personelin hizmet öncesi eğitim seviyesi de mutlaka belirlenmeli, buna uygun yöntem ve teknikleri kullanılmalıdır.

Hizmet İçi Eğitimin Uygulanması

"Hizmet içi eğitimin uygulanması, eğitim planı çerçevesinde ve yıllık program hedeflerine göre çeşitli tür ve sayıda eğitsel faaliyetlerin yürürlüğe konmasıdır."(Kalkandelen, 1972: 95).

Hizmet içi eğitim uygulamalarında aşağıdaki özelliklerin göz önünde bulundurulması gerekir.

> Hizmet içi eğitim çalışan insanın yaşamının bir parçasıdır. Eğitime katıldığı süre içinde maaş ya da ücretini de almaktadır. Hizmet içi eğitim kişinin o anda yaptığı ve gelecekte yapacağı işlerle ilgili ve sınırlı bir eğitimdir. Öğretim esnasında eğitilen personelin düşüncelerine ve sorunlarına ilişkin görüşlerine önem verilmelidir. Meslek kuruluşları ile yapılacak işbirliği, personelin güvencesini olumlu yönde etkileyecektir. Hizmet içi eğitimde öğretim için uygun ortam sağlanır, iki veya daha fazla yöntem uygulanabilir. Beceri kazandırılması gereken durumlarda gruptan çok bireysel geliştirmeye önem verilmelidir. (Taymaz,1992:12).

Bu faaliyetler, örgüt olanakları kullanılarak örgüt içinde yapılanlar ile örgüt dışında yapılan etkinlikleri kapsamaktadır. Hizmet içi eğitimin uygulanırken, bu eğitim sürecinin tamamının personelin çalışma hayatının bir parçası olduğu vurgulanmalı ve personelin "sürekli gelişim ve değişim" yönünde motivasyonu yüksek tutulmalıdır.

Hizmet içi Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi

Değerlendirme aşaması tüm bu sürece ilişkin sonuçların olumlu ya da olumsuz taraflarının, sonuçlarının tartışıldığı ve bir ya da birkaç sonuca varıldığı aşamadır. Bu aşama sadece programın bir işe yarayıp yaramadığı değil aynı zamanda yapılmak isteyip de yapılamayan şeylerden de sonuç çıkarıldığı aşamadır. Bu aşama sadece mevcut zamana ilişkin değil yapılan uygulamaların zamanla neler getireceği ile de alakalı olarak ilişkilendirilmesidir. Bu uygulamanın verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi hizmet içi eğitim çalışmalarına zaman ve para harcayan kurumlar açısından, uygulamanın amacına ulaşması için bir kilit konumundadır.

Hizmet içi eğitimde değerlendirme, bir değişkenin miktarını veya derecesini saptama olarak tanımlanan "ölçme" ile birlikte ele alınmaktadır. Ölçme sonunda elde edilen veriler, belirli kriterlere göre değerlendirilmedikçe fazla bir anlam taşımaz. Buna karşılık değerlendirme işlemi de, bir ölçme işlemine dayanmadıkça geçerli ve gerçekçi bir nitelik kazanamaz. Bu nedenle, iki işlem birbirini tamamlamaktadır.

Hizmet içi eğitim etkinliği değerlendirilirken bir takım değerlendirme göstergeleri kullanılmaktadır. Bunlar, sınavlar ya da testler, devam ya da ilgi derecesi, öğretilenlerin uygulama derecesi, eğitimden sonra görevlendirme, eğitilenlerin yükselme durumu, maliyet giderlerinde düşme olarak sıralanmaktadır. Bu göstergeler, eğitimin amacının başarıya ulaşıp ulaşmadığını, yani eğitimin başarı derecesini saptamakta üzerinde durulan bir takım belirleyicilerdir. (Tutum, 1979: 148).

Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitimi

Şu an bilgi ve teknoloji hızlı gelişmektedir. Yeni yüzyıl öğretmenleri sadece kendisinde olan bilgilerle sınırlı kalmadan, kendi mesleği ve branşıyla ilgili olan her konuda sürekli kendisini yenileyerek yeni gelişmelere ayak uydurması gerekir. Ancak genç nesillerin yetişmesinde tartışılmaz bir yere sahip olan öğretmenlerin hizmet içindeki eğitimleri ayrı bir öncelik taşımaktadır. (Mukaddas,2002: 74)

Öğretmenler İçin Hizmet İçi Eğitimin Gerekliliği

Öğretmen, toplumu eğitme görevini üstlenmiş kişidir. Toplumun gelişmesinde öğretmenin etkisi çok büyüktür. Öğrenci ile sürekli etkileşim halinde olan öğretmen, öğrencide, konunun, dersin ve davranışlarını değiştirmekle sorumludur. Öğretmenin temel görevi öğrencisini mümkün olduğu kadar iyi yetiştirmek ve işlemek, diğer bir deyişle eğitmektir.

Sosyal ve ekonomik alanlardaki değişmeler öğretmenin vasıflarını geçersiz kılmaktadır. Mesela, günümüz öğretmeni, sadece çok şey bilen, bildiklerini öğrencilerine aktaran bir kimse olmaktan çok, öğrencilerini isteyerek faaliyete sevk edebilen, öğrencilerinin de bilgisinden faydalanmak isteği yaratabilen, düşünme, inceleme ve araştırma arzusunu oluşturabilen kişidir. Birey ve toplum ihtiyaçlarındaki değişmeler, bilim dallarındaki hızlı gelişmeler eğitim sistemini de etkilemekte; eğitimin amaç, muhteva ve fonksiyonlarına yeni boyutlar getirmektedir (Sönmez, 1986: 40).

Sönmez'e göre; öğretmen, eğer hizmet içinde eğitilmez ise kendi değerinden, etkinliğinden, uzmanlığından kaybedeceği, zamanın şartlarından ve gerçeklerindendir. Öğretmenin, her an değişen dünyada ve değişken olan insanı sürekli eğitilmeye ihtiyacı vardır (Sönmez, 1986: 40).

Öğretmenlerin hizmet içi eğitimden geçirilmesini gerektiren nedenler şöyle sıralanabilir;

- Bilimdeki Değişimler: Öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimde edindikleri bilgilerin pek çoğu bugün güncelliğini yitirmiştir. Öğretmenlerin yeni bilgiler edinmeleri, hem kendilerinin sürekli fikri canlılık içinde olmaları, hem de öğrencilerine faydalı olabilmeleri için önemlidir.
- Toplumdaki Değişimler: Günümüzdeki hızlı değişimler yeni sorunları beraberinde getirmektedir. Bu sorunlara çözümler getirebilmek için kişilerden bazı yeni istemlerde bulunulmaktadır. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde toplumsal değişimler için öğretmenler katalizör rolü oynamaya hazır hale getirilmelidir.
- Okullardaki Değişmeler: Günümüzde okullarının yapılarında da değişiklikler olmaktadır. Örneğin; klasik okullar yerini çok amaçlı okullara bırakmaktadır. Öğretmenler çok değişik yetenek gruplarındaki öğrencilerle karşılaşmaktadırlar.

- Öğretmenlerin Kendilerinin Değişmeleri: Hizmet içi eğitim için "eskimişliği önleme" haklı bir gerçektir. Öğretmenlerin sürekli olarak görev ve fonksiyonları değişmektedir. Pek çok öğretmen yeni deneyimlerle değişik alanlarda değişik ilgiler geliştirmektedir.
- Öğretim Süreçlerindeki Değişmeler: Zamanla içinde yalnız bilgide değil, aynı zamanda öğretim süreçlerinde de değişiklikler olmaktadır. Yöntem değişiklikleri materyal sorununu çoğu zaman beraberinde getirmektedir. Öğretmenlere bir yandan eğitim teknolojisi olanakları sağlanırken, diğer yandan da onların bu olanaklardan nasıl yararlanacakları öğretilmelidir. Örneğin tepegöz, bilgisayar, internet vb….
- Öğretmenlerin Hizmet Öncesi Eğitimlerinden Doğan Eksiklikleri Giderme: Özellikle gelişmekte olan ülkelerde sosyal gelişmeleri karşılamak için yaygın olarak yürütülen eğitsel teknikler sırasında yeterli olmayan sertifikaya sahip ya da yetersiz biçimde kısaltılmış ve yoğunlaştırılmış programlardan geçirilerek sertifika elde eden kişiler öğretmenliğe atanmaktadır. Bu ve benzeri durumlarda öğretmenliğe atanan kişilerin hizmet öncesi eğitimlerinden doğan eksikliklerin giderilmesi ancak hizmet içi eğitim programları ile olanaklıdır.
- İletişimdeki Boşlukların Doldurulması Zorunluluğu: Hizmet içi eğitim programları, eğitim sistemlerinin geliştirilmesindeki iletişim kopukluklarının giderilmesi için bir araçtır. Yeni programlar ve yeni tutumlar bazı kuruluşlar ve kişiler tarafından yapılan araştırmalarla geliştirilmektedir. İşte bu teorik bilgi ile uygulama arasındaki uçurum, hizmet içi eğitimle giderilebilmektedir (Özyürek, 1981:14).

Diğer Ülkelerde Hizmet içi Eğitim

Fransa

Fransa, dünyada hizmet içi eğitim yasalarına en çok önem veren ülkelerden biridir. Hükümet, 16.07.1971'de Meslek Eğitim Teşkili Kanunu yürürlüğe koydu. Bu kanunla, hizmette olan personellerin hizmet içi eğitim hakkının olduğunu, hizmet içi eğitimin geliştirilmesinin devletin sorumluluğunda olduğu belirtilmişti. Hizmet içi eğitimi geliştirmenin amacı; insanların hayatı boyunca öğrenmesini sağlamak, yeni gelişmeleri yaratarak yeni bilgilere erişmek ve böylece kendinin araştırma ve pratik çalışma yeteneğini geliştirerek, medeniyet, iktisadi ve toplumun gelişmesi için katkıda bulunmaktı. Bu kanunda yine; devletin hizmet içi eğitim için ayırdığı yatırımdan başka, iş yerlerinde her personelin maaşına göre belli miktarda ödeme yapılması gerektiğini belirtildi (Lu jian ping, 2000 :198).

Kanunda; hükümet ve firmaların personel hizmet içi eğitimdeki sorumluluğu, vazifesi, hakkı ve eğitimin iktisadi geliri, kullanma şekli vb. durumları açık bir şekilde belirtilmişti.

Kanun hizmet içi eğitimin gelişmesinde çok büyük etki gösterdi. 18.07.1978 yılında Fransa Meclisi kanunu (Hizmet İçi Eğitim Kanunu) kabul ederek, bütün elemanların, ücret alarak hizmet içi eğitim kursundan yararlanma hakkının olduğunu daha açık belirtti.

29.02.1984 tarihinde, Fransa Hükümeti, Meslek Hizmet İçi Eğitim Reform Kanunu kabul etti. 18–25 yaşlarındaki gençlerin eğitim ve çalışmanın bir arada görmesini sağlayan hizmet içi eğitiminin uygulamasını belirtti (Lu jian ping, 2000 :198).

"Fransa'da Merkezi Eğitim Sistemi vardır. Milli Eğitim Bakanlığı üniversitelerle birlikte öğretmenlerin hizmet içi eğitimi alması sağlanmaktadır. Uzaktan Eğitim Merkezi bulunmaktadır. Öğretmenlerin diploma ve sertifika için bitirme sınavları hazırlanmaktadır."(Özyürek, 1981:35).

Bütün ilkokul öğretmenlerinin meslek hayatları boyunca toplam 36 haftalık hizmet içi eğitim almaları zorunludur. 1969–1980 döneminde 200 bin öğretmenin hizmet içi eğitimi gerçekleştirilmiştir (Özyürek, 1981:38).

Almanya

Almanya hizmet içi eğitimine çok önem vermektedir. Hizmet içi eğitim devlet eğitiminde çok önemli yeri olan ve kreş eğitimi, zorunlu eğitim, üniversite eğitiminden sonraki 4.derecedeki eğitimdir. Almanya hizmet içi eğitimin gelişmesini sağlamak için ilgili yasal dayanaklara önem vermektedir. Almanya'da üniversiteyi bitirmiş öğrencilerin her beş yılda üniversiteye dönerek maaşlı üç haftalık eğitim alma fırsatını yaratmaktadır. Buna "Üniversiteye Dönme" denir. Almanya, devlet organları hükümet personelleri ve ticari yöneticiler içinde özel yasalar hazırlamıştır (Lu Jian Ping, 2000:199).

Öğretmenlerin kendi konuları hakkındaki gelişmelerden haberdar olmaları ve ilave nitelikler kazanmaları için hizmet içi eğitim kurslarına katılmaları şarttır. Hizmet içi eğitim kursları verilmesi için Eğitim ve Kültür İşleri Bakanlığı tarafından enstitüler

kurulmuştur. Bu enstitülerde belli seviye ve tiplerdeki okullarla ilgili problemler veya kurallar ve okul idaresi gibi daha geniş konular ele alınmaktadır.

Enstitülerde öğretmenlerin ilgilerini çekebilmek için birçok farklı alanda kurs verilmektedir. Bu kursların bir kısmı okullarda, okul çıkışlarında ya da akşamları yapılmaktadır. Bunların haricinde sınıf içi faaliyetler de yapılmaktadır. Bazı kursların süreleri uzundur ve merkezi yerlerde yapılır.

Tübingen Üniversitesi Yayınlar Enstitüsü tarafından geliştirilen yayınlarla kurslar bu yöntemle de takip edilebilir.

Hizmet içi eğitimi, öğretmenlerin kendileri geliştirmeleri ve yeni teknikleri, metotları öğrenmeleri açısından çok önemlidir.

Kurslar sayesinde öğretmenler, planlanmış yenilikler ile tanışıp düzenli bir geçişi sağlayabilirler. Çeşitli eyaletlerdeki Eğitim ve Kültürel İşler Bakanlıkları farklı alanlarda program geliştirmekte ve bu alanlarda vasıflı öğretmen yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Araştırma Geliştirme ve Eğitim Planlaması Federe Devlet Komisyonu ile devlet ortak pilot projeler yürütmektedir. Son yıllarda bu sistem, özellikle genel ve mesleki okullardaki öğretmenlere bilgi teknolojisinin tanıtılması amacı ile kullanılmıştır. Bu eğitimlerin yanı sıra modern yabancı diller öğretmenleri için ilave eğitim imkânları sağlanmaktadır. Yurt dışı üniversitelerindeki yaz kursları, misafir öğretmen programları ve öğretmen mübadele programları da dâhil bulunmaktadır (Akt, Şentürk 2005: 18).

Öğretmenlerin eğitimleri için birçok eyalette özel kurumlar kurulmuştur. Örneğin; Hamburg – Das Institut Für Lehrerfortbildung, Bremen – Die Padagogische Arbeitsstelle, Berlin – Die Padagogische Zentrum, Bayern – Die Akademie Für Lehrerfortbildung, Reininland, Pfalz – Das Staatliche Institut Für Lehrerfort-und Weiterbildung, Hessen – Das Hessische Lehrerfortbildung, Schleswig-Holstein – Die Landeszentralstelle Für Oie Fortbildung Der Lehrkrafte Ordrhein-Westfalen – Das Landesinstitut Für Schulpadagogische v.b (Akt, Şentürk 2005: 18).

ABD

Amerika ise hizmet içi eğitime erken başlayan ülkelerden biridir. Amerika'da hizmet içi eğitime; belli bir eğitimi tamamlayan, mesleki ve teknik bilgilerini yenileme

amacıyla başlanmıştır. Şu an Amerika'daki hizmet içi eğitim, mühendislerden çiftçilere, doktorlardan öğretmenlere ve yöneticilere kadar her meslekten çalışanı eğitmeyi başardı. Amerika'daki 200 milyon nüfus içinde her sene çeşitli hizmet içi eğitim programlarına katılanların sayısı 8 milyonu bulunmaktadır. Ama daha dikkat çekici olan mühendisler için yapılan hizmet içi eğitimdir. İstatistiklere göre; her yıl, 4 mühendisten biri alanlarıyla ilgili hizmet içi eğitime katılmaktadır. Amerika'daki hizmet içi eğitim kısa süreli eğitimdir. Normalde 2–3 gün olmaktadır. Her defaki eğitimde bir pratik soru çözülmekte; akşam dersleri yapılmakta, telefon, televizyon, video gönderimi vb eğitim teknikleri kullanılmaktadır. Amerika'daki eğitim yerleri genellikle farklı olmakla birlikte yüksek okulların düzenlediği gruplardır ve Amerika'daki yüksek okul öğrencilerin %64'ü hizmet içi eğitimi almaktadır (Zhai Peng Xiang, 2006: 33).

Öğretmenler için de ilk olarak öğretmenlerin profesyonel gelişimi ilerletmeye yardımcı oldu. İkinci olarak hizmet içi eğitim sistematik ve amaçlarla dolu bir plan sağlamaya başladı. Üçüncü olarak da öğretme gücünün etkili yönetimini güçlendirdi. Son olarak da özellikle milli önceliği olan konularda eğitimi teşvik etti (Robert G. Burgess, 1993).

"Amerika'da hizmet içi eğitimi cazip hale getirmek için başarılı olan öğretmenlerin maaşlarına zam yapılmakta ve birçok okul, okul giderlerini kendileri karşılamakta, mesleki toplantılar için hazırlanan gezilerin giderlerini ödemektedir." (Özyürek, 1981;45).

İngiltere

1987'den beri öğretmenlerin yılda 195 gün çalışmaları için hazır olmaları yasal hizmet koşullarında belirtilmiştir. Fakat öğretmenlerin yılda 190 gün çalışıp beş gün temel olarak hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını kolaylaştırmak için sunulmuştur. Bu beş günden en az üç gününün bölüm eğitimi için ayrılması istenmiştir. Okul öğretmen ödeme ve şartları belgesi, öğretmenlerin mesleki görevlerinden biri olarak ileri eğitim ve mesleki değişime katılmalarını da esaslara bağlar. Hükümet, geride bıraktığı eğitim reformlarının da tecrübesiyle profesyonel öğretmenlerin yeteneklerini geliştirmek ve güncelleştirmek için eğitim olanakları sağlamaktadır (MEB, 1995: 79).

Japon

Hizmet içi eğitim sürekliliği Japonların hizmet öncesi eğitimde görülen zayıf noktaları gidermeye ve bireysel gelişmeye verdikleri önemi yansıtmaktadır.

Eğitim bakanlığı ile bölge ve yerel Eğitim kurullarının idaresi altındaki ve bütün öğretim kademelerindeki değişik statü ve derecelerde görev yapan devlet okulu öğretmenlerinin tümü hizmet içi eğitime tabi tutulmaktadır (Akyol,1996: 35–36).

Japonya'da hizmet içi eğitim 5 değişik şekilde uygulanmaktadır.

- Okul içi eğitim
- Uzak bölgelerde, öğretmenlerin çalışma grupları oluşturarak kendi kendilerine gerçekleştirdikleri informal hizmet içi eğitim.
- Eğitim merkezlerinde(bölge ve yerel) verilen eğitim.
- Eğitim bakanlığı tarafından devlet eğitim merkezlerinde okul müdürleri, müdür yardımcıları ve program danışmanlarına verilen eğitim.
- 1978'den itibaren kurulmaya başlayan ve devlet tarafından finanse edilen 3 eğitim kurumunda, yılda bir olmak üzere lisansüstü eğitim amacıyla, bir kaç yüz kişilik çalışan öğretmen grubuna verilen 2 yıllık eğitim.

Japonya'da yeni öğretmenlerin eğitim ihtiyaçlarını karşılama amacıyla verilen 20 günlük hizmet içi eğitim faaliyetleri genellikle okullarda Shido Shuji'lerin idaresi altında tamamlanmaktadır. Hizmet içi eğitimin verildiği esas yerler bölge eğitim merkezleridir. Buralarda danışmanlık, rehberlik ve yapılan bazı araştırmalar hakkında bilgiler verilmektedir(Akyol,1996: 35–36).

Türkiye

Türkiye'de, eğitimle ilgili yeni gelişmeler hakkında bireyleri bilgilendirmek için farklı türlerde hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenlenmektedir. Bu faaliyetlerde, eğitim yöneticisi hazırlık kursları, yeni uygulamaya geçen programların tanıtılması, teknolojideki gelişmelerin sisteme aktarılması ve eğitim araç ve gereçlerinin tanıtılması ilk sırada yer almaktadır. Yönetici ve öğretmenlere yönelik planlanan hizmet içi eğitim faaliyetlerini ise merkezî olarak Hizmet İçi Eğitim Dairesi

Başkanlığı, mahalli olarak ise İl Milli Eğitim Müdürlükleri yıllık olarak planlayıp yürütmektedir. Fakat yapılan birçok araştırma ve çalışma, bu faaliyetlerin amaçlarına maddi manevi yetersizlik sebebiyle tam olarak ulaşamadığı, programın daha işlevsel ve etkin hale getirilmesi gereğini ortaya koymaktadır. Özellikle merkezi düzeyde organize edilen ve yıllık faaliyet planlarında belirtilen farklı alanlardaki kursların belirli oranda katılımcıya yönelik olması, ülkenin fiziksel ve sosyal şartlara sahip farklı okullarda çalışanların, merkezden yürütülen hizmet içi eğitim faaliyetlerinden faydalanmasını güç, hatta imkânsız hale getirmektedir (Uçar, 2006: 37).

BÖLÜM III
Çin Eğitimi

1949 Sonrası Çin Eğitimi

Çin eğitim sistemi, 1949 yılında Çin Halk Cumhuriyetinin kurulmasından bu yana, hızlı bir gelişim göstermiştir. 1949 yılından önce Çin halkının %80'i okuma yazma bilmiyordu ve bu rakam kırsal bölgelerde %95'e ulaşmaktaydı. Çin hükümetleri kırk yılı aşkın bir süre "Eğitim, modernleşmeye hizmet etmeli ve ahlaki, zihinsel ve fiziksel olarak tam gelişmiş kuşakların yetiştirilmesi için üretken iş gücü ile birleşmelidir" şeklindeki politikasına bağlı kalarak eğitimi yaygınlaştırmak ve geliştirmek için büyük çaba harcanmıştır. Önemli bir dönem olan kültür devrimi süreci on yıl sürmüştür. (Mayıs 1966-Ekim 1976) Bu dönem ülkenin ekonomik, kültürel, tarım, sanat bilim alanlarını olumsuz biçimde etkilerken eğitim sistemi de bu etkilenmeden payını almıştır. Bu süre içerisinde okulların birçoğu kapatılmış, öğretmenler maden ocaklarına ve tarlalara sürgün olarak gönderilmiştir. 1977 yılında tekrar Çin tarihinde yem bir dönemin başlangıcı olarak atılımlar yapılmaya başlanmıştır. Ekonomik yapının yeniden düzenlenmesi, siyasi sistemin aksayan yönlerinin düzeltilmesi, eğitim sistemindeki reform hareketleri son derece hızlı ve programlı olarak uygulamaya konulmuştur (Çin eğitim hizmetleri,2005).

1993 yılında hükümet tarafından ilan edilen "Çin Eğitim Reformu ve Geliştirme Platformu" bu yüzyılın sonunda Çin eğitim sistemindeki gelişmenin hedeflerini içermektedir. 21. yüzyıla ayak uydurabilmek ve her alanda söz sahibi olabilmek için eğitimle ilgili hedeflere ulaşmanın kaçınılmaz olduğunu açıklayan reform paketi, 1996 yılında ek hedeflere daha da yoğunlaştırılmıştır. Örneğin; 9 yıllık zorunlu eğitimin tüm ülkede yaygınlaşması, halk eğitim çalışmalarının hızlandırılması, ülkedeki 100 üniversitenin akademisyenlerinin, tüm teknik donanımlarının, araştırma fonlarının, yeniden hızlandırılması, mesleki eğitime gereken önemin verilmesindeki gereklilik vurgulanmaktadır. Eğitim araştırma enstitülerinin de uluslar arası çalışmalara katkı sağlayabilecek ve rekabet edebilecek düzeyde geliştirilmesi hedeflenmiştir. Çin'deki bilimsel ve teknolojik araştırma kuruluşları arasında Çin Bilimler Akademisi, Devlet Konseyi, yerel yönetimlerin bilimsel araştırma kuruluşları, üniversiteler yer almaktadır. Ayrıca, yükseköğretim kurumlar tarafından yönetilen 3400 araştırma enstitüsü de bulunmaktadır (Çin eğitim hizmetleri,2005).

Çin eğitim sistemi dört kademeden oluşmaktadır. Temel eğitim, orta mesleki teknik eğitim, yüksek eğitim ve yetişkin eğitimi.

Temel Eğitim

Temel eğitim; okul öncesi eğitim, ilköğretim ve ortaöğretime ayrılır. İlköğretim; ilkokul eğitimi olup 6 yıl devam eder. Ortaöğretim; ortaokul ve liseye ayrılır. İkisi de 3 yıl sürmektedir. Bunların dışında az sayıda ilkokul ve ortaokulu birleştiren 9 yıllık okullar vardır.

Çin hükümeti temel eğitime çok önem vermektedir. Temel eğitim 1986 yılında yürürlüğe giren "Zorunlu Eğitim Yasası" doğrultusunda düzenlenmektedir. 9 yıl zorunlu olan temel eğitim aşamalı olarak ülke çapında uygulanmaktadır (Çin eğitimin gelişme durumu,2006).

Orta Mesleki Teknik Eğitim

Orta mesleki teknik eğitim; normal orta düzeydeki mesleği okullar, teknik okullar, mesleki ortaokul eğitimi ve çeşitli kısa süreli mesleki teknik eğitimlere ayrılmaktadır.

Orta mesleki teknik eğitim öğrencileri normalde ortaokulu bitirmiş olanlar ve öğrenim durumu orta öğretim düzeyde olanlardır. Eğitim süresi 3 senedir. Orta mesleki eğitim ise lise eğitimi düzeyinde uygulanan mesleki eğitimdir. Amacı, 9 yıllık zorunlu eğitimde binlerce tekniker ve yüksek kaliteli işçi yetiştirmektir. Bu tür okullar öğrencilere lise düzeyinde eğitim verirken aynı zamanda iş yerlerinin ihtiyacına göre mesleki bilgi ve mesleki teknik eğitim vermektedir.

Yüksek Eğitim

Yüksek eğitim; ön lisans, lisans, yüksek lisans vb kıdemli öğrenim durumunu göstermektedir. Yüksek eğitimde; ön lisan öğrenimi 2–3 yıl, lisan öğrenimi 4 yıl, (tıp 5 yıl), bunun dışında az sayıdaki mühendislik bölümleri ve yüksek okul öğrenimi ise 5 yıl olmaktadır. Yüksek lisans öğrenimi 2–3 yıl, doktora öğrenimi ise 3 yıl olmaktadır. 50 yıllık bir süreçte Çin'in yüksek eğitiminde büyük gelişmeler oldu. İlk olarak çeşitli kıdem ve farklı bölümlerden oluşan yüksek eğitim uygulanmaya başladı. Çin yüksek öğreniminde bugün Çin'in iktisadi ve sosyal gelişmelerine uygun olarak hemen hemen bütün dalları kapsayan çeşitli düzeylere ve biçimlere sahip bir yüksek öğrenim sistemi uygulanmaktadır.

Yetişkin eğitimi.

Yetişkin eğitim farklı kıdem ve meslekteki yetişkinler için uygulanan eğitimdir. Yetişkin Eğitimi Çin'de radyo ve TV üniversiteleri, işçi üniversiteleri, çiftçi üniversiteleri, açık üniversiteler, akşam üniversiteleri, hükümet görevlileri ve orta öğrenim öğretmenlerine işbaşı eğitim veren yüksek okullar, uzmanlaşmış orta öğrenim okulları, teknik okullar, okuma yazma sınıfları ve ilköğrenim diploması veren sınıflar yoluyla çok yoğun bir yetişkin eğitimi sistemi uygulanmaktadır.

Şu anda Çin, enerjisini 100 büyük üniversite ve çeşitli bölümlerden oluşan bir grubu, 21'inci yüzyılda dünyadaki en iyi üniversite ve bölümler arasına sokmaya yönelik "Proje 211 "in uygulanması üzerinde odaklaştırmaktadır (Çin eğitimin gelişme durumu,2006).

Çin eğitim sisteminin yapısal durumu

Kıdem türü	Yüksek eğitim	Orta eğitim	Temel eğitim	Okul öncesi eğitim
Normal eğitim	1.Yüksek lisans eğitimi (Yüksek lisans sınıfı, Mastır, Doktora. 2. Üniversite ve enstitü 3. Mesleki okul, mesleki teknik enstitüsü 4. Önlisans	1.Orta mesleki okul (Orta teknik okul, orta pedagoji okulları) 2. Makinist okulları 3. Mesleki orta okul (orta okul ve lise) 4. Orta öğretim (ilköğretim ikinci kademe ve lise) 5. Özel eğitim okulları 6. İş- çalışma okulu	1. İlkokul 2. Öğretim noktası 3. Özel eğitim okulları	Kreş Okul öncesi Öğretim
Yetişkin eğitim	1. Radyo-televizyon üniversitesi 2. Mesleki yüksek okul 3. Çiftçi yüksek okulu 4. Yönetim Okulu 5.Özel yazışma okulları 6. Akşam Okulu	1. Radyo-televizyon orta derecedeki mesleki okul 2. Orta derecedeki personel mesleki okul 3. Orta mesleki okul 4. Çiftçi orta derecedeki mesleki okul 5. Orta derecedeki yazışma okulu 6. Öğretmen eğitme okulu 7. Yetişkin ortaokulu(işçi, çiftçi) 8. Yetişkin teknik okulları(işçi, çiftçi)	1. İşçiler için temel derecedeki okul 2. Çiftçiler için temel derecedeki okul 3. Okuma- yazma sınıfı	
Başka tür eğitim	1. Askeri okul 2. Açık öğretim 3. Özel yüksek eğitim kurumları 4. Yüksek okul hazırlık okul 5. Dini okul 6. Yabancı öğrenciler okulu	1. Dışarıdan mesleki eğitim görme	1. Resmi olmayan eğitim noktası 2. Okuma-yazma müfredatları	
Hizmet içi eğitim	1.Mesleki unvan sınıfı 2. Mesleki yeterlilik öğretimi 3. Her türlü hizmet içi eğitimi 4. Yüksek okul kısa süreli sınıf	1.Mesleki teknik eğitimi 2. Mesleki yeterlilik eğitimi 3. Çiftçiler için her türlü teknik eğitim 4. Her çeşit kısa süreli eğitim sınıfları		

Çin Hizmet İçi Eğitimi

Çin Hizmet İçi Eğitiminin Gelişmesi

Hizmet içi eğitim; bilim, teknoloji ve ekonomik gelişmelerden oluşturulmuştur, bu nedenle sürekli eğitim, bilim ve ekonomi daha çok gelişmiş ülkeler baz alınarak hazırlanmıştır. Çin hizmet içi eğitimi dünyadaki gelişmiş ülkeler ile karşılaştırıldığında daha geç başlamıştır. Ancak Çin de ekonomi, bilim, teknoloji, eğitim ve sosyal gelişmeler başladıktan sonraki 20 yılda hizmet içi eğitim Çin'de hızla gelişmeye devam etmiştir.

Genel olarak Çin hizmet içi eğitim gelişmesi beş evreden oluşmaktadır.

Doğuş Aşaması

Çin Halk Cumhuriyeti kurulmadan önce geri kalmış bir ülkeydi.1935 yılında yıllık toplam tahıl, bezelye, fasulye, tatlı patates ve ithal gıdalar da dahil olmak üzere kişi başına düşen miktar sadece 247 kg.

Sanayi alanında tekstil gelişmişti fakat kuzeydoğu Çin hariç ağır sanayi hiç yoktu. Ülkenin çelik artışı 50 bin tondan azdı.

1949 yılında, yeni Çin Halk Cumhuriyeti kurulduktan sonra, ŞİNMİN rejimi değiştirilip sosyalist rejime geçildi. Çin de tarım, el sanayi ve kapitalist sanayinin değişimini başarıyla gerçekleştirdi. Kamu sahipliğini değiştirip özel mülkiyet sosyalist birliğe dönüştürüldü.

Devletten yapılan açıklamaya göre, 1953 yılından 1956 yılına kadar Çin sanayisinin toplam üretimi her yılda ortalama %19,6 tarımın toplam üretimi her yılda ortalama %4,8 artıyordu. Gelişmiş üretici güçlerinin temelini bilim ve teknoloji oluşturmaktadır (Fang Jia Yin & Jiang zhen feng & He dong hui 2005:1–9).

Durakladığı dönem

60'lı yılların ortasından 70'lı yılların ortasına kadar olan, "kültür devrimin" de hizmet içi eğitimi faaliyetleri tamamen durmuştur ve Çin gelişmeleri büyük zarar görmüştür.

İlk yenileme aşaması

1978–1984 yılları, hizmet içi eğitim yenileme aşamasıdır.
"Kültür Devrimi" bittikten sonra Çin Halk Cumhuriyeti dört modernleşmeyi gerçekleştiren büyük hedefini bildirdi. 1978 yılında, Deng xiao ping bey Çin'in Bilim ve teknoloji toplantısında,"bilim tekniği üretim gücüdür" bu Marksist noktasını değerlendirerek bilim ve teknoloji modernizasyonun dört modernleşmenin anahtarı olduğunu belirtti. Aynı yıl, Çin hükümeti hedefini iktisadi kuruluşa döndürdü. 1983 yılında Çin, reform siyasetini yürüterek dünyadaki bütün yeni teknoloji inkılâbına karşı hazırlıklı olduğunu belirtti. Bunlar hizmet içi eğitime olan ihtiyacı arttırılarak hizmet içi eğitim faaliyetlerin gelişmesi için yararlı şartlar hazırladı ve böylece Çin'de hizmet içi eğitimin yeniden gelişmesine neden oldu.

Gelişmenin ilk aşaması

1985–1988 yıllar arasında Çin hizmet içi eğitimi gelişim aşamasına girdi. Çin'de hizmet içi eğitim gelişimi her ne kadar geç başladıysa da hızla gelişim göstermektedir.21 Nisan 1988 yılında, Çin hizmet içi eğitim kuruluş toplantısında, Çin hizmet içi eğitim derneği başkanı hizmet içi eğitimin ilk gelişim aşamasına girdiğini ve beş büyük konuyu belirtti.

1.Hizmet içi eğitim hükümetin gündem maddesine girdi.

2.Uluslar arası tecrübelerini karşılaştırarak, kendi hizmet içi eğitim tecrübelerini özetledi.

3.Aktif halde teorik araştırma yapılmaktadır.

4.Hizmet içi eğitim kanununun yapılmasında gelişmeler olmaktadır.

5.Uluslar arası eğitim teşkilatlarıyla ilişkilerini güçlendirmektedir (Fang Jia Yin & Jiang zhen feng & He dong hui 2005:1–9).

Gelişme aşaması

1989 yılından sonra, Çin hizmet içi eğitimi tamamen gelişme aşamasına girdi. Çin hizmet içi eğitimi, dünya hizmet içi eğitim kuruluş alanında gittikçe itibar kazanmaktadır ve etkisini göstermektedir. 5 Mayıs 1989 yılında, Çin hükümeti Pekinde 4.Uluslararası Hizmet İçi Eğitim Kuruluş Konferansını düzenledi. Bu konferansında Çin dahil 10 ülke ve bölgeler birlikte uluslararası eğitim kuruluş vakfını kurdu, Çin ZHE JIANG üniversitesi rektörü LU YONG XİANG vakfın yardımcı başkanı olarak seçildi. 1992 Haziran, 1995 Mayıs, 1998 Mayıs, 2001 Mayıs, 2004 Mayısta Çin hizmet içi eğitim kuruluş vakfı ve Çin teknoloji eğitim vakfı birlikte Hollanda, Brezilya, İtalya, Kanada, Japon ülkelerinde 5. 6. 7. 8. 9. uluslar arası hizmet içi eğitim kuruluş konferansını düzenledi. Bu konferanslarda her türlü tezler sunularak, Çin hizmet içi eğitimin gelişmelerini, başarısını ve tecrübelerini tanıttı ve Çin hizmet içi eğitimini dünyaya tanıttı (Fang Jia Yin , Jiang zhen feng & He dong hui 2005:1–9).

Çin hizmet içi eğitiminin hizmet sistemi

Çin hükümeti hizmet içi eğitimini; gelişim stratejisini yükseltmedeki önemli bir önlem ve aynı zamanda teknolojik gelişmelerin ve kişisel uzmanlaşmanın ulusal ekonominin yükselmesinde, belli yere gelmesinde önemli bir vasıta olarak tanımlamakta ve dolayısıyla hizmet içi eğitime çok önem vermektedir.

Çin hizmet içi eğitim hizmetleri: hükümet kurumları, akademik toplulukların birbirleriyle uyum sağlamasıyla ayrıca üniversite, sektörler, teknoloji araştırma kurumlarının hem karlarını artırmasıyla hem de hizmet içi eğitim derneği uzmanlık komitesinin, grupların ve bireysel üyeliklerin ortak çabalarıyla daha mükemmel, etkili ve aktif olarak gelişen bir hizmet içi eğitim sistemi oluşturmuştur.

Hizmet içi eğitimi, devlet insan kaynakları kurumu tarafından yönetilmekte ve yönlendirilmektedir. Her bölgede yönetimden sorumlu olan yönetim ajansları olup, belirli planlama ve kuralları yaparak, kendi bölge ve alt bölgelinin hizmet içi eğitim hizmetlerini yönetmektedir.

Farklı statüdeki sektörler üst makamdakilerin otoritesini kabul ederek kendi içlerinde her çeşit faaliyeti yürütebilmektedir (Yang cün, 2005: 10–12).

Hizmet içi eğitimi son yıllardaki gelişme aşamasında; ortak planlama, hizmet paylaşımında sorumluluk, farklı seviyelerde yönetim, rekabet teşvik etme yönetimi, uygulama, politika rehberliği, yasal yönetim ve çalışma mekanizması hususlarında kendisini geliştirdi.

Farklı seviyelerdeki hizmet içi eğitim derneği, toplum örgütleri ve şahısları beraberce hizmet içi eğitimi geliştirmeye motive etmektedir. Son yıllarda, tanıtım, bilgi iletme, akademik araştırma, ortaklığa teşvik etmek, tecrübeleri değerlendirmek, faaliyetleri örgütlemek, uluslararası iletişim, uzman yetiştirme, üretime teşvik etme hizmetleriyle başarılı sonuçlar elde etti.

Hizmet içi eğitim Derneği; yönetim daireleri, akademik örgütleri, özel sektörleri, yüksek öğretim kurumları, teknoloji araştırma ajansları, eğitim kursları geliştirerek grup üyeleri için aktif, etkili ve sıkı iletişimi olan hizmet içi eğitim web sayfalarını hazırlamıştır. Bu web sayfaları hizmet içi eğitimin gelişmesine, elemanlarını yetiştirmesine ve eğitime için katkıda bulunmuştur. Ayrıca topluma ilgi gösterilmesi ve önem verilmesinde yararlı olarak, devlet içi ve dışında belli itibara sahip olmuştur(Yang cün, 2005: 10–12).

1984 Kasımda kurulmuş olan hizmet içi eğitim derneği, Çin hizmet içi eğitim işlerini geliştirmeyi teşvik eden akademik bir gruptur.

Çin hizmet içi eğitim derneğinin amacı; Marksizm, Mav ve Deng Şiao Ping teorisinin yönteminde, hizmette olan teknisyenlerin devamlı bilgilerini yenilerek, zamanında ilgili olan yeni üretim teknolojileri, yönetim bilgilerine hâkim olmasına destek olmaktır.

Çin hizmet içi eğitim derneğinin çalışma yönü hizmet dalı ise devletteki bütün teknikerler olup, onlar sanat, tarım, tıp, eğitim, araştırma vs alanlara dağılmıştır. Bunun içinde %40 den fazlası özel sektörlerdedir.

Çin hizmet içi eğitim derneğinin vazifesi ise; hükümet kurumlarının hizmet içi eğitim siyasetlerini uygulamasına, yasalar ve planlamasına yardım etmek; hizmet içi eğitim teorisi ve akademik araştırmaları yaparak Çinin koşullarına uygun olan hizmet içi eğitim yolunu araştırmaktır. Hükümetin yönetiminde, hizmet içi eğitimi yönetmesi ve siyasetleri için bilgi edinmek, devletin her bölge, her yerindeki firmalar,

üniversiteler, araştırma merkezini bir araya getirerek hizmet içi eğitim faaliyetlerini yapmak, hizmet tecrübelerini en yeni bilgilere sahip olmaktır. Hizmet içi eğitimini tanıtmak, hizmet içi eğitime ait kitap, dergi, makaleleri yazmak ve uluslar arası hem karlılaşma yapmaktır.

Çin hizmet içi eğitim derneği; Çin hizmet içi eğitim alanında çok önemlidir. Aşağıdaki on türlü çalışmayı yapmıştır.

1. Tarım ve sanayiyi her zaman hizmet içi eğitimin hizmet dalı olarak kabul etti.
2. Bölge, şehir ve firmaların bağımsız olarak hizmet içi eğitim çalışmalarına destek oldu.
3. Hizmet içi eğitimin önemli olduğunu, devlet gücünün artması ve insan kaynaklarındaki rolünü tanıtmak.
4. Hizmet içi eğitim planını yapmak ve uygulamak.
5. Hizmet içi eğitimin teknoloji ve araştırma çalışmalarını yapmak.
6. Hizmet içi eğitimin kanun yasalarını mükemmelleştirmek
7. Yüksek teknoloji alanındaki hizmet içi eğitim faaliyetlerini uygulamak ve teşkil etmek.
8. Özelliğe sahip olan üst düzeydeki seminerleri düzenlemek.
9. Hizmet içi eğitimin nasıl bir şekilde pazara uygun olması ve hizmet etmesini araştırmak.
10. Hizmet içi eğitim derneğini geliştirmek ,yurt dışındaki aynı meslektekilerle bağlantı kurmak, ve hem karlılaşmak (Yang cün, 2005: 10–12).

Yasal dayanakları

İnsanlar toplum içinde ve çeşitli ilişkilerde belli kurallara dayanır. Bu kurallar insanların davranışlarına da yön verir.

Hizmet içi eğitimle ilgili kanuni kurallar, hizmet içi eğitim faaliyetlerindeki eğitim organları ve okul, okul ve öğrenci, öğretmen ve öğrenci, okullar arasındaki hizmet içi eğitim bölüm ilişkileri ve başka devlet organları, halk teşkilatları ve hizmet içi eğitime katılan her türlü faaliyetlerden mevcut olan toplum ilişkilerini düzenliyor.

Hizmet içi eğitimin faaliyet dairesinin genişlemesiyle, bu ilişkiler belli bir hizmet içi eğitim kanununa ihtiyaç duymaktadır. (Lu xiang bin, 2007: 195 – 201)

Hizmet içi eğitimi, birçok yasa ve bunlara dayalı olarak çıkartılan yöntemliklerle zorunlu hale getirilmiştir.

Eğitim kanunu eğitim temel kanunu ve eğitim tek yön kanunu olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Eğitim temel kanunu, devletin eğitim vizyonunu, temel vazifesini, temel kurallarını ve eğitim faaliyetlerindeki çeşitli hak ve zorunluluğunu belgelemektedir. 1995 yılı Martta yapılan 8.Çin Halk Siyasi Danışma konferansı ortak programında kabul edilen Çin Halk Cumhuriyeti eğitim kanunu şu an uygulanmakta olan eğitim kanunudur.

Eğitim tek yönlü kanun, devlet temel kanun ve eğitim temel kanun prensiplerine dayanarak yapılan kanundur. Bu kanun eğitim ve eğitimin belli bir kısımları arasındaki ilişkileri düzene sokmaktadır. Eğitim tek yönlü kanunun türleri eğitimin dereceleri ve çeşitlerine göre belirlenmektedir. Derecelerine göre eğitim kreş eğitimi, temel eğitim, orta eğitim, yüksek eğitime ayrılmaktadır. Orta eğitim, orta ve lise eğitime ayrılmaktadır. Yüksek eğitim ise derecesine göre ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktoraya ayrılmaktadır (Lu xiang bin, 2007: 195 – 201)

Yüksek eğitim türüne göre normal eğitim ve mesleki eğitim, tam günlük eğitim ve tam gün olmayan eğitime ayrılmaktadır.

Şu ana kadar, devlet hizmet içi eğitimle ilgili tek yönlü eğitim kanunu çıkarmadı, ama şu anki hizmet içi eğitim, üniversite eğitiminin temelinden itibaren gelişmekte olduğu için hizmet içi eğitimin yasal dayanakları eğitim temel kanununa bağlı kalmaktadır.

Hizmet içi eğitim kanunu yapıldıktan sonra o zaman gerçek anlamda hizmet içi eğitim reformu yapılmış olur.

Çin hükümetinin hizmet içi eğitimle ilgili bizzat kanunu olmaması, hizmet içi eğitimin yasal dayanakları olmaması değildir. Her bölge hükümetleri kendi bölgelerin durumuna göre devlet temel kanunu ve eğitim temel kanununa aykırı olmadan, eğitim hizmetleri için sistemli, kapsamlı belgeleme yaparak, Çin Halk Cumhuriyeti Siyasi

Danışma konferansına onaylatacaktır. Bunlar hizmet içi eğitim prensipleridir. Devlet hizmet içi eğitimle ilgili bizzat kanun yapana kadar bunlar yasal dayanak olacaktır (Lu xiang bin, 2007: 195 – 201)

Çin Halk Cumhuriyeti eğitim kanunu 5. bölüm 40.maddesinde:

İşteki personeller kanuni halde mesleği eğitim ve hizmet içi eğitim alma hakkı ve sorumluluğu vardır. Devlet organları, Ticari gruplar(teşkilatlar), ve başka toplum grupları kendi personellerin eğitimi için kolaylık ve imkân sağlaması gerekmektedir.(Çin Eğitim Yasası,2006)

Çin Öğretmenleri için hizmet içi eğitim durumu

Çin hükümeti hizmet içi eğitimine önem vermektedir.

Çin'deki bazı bölge eğitim yönetim kurumları bulunduğu bölgenin durumuna göre ilk ve ortaokul öğretiminde araştırma yaparak bazı tecrübeleri sağlamıştır. Her bölge kendiliğinden öğrenme ve sistemli eğitim alma, teorik bilimler ve pratik bilimleri birleştirerek öğretmen hizmet içi eğitimini geliştirmektedir. Her derecedeki eğitim okulları, eğitim enstitülerde sınıf açarak yer hazırlamıştır. Örnek olarak, SHANG HAI ilinde çalışan ilk ve ortaokul öğretmenlerinin her beş yılda toplam 240 saatten az olmamak üzere, yüksek okul öğretmenlerinin ise her beş yılda saati 540 saatten az olmamak üzere hizmet içi eğitime katılmasını kararını aldı. Bazı yerler öğretmenlerin hizmet içi eğitim puanlarını ve sertifikalarını öğretmen performans değerlendirme, göreve atama, maaş yükseltmesi ve ödüllendirmede dayanak olarak almaktadır. .(Zeng Hong Mei, 2009).

Çin'de daha ilk ve orta öğretim öğretmenleri için özel olarak kitap ve kaynakça yapılmamıştır, çoğu genel öğretim okulları dersliklerini kullanmaktadır. Hizmet içi eğitimini geliştirmek için, hükümet temel eğitim araştırma merkezi ve HEI LONG JIANG pidagoje enstitü birleşerek ayrı ayrı olarak kreş, ilk ve ortaokul, lise öğretmenleri için özel olarak Eğitim Serisi hazırlamaktadır.

Ayrıca, görsel-işitsel materyaller ve bilgisayar çoklu ortam eğitim yazılımı ile donatılmış olacaktır. Şu an HEI LONG JIANG şehri deneyim olarak kullanacaktır ve

sonra başka yerlerde kullanacaklardır. Bu dört set seri Halk Eğitim Yayınevi hazırlamaktadır.

İlk ve ortaokul öğretmen hizmet içi eğitimi teşvik etmek için, Çin Eğitim Bakanlığı "ilk ve orta öğretim hizmet içi eğitim müfredatı geliştirme kılavuzu" hazırlayarak ilk ve ortaokul öğretmenleri hizmet içi eğitim müfredatı hazırlamasını araştırmaktadır.

Devlet müfredat hazırlamasında, her bölge gerçek ihtiyaçlarına göre müfredat program isini, öğrenme saati, kredi, zorunlu ve seçmeli derslerin belirlenmesi öngörmektedir.(Zeng Hong Mei, 2009).

Öğretmenlerin hizmet içi eğitime katılması zorunludur.
İlk ve ortaokul öğretmenlerin için hizmet içi eğitim; her beş yılda bir, bir hafta olarak uygulanmaktadır.
İlk ve ortaokul hizmet içi eğitimi; dereceli ve derecesiz olarak ikiye ayrılmaktadır.
Derecesiz olanlar şunlardır;

1. Yeni hizmete katılan öğretmenler için uygulanan hizmet içi eğitimdir. Yani yeni öğretmenlerin deneme aşamasında eğitim ve öğretme hizmetlerine adapte olmaları için yapılan eğitimdir. Eğitim saati 120 öğrenme saatinden az olmamalıdır.
2. İşteki öğretmenler için eğitim, öğretmenlerin okulların şartlarına adapte olmaları için yapılan eğitimdir. Eğitim saati; beş yılda toplam 240 saatten az olmamak üzere hazırlanmıştır.
3. Uzman eğitimi, genç ve orta yaşlardaki öğretmenleri uzmanlık derecesine getirmek için daha yüksek şartlarda uzman öğretmenler yetiştirmek için yapılan eğitimdir.

Dereceli olan ise; belli bir eğitim kıdemi olan öğretmenler için kıdemlerini yükseltmek amacıyla yapılan eğitimdir. (Çin EB, 1999)

İlk ve ortaokul hizmet içi eğitim bütçesi maliye bakanlığı tarafından karşılanmaktadır. Yerli eğitim bütçesinde ek bir miktar, zorunlu eğitim aşamasındaki öğretmenlerin eğitim almasına ayrılmaktadır. İl, özerk bölge, bölge belediyeler eğitim kurumları ilk ve ortaokul öğretmenleri hizmet içi eğitim için kişi başına düşen giderleri hazırlamaktadır.

İlk ve ortaokul öğretmenlerin hizmet içi eğitim bütçesini il ve daha yüksek derecedeki eğitim kurumlarını yönetmektedir. Diğer ilk ve ortaokul öğretmenleri hizmet içi eğitim giderlerini kendileri karşılamaktadır. (Çin EB, 1999)

Öğretmenler İçin Hizmet İçi Eğitim Şekilleri

Öğretmenler için çeşitli hizmet içi eğitimler olup bunun içinde en çok tercih edilenler aşağıdakilerdir.

1. Eğitim kursları.

Eğitim kursları; öğretmen gruplarını bir araya getirerek aynı ortamda eğitim vermektir. Bu eğitim kursları şu an Çin devletinde en çok kullanılan eğitim şeklidir.

Eğitim kursları içinde kısa süreli eğitim sınıfı, seminerler, atölye vb vardır. Bu şekildeki eğitimin eğitim kapasitesi büyük, bilgi yoğunluğu çok, kaliteli program yapma özellikleri geniştir ve bu özellikleriyle yeni öğretmenlere, başarılı öğretmenlere eğitim uygulamaktadır.

2. Seminerler.

Bazı öğretmenleri bir araya getirip bir konu üzerinde odaklandırarak çalıştırma ve araştırma şeklindeki eğitimdir.

Normalde seminerlerin süresi kısa, katılımcıları azdır, ama katılımcıların hizmet tecrübesi ve eğitim bilgileri yüksektir

Seminer; öğretmenlerin günlük konular ya da eğitim reformundaki önemli konular üzerine araştırma yapma, hizmet tecrübelerini değerlendirme, iletişim kurma, teorik bilgilerini geliştirme ve yeteneklerini yükseltmeye yardımcı olur.

3. Kendiliğinden Öğrenme

Kendiliğinden öğrenme; öğrenme planı yaparak iş yerinde kendi kendine yapılan öğrenmedir. Genelde kitap okuyarak düşüncelerini yenilemek, tecrübeleri değerlendirerek teorik bilgilerini arttırma ve öğretim yeteneğini yükseltme amacı taşıyan eğitim şeklidir. Kendiliğinden öğrenme, başka şekillerdeki öğretimle birleşiyor. Eğitim kurumları ya da öğretmenler bulunduğu öğretim yerinde öğrenim ihtiyaçlarını ve gerekli çalışma koşullarını sunarak kendiliğinden öğrenim için katkı sağlamaktadır.

4.Araştırma Konuları

Araştırma konularını araştırarak uygulanan kendiliğinden öğrenme, test sonuçlarını, tecrübeleri birleştirerek öğretmenlerin bilimsel araştırma ve kalite seviyelerini geliştirme amacıyla yapılan eğitim şeklidir. Bu tür öğretimde konular açık, hedefler açık, planlar sıkı ve sonuç başarılı olmaktadır. Bu tür öğretim; bireysel araştırma, grup araştırması, teori ve pratik araştırma olarak ayrılmaktadır. (Tao Guo Jiang, 2004: 29)

5. Danışman Yönetiminde Öğretim

Bu, genç öğretmenleri eğitmek için uygulanan bir eğitimdir. Aynı dersteki öğretim seviyesi yüksek olan orta ve yaşlı öğretmenlerle genç öğretmenlerin grup olarak beraber çalışmasıdır. Bu tür öğretim genç öğretmenlerin gelişmesine büyük katkı sağlamaktadır.

6. Akademik Rapor

Akademik raporları çalışarak, akademik rapor toplantılarına katılarak yeni bilgilere ulaşarak eğitim kavramlarını yenileme vb öğrenimi arttırma şeklidir.

7. Öğretim ve Araştırma Faaliyetleri

Okul öğretim ve araştırma grupları ile hükümet öğretim ve araştırma grupları öğretim ve araştırma faaliyetleri yaparak öğretmenlerin eğitim ve öğretim seviyesini arttırmak amacıyla yapılan öğretimdir.

8. Eğitim Uygulama ve Sosyal İnceleme

Bu öğretim kendi eğitim uygulamasını ve sosyal uygulamaları inceleyerek ve tecrübeleri değerlendirerek öğretmenlerin öğrenim ve öğretim yeteneğini ve seviyesini geliştirmek amacıyla yapılan öğretim şeklidir.

Bu öğretim şekilleri öğretmenlerin hizmet içi eğitimle gelişmelerini ve hizmet içi eğitimin devamlı olmasını sağlamaktadır. (tao guo jiang, 2004: 29)

İlk, orta ve lise hizmet içi eğitimindeki mevcut sorunlar

1. Eğitim mekanizmasının mükemmel olmaması:

Hizmet içi eğitimde gelişmeler olsa da öğretmenlerin eğitime katılma aktifliğini yükseltmede eksiklikler olmaktadır. Hizmet içi eğitim, öğretmenlerin kendi isteğiyle olmamaktadır. Hizmet içi eğitimin yönetiminde, ilgili kurumların ilişkileri düzenli değildir.

2. Eğitim şekli tek şeklinde olmaktadır.

Hizmet içi eğitim çok geniş bir konu olup eğitim organizasyonunda ortak olan plan ve uygulamadır. Yalnız, eğitim sürecinde öğretmen merkezlidir ve öğrencilere uygulama ve etkinlik yapma imkânı sunmamaktadır. Yani bu süreçte öğretmen aktifken öğrenciler pasiftir. Eğitim dersleri dinlemeye dayalıdır ve sınavlar yazılı olarak yapılmaktadır. Bu sistemde pek fazla etkinlik yaptırılmamaktadır.

3. Öğrenme ve İş Çelişki İçindedir.

Okullarda şu an öğrencilere göre kadro bulunmaktadır. Eğer bir öğretmen iş yerini ihmal edip hizmet içi eğitime katılırsa öğretim düzeninde olumsuz etki olacaktır. Dolayısıyla; hizmet içi eğitimi uygularken hafta içi birkaç güne, ya da hafta sonu tatil gününe odaklanıp kalmaktadır. Öğretmenlerin işi yoğun ve yorgun geçeceği için, bu hafta sonundaki eğitim için öğretmenler şikâyette bulunmaktadır. Bu durum yöneticilere zorluklar yaşatmaktadır ve bu sıkıntıdan dolayı da öğretim saati yetersiz, eksik olmaktadır. (Zhang xiang ming,2006: 18)

4. Müfredat Geliştirme Geç Olmaktadır.

Gerçi ilk ve ortaokul hizmet içi eğitimi genel olarak gelişmiş durumda olsa da hizmet içi eğitim müfredatlarının geliştirilmesi geç kalmaktadır. Müfredatları hazırlamada sıkıntı olmakta hatta bazen tekrar aynı eğitimi uygulamak zorunda kalınmaktadır. Eğitim konuları öğretmenlerin gerçek ihtiyacını karşılamamaktadır.

5. Eğitim Bütçesi Yetişmemektedir.

Hizmet içi eğitime katılmak her öğretmen için zorunludur. Ama devlet ve okulun hizmet içi eğitim için yaptığı yatırım sınırlıdır. Her il ve ilçenin durumu farklı olduğundan, bazı bölgelerde aslında hükümetin karşılaması gereken bir kısım parayı öğretmenler karşılamaktadır ve bu öğretmenlerin ekonomilerine olumsuz etki etmektedir. Bu durum öğretmenlerin hizmet içi eğitimine olan iyi bakışını azaltmaktadır.

6. İl ve İlçe Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Durumu Dengeli Olmamaktadır.

Ekonomisi gelişmiş olan il ve ilçe öğretmenlerinin eğitime katılma fırsatı daha çoktur; ama köydeki, uzak dağ bölgelerindeki ve azınlıkların olduğu bazı fakir bölgelerdeki öğretmenlerin eğitime katılma fırsatı az olmaktadır (Zhang xiang ming, 2006:18).

Çin Şinjiang Uygur Özerk Bölgesi

Şinjiang Uygur özerk bölgesi Çin Halk Cumhuriyetinin batısındadır, büyüklüğü 1milyon 660 bin km2 olarak Çin toplam alanının 6/1dır. Çin'in en büyük idari bölgesidir.

Şinjiang Rusya, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Pakistan, Moğolistan, Hindistan, Afganistan vb. 8 ülkeyle komşudur. Tarih' de 'ipek yolu adı alan önemli ticaret yoludur ve şu an da ikinci (Avrasya Continental Bridge) deki önemli yerdir ve stratejik konumu çok önemlidir.

2009 'deki istatistiğe göre Şinjiangda 27 milyon nüfus bulunmaktadır. Şinjiang'da 13 millet yaşamaktadır. (Bai ke, 2010)

Şinjinag Uygur özerk bölgesinde Çin eğitim sistemi uygulanmaktadır, Ayrıca xinjiang'da Çift dilli eğitim uygulanmaktadır.

2.2.1Çift dil Eğitimi nedir?

Çift dilli eğitimin Çin Milli Eğitimi Bakanlılığının Şinjiang Uygur Özerk Bölgesinde yürüttüğü özel eğitim sistemidir.

Şinjiang Uygur Özerk Bölgesinin çift dili eğitimi iki basamağı geçmiştir.

1990 yılından önce hedef çift dili bilen insanları yetiştirmek idi. Bu sistemde eğitim dili anadil olup Çinceyi sadece devlet dili olarak öğrenme zorunluluğu vardı. Bu yıllardaki milli eğitim birkaç yönden açıklanabilir.(Zhang jun hui, 2008)

1. Anadil- Çince eğitim sistemi

Bu sistem Şinjiang Uygur Özerk Bölgesinde en önemli sistemlerdendir. Bütün ilk ve ortaokullarda dersler anadilde yürütülmüştür. Ders kitapları Uygurcadır.

Farklı bölgelerde farklı milletler yaşamakta ve onlar da eğitim dili olarak kendi dillerini kullanmaktaydılar. Bu milletler de Uygur, Kazak, Kırgız, Moğol ve Şibe milletleridir.

Çince ise ilkokul üçüncü sınıftan, lise son sınıfa kadar sadece yabancı(devlet) dil dersi olarak öğretilmektedir. Üniversite sınavında da Çince herkesin cevaplanmak zorunda olduğu bir bölümdür.

Şinjiang Uygur Özerk Bölgesindeki bazı üniversite ve bölümlerde bu eğitim sistemi kullanıyordu. Bölüm derslerin hepsinde ya da bazılarında anadil kullanılıyordu ve ders kitapları da Uygurca oluyordu. Çince ise sadece zorunlu ders olarak okutuluyor ve bir sene Çince hazırlık dersleri veriliyordu.

2. Anadil- Yabancı dil- Çince eğitim sistemi

Şinjiang Uygur Özerk Bölgesindeki Tacik milletinin kendi anadili olmasına rağmen kendi dillerine ait yazıları yok idi ve bu yüzden okullarda Uygurca ve Uygurca kullanıyorlardı. Çince ise sadece dil dersi olarak okutuluyordu. Bu eğitim sistemini başka milletlerde kullanıyorlardı, örneğin; Özbek, Tatar, Rus milletleri.

3. Çince- anadil eğitim sistemi

Şinjiang Uygur Özerk Bölgesindeki Ziraat Fakültesi, Sanayi Fakültesi ve Tıp Fakültelerinde bölüm derslerinde Çince ders kitapları kullanıyordu. Dersler Çince olarak anlatılıyordu, fakat bazı bölüm dersleri ve siyasi derslerde anadil(Uygurca) kullanıyordu.

90'lı yıllardan sonra Şinjiang Milli Eğitiminin gelişmesiyle birlikte çift dilli eğitimde de değişiklikler oldu.

1.İlkokullarda dersler anadilde okutuluyor, derslerin tümü ve ders kitapları anadilde oluyor ve aynı zamanda öğrencilerin Çinceyi daha iyi öğrenmeleri için Çinceye de ağırlık veriliyordu.

2.Çift dilli eğitimi güçlendirmek için sosyal ve fen derslerini hem anadil hem de Çince okutuluyordu. .(Zhang jun hui, 2008)

Şinjiang Uygur Özerk Bölgesindeki çift dilli eğitim, Milli okullarda Uygur dili (anadil) ile birlikte aynı anda Çince kullanılmasına yönelik eğitim sistemidir. Bu çift dilli eğitim birkaç alt bölüme ayrılır.

1. Çince eğitim programını kullanarak, dersi ana dilde (Uygurca) uygulamak.
2. Uygurca eğitim programını kullanarak dersi Çince uygulamak.
3. Bir kısım dersleri ana dilde anlatmak, bir kısım dersleri ise Çince anlatmak.

Uygur ilk ve ortaokullarında matematik, fizik, kimya vb derslerinde Çince, diğer derslerde Uygurca(anadil) kullanma eğitim sistemi uygulanmaktadır. (Vang a hua, 2007)

Çin hükümeti çift dilli eğitimi daha çok geliştirmek için Şinjiang bölgesinde Uygurca ve Çince okulları birleştirdi ve kreşler de buna dahil edildi.(Fang xiao hua,2006)

Çin Şinjiang Uygur Özerk Bölgesinde Hizmet içi Eğitimi

Çin'de hizmet içi eğitimi ortaya çıktığından bu yana; 20 sene içinde, Çin eğitiminde çok büyük gelişmeler olmuştur. Ama Şinjiang Uygur Özerk Bölgesinde hizmet içi eğitimi fazla gelişememiştir. Gerçi Şinjiang' deki bütün il ve ilçelerin eğitime olan bakışı doğru olsa da hizmet içi eğitime olan bakış, bilgi yetersizliği olduğu için ilk ve ortaokul öğretmenlerinin mesleki yeteneklerini geliştirmede olumlu sonuçlar elde edilememektedir.

Bu 20 sene zarfında, hizmet içi eğitim ile ilgili bazı gelişmeler olmuştur:

1. Yetenekli olanları keşfetmeye odaklanılarak personellerin bilgisi geliştirilmiş uzmanlar yetiştirmeye özen gösterilmiş ve böylece az sayıda da olsa keşfetme yeteneğine sahip mesleki donanımlı personeller yetiştirilmiştir.

2. Teoriyle pratiği birleştirme, hizmet içi eğitimde yüksek ve yeni teknolojiyi kullanma ve yenilikleri keşfetme amacı güdülmeye başlandı. Dünyadaki teknolojik gelişmelere yetişebilmek; meslekleri ile ilgili olarak personellerin dünyadaki bilim ve teknolojinin gelişimini takip etmeleri, teorikle yeni bilgileri zamanında tanımaları ve öğrenmeleri için uygun şartlar sağlanmıştır.

3. Hizmet içi eğitimle; "Bilim ve teknoloji alanında yetkin personelleri yetiştirmenin anahtarı, öğretmenlerdir." mantığının doğruluğunu göstermiştir. Devletin güçlü ya da zayıf olması, rekabetin az ya da çok olması tamamen uzmanlara bağlıysa uzmanların bilgisinin de öğretmenlere bağlı olduğu anlaşılmıştır.(Abdulehed,2001:11)

Öğretmenlerin hizmet içi eğitimini diğerlerine ek olarak Şinjiang Üniversitesi, Şinjiang Pedagoji Üniversitesi, Eli Eğitim Enstitüsü, Ürümqi Eğitim Enstitüsü gibi 11 eğitim enstitüsü üstlenmektedir. Bunlar ilk orta ve lise okul öğretmenlerini hizmet içi eğitimle yetiştirmek için eğitim veren özel okullardır (Kaliy, 1990: 37).

4. İlgili Araştırmalar

Şü ai min(2005) Çin Jiang Xi ili köyün'deki ilk ve ortaokul beden eğitim öğretmenlerine hizmet içi eğitim durumuyla ilgili bir araştırma yapmıştır. Bu araştırmada Jiang xi ili köyündeki ilk ve ortaokul beden eğitimi öğretmenlerinin hizmet içi eğitim bütçesinin yeterli olmaması, ders saatlerinin uygun olmaması vb sorunlarının olduğunu, bunun için mutlaka eğitim kavramlarıyla ilgili bilgilerin geliştirilerek, bununla ilgili yasaların garantiye alınarak köy ilk ve orta okul beden eğitimi öğretmenlerinin hizmet içi eğitimini geliştirmeleri gerektiğini ortaya koymaktadır.

Mi şi minin (2007) KARAMAY ortaokul öğretmenlerinin şu anki hizmet içi eğitim durum araştırması adlı araştırmasında öncelikle öğretmen hizmet içi eğitimin gelişmesi hakkında analiz yapılmıştır. Bu çalışmada yabancı ülke hizmet içi eğitimin gelişme aşamaları ve kendi hizmet içi eğitimin özelliklerini değerlendirerek

karşılaştırma ve analizi yapılmaktadır. Bu araştırmanın temelinde Karamay ortaokul öğretmenlerinin hizmet içi eğitimindeki mevcut hatalar analiz edilerek devlet öğretmen hizmet içi eğitiminin yönetim stratejisini araştırmaktadır.

Bu araştırma sonucunda; KARAMAY ortaokul öğretmenlerinin hizmet içi eğitimi; dominatendeksi yani; eğitim tarihi, hizmet içi eğitime katılma derecesi, eğitim ve araştırma akademisinin hizmet içi eğitime katılma derecesi gibi önemli ilerlemeleri elde ettiğini ve aynı zamanda hizmet içi eğitiminin bazı meselelerini ortaya koymaktadır. Mesela; sadece dış standart, zorunlu eğitime önem vererek, iç kısımdaki aktifliği ihmal ettiğini, hizmet içi eğitimin öğretmenin kendi işi olduğunu ve okulun gelişmesiyle ilgili olarak görmediğini, sadece dış formuna takılıp kalarak, öğretmen mesleğinin gelişmesine katkı sağlamadığını, teoriğe önem verip pratiğe özen göstermediğini ve böylece hizmet içi eğitimin etkinliğinde eksiklikler olduğunu ortaya koymaktadır.

Bi vei (tarihsiz), Çin ,Şi an bölgesindeki İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitiminde mevcut olan problemleri temel alarak öğretmenlerin hizmet içi eğitiminin öğretme ve öğrenme şekliyle ilgili araştırma yapmıştır.

Araştırmada Şiandaki hizmet içi eğitimle ilgili kurumların ve okul yöneticilerinin İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitimine fazla önem vermediğini, öğrenme hedeflerinin net olmadığını ortaya koymaktadır. Bunun için İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitimini geliştirmek için bazı önlemlerin alınması gerektiğini; öğretimi denetlemek için bazı küçük gözetme grupları kurmanın, müfredatları düzenlemeye önem vermenin, öğretmen kavramını yenilemenin, öğrenme esnasında internette İngilizce öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlerine katkı sağlamanın ve hizmet içi eğitim öğretim şekillerini geliştirmenin önemi üzerinde durulmaktadır.

Zhang guo peng (2007) Çin Bai yin bölgesindeki 46 köy ilk ve orta okul öğretmenlerinin hizmet içi eğitimini araştırarak, öğretmen grubunda, eğitim yapısında, eğitim ve öğretim seviyesinde meslek ahlakında, yeni müfredatların yapılması ve uygulanmasında, bilgi teknolojisinin kullanılmasında bazı problemlerin olduğunu ortaya koymaktadır. Dolayısıyla köy ilk ve orta okul eğitim programlarının yapılmasının,

eğitim bütçelerinin uygun şekilde ayarlanmasının ve eğitim araştırma hizmetlerinin geliştirilmesinin zorunluluğunu ortaya koymaktadır.

Şiao deng çuan (2008) Kai şian ilçesindeki ilkokul ve ortaokullarındaki öğretmenlerin hizmet içi eğitim durumu hakkında araştırma yapılmıştır. Araştırmada hizmet içi eğitimle ilgili fazla bilgisi olmayan ve aynı zamanda hizmet içi eğitime sıcak bakmayan öğretmenlerin, hizmet içi eğitim süresinde zamanla hizmet içi eğitimi olumlu karşıladığı ve performanslarını arttığı belirlenmiştir.

Türkiye'de yapılan araştırmalar

Akdüz (2006) ilk ve orta dereceli okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesiyle ilgili araştırma yapmıştır. Araştırmada Ankara merkez ilçelerindeki ilk ve orta dereceli okullarda görev yapan 100 müzik öğretmen üzerinde anket uygulayarak hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının saptanması konusunda görüşlerini almıştır. Araştırma sonucunda müzik öğretmenlerinin son 10 yılda hizmet içi eğitime katılmadıkları, müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun eğitim teknolojisine ilişkin hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları gözlenmiştir. Ek olarak; müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun okul, aile, çevre ilişkisi konusunda hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduğunu ortaya koymaktadır.(Akdüz, 2006: 39- 117)

Demirtaş (2008) ilköğretim okulları öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları ile kurum içi iletişim algıları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesiyle ilgili araştırmada 2007–2008 eğitim öğretim yılında Üsküdar ve Ümraniye ilçeleri ilköğretim okullarında görev yapan farklı branşlardaki öğretmenlerin görüşlerini almıştır. Araştırma sonucunda: eğitim yönetimi ve planlama faktörünün öğretmenin eğitim düzeyi değişkenine göre farklılık saptanmıştır. Eğitim yönetimi ve planlamaya ön lisans grubunda yer alan öğretmenler daha olumlu bakmakta olduğunu ortaya koymaktadır.(Demirtaş:78–104).

Durmuş (2003) sınıf öğretmenlerine yönelik düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin öğretmen görüşleriyle ilgili çalışmasında Ankara ili, merkez

ilçelerinden Keçiören ve Mamak'taki ilköğretim Okullarında 2001–2002 eğitim yılında görev yapan 500 sınıf öğretmenlerine anket uygulama yapmıştır. Veri toplama aracına cevap veren 441 öğretmen örneklemi oluşmuştur. Anket sonucunda; öğretmenler, hizmet içi eğitim etkinliklerini yetersiz bulduğunu, hizmet içi eğitim etkinlikleri için ayrılan sürenin yeterli olmadığını, öğretmenler için uygun zamanda düzenlenmediğini bildirmiştir. Hizmet içi eğitim etkinlikleri kapsamı içinde, mesleki konular yanında, öğretmenlerin bireysel gelişmelerine yardımcı olabilecek konulara yer vermediğini, uyguladığı hizmet içi eğitimin değerlendirilmesinde öğretmenlerin görüşleri alınmadığını belirtmiştir. Buna ek olarak, hizmet içi eğitim uygulanmasında kullanılan öğretim materyallerinin yeterli olmadığını, hizmet içi eğitim etkinliğinin düzenlediği ortamın fiziksel koşulları yeterli olmadığını, hizmet içi eğitim etkinliklerinde edinilen bilgi ve becerilerin, öğretmenlerin hizmet içi eğitime bakışlarını olumlu yönde etkilemediğini ortaya koymaktadır (Durmuş,2003: 51–78).

Aydınalp (2008) ortaöğretim öğretmenlerinin hizmet içi eğitim hakkındaki görüşleri adlı çalışmasında İstanbul ili Avrupa yakasındaki ortaöğretim kurumlarında çalışan öğretmenler arasından seçilen 200 kişiye anket uygulamıştır. Araştırma sonucunda; evli olanlar, bekar olanlara göre; 35 yaş üzerindeki öğretmenler diğer yaş grubundaki öğretmenlere göre, mesleki kıdemi yüksek olanlar diğerlerine göre ve hizmet içi eğitim alanlar daha az eğitim alanlara göre daha olumlu düşünmektedirler. Ayrıca ankete katılan öğretmenlerin hizmet içi eğitime katılım sayısı arttıkça hizmet içi etkinliklere katılma biçimi hakkında daha olumlu düşündükleri ve çalıştıkları okul sayısı arttıkça daha olumlu düşünmeye başladıkları da araştırmadan çıkan diğer sonuçtur (Aydınalp,2008; 43–55).

Karagöz (2006) Ortaöğretim(genel lise) resim-iş öğretmenlerinin milli eğitim bakanlığınca düzenlenen hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılım durumları ve eğitim ihtiyaçlarını karşılaması konusundaki görüşlerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi adlı çalışmasında, 2005- 2006 eğitim – öğretim yılında, Ankara ili, merkez ilçelerinden Çankaya, Keçiören, Yenimahalle ve Altındağ' da görev yapan, ortaöğretim (genel lise) resim – iş öğretmenlerin görüşlerini almıştır. Netice olarak resim-iş öğretmenlerinin yarısının ders dönemini hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılmak için daha uygun

gördüğünü belirlenmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan öğretmenlerin yarısı, hizmet içi eğitim etkinliklerine katılmama nedeni olarak alanları ile ilgili uygun bir faaliyet göremediklerini, üçte biri ise katılmak istediklerini ancak eğitime seçilmediklerini, diğer üçte biri ise katılmak istemediklerini ancak okul idaresinin izin vermediğini ifade etmişlerdir. Öğretmenler, uygulama çalışmalarındaki eksikliklerini hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılarak giderebilecekleri, teorik bilgi veya uygulama çalışmaları ihtiyacını ise hizmet içi eğitim faaliyetleri dışında görsel sanat ve görsel sanat eğitimi ile ilgili yayın takibi ve dışarıdan kurslara katılarak yeteri ölçüde giderebilecekleri görüşüne katılmaktadırlar.

Kanlı (2001) Ortaöğretimde görev yapan fizik öğretmenleri için düzenlenen hizmet içi eğitim programlarının etkinliği ile ilgili araştırma yaparak, 1999 yılı Haziran ayında Mersin Hizmet içi Eğitim Enstitüsü'nde düzenlenen "Fizik Öğretim Metotları ve Laboratuar Araçlarını Kullanma Kursu"na katılan fizik öğretmenleri ile 2000 yılı Ağustos ayında Ankara Fen Lisesi'nde yapılan "Fizik Laboratuar Araçları Kullanma ve Formatörlük Kursu"na katılan Fizik öğretmenlerine anket uygulamıştır. Sonuç olarak; öğretmenlerin hizmet içi eğitim kursunda edindiği bilgi ve becerileri okullarında yeterli düzeyde uygulama fırsatı bulmadığını, öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarında yararlanılan fiziki olanaklardan pek fazla memnun olmadıkları gözlemlenmiştir. Bunun dışında, Mersin'deki kursta öğretmenler programın içeriğini ve deneylerin seçimini uygun bulmadığını, Ankara'daki kursa katılan öğretmenler ise programın içeriğini uygun bulduğunu, araç ve gereçlerin yeterli olduğunu belirtmiştir. Ek olarak; Mersin'de düzenlenen kursa katılan öğretmenlerin mevcut uygulamayı yeterince etkili bulmadıklarını, Ankara'daki kurstan elde edilen verilerden kursun tamamında olmasa bile mevcut uygulamanın yeterince etkili olduğunu ortaya koymaktadır (Kanlı,2001: 50–81).

Çalık(1988), Türk kamu kesiminde hizmet içi eğitimin etkinliği hakkında araştırma yapmıştır ve araştırmasında ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal alanlarda meydana gelen gelişmelere paralel olarak, daha etkin, daha duyarlı ve fonksiyonlarını daha iyi yerine getirebilen bir yönetim sisteminin oluşturulmasında hizmet içi eğitimin rolünü ve Türk kamu kesiminde nasıl uygulandığını analitik bir yaklaşımla

incelenmiştir. sonuç olarak kamu personelinin nitelikli olabilmesi için iyi bir hizmet içi eğitiminin gerekliliğini, görev sırasında işe uyum, işi tanıma, gelişmeleri takip etmek ve işe uygulamak, üst görevlere hazırlanmak açısından hizmet içi eğitimin kaçınılmaz olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bunun dışında, hizmet içi eğitimle ilgili olarak açık ve net olarak bir mevzuatın olmadığını, başkanlık, kurumların hizmet içi eğitiminden hem sorumlu hem de bu faaliyetlerin yapılmasında koordinatörün rolü üstlenmekte olduğunu ancak kendisine verilen görevleri tam anlamıyla yerine getiremediğini, kurumların her yılı yaptığı eğitim çalışmalarını Başkanlıklarına bildirme yükümlülüklerine uymadıkları ve devlet personel başkanlığı bu duruma yeterince takipte etmediğini belirlenmiştir. Eğitim uygulamaları ile ilgili çalışmalarının tam anlamıyla planlı bir şekilde yapılmadığını ortaya koymaktadır. (Çalık, 1988: 168–173).

Çelik (1988) Türkiye Emlak Bankası Eğitim Merkezi'nde hazırlanan ve uygulanan hizmet içi eğitim etkinliklerini değerlendirmek üzere yönetici ve uzmanlardan oluşan 68 kişilik gruba anket aracığıyla araştırma yapılmıştır. Araştırma sonucunda eğitim ihtiyacının saptanmasında bilimsel yöntemlere başvurulmadığı, eğitim ihtiyaçlarının bireyin ihtiyaçları doğrultusunda belirlenmediği bulunmuştur. Eğitim planları hazırlanırken öğreticilerin ve personelin niteliklerinin göz önüne alınmamaktadır. Ayrıca öğretim programlarının personelin psikolojik ve sosyal gereksinimlerine yeterince cevap vermediği ve öğretim programlarının uygulanmasında personelin düşünce ve sorunlarına ilişkin görüşlerine önem verilmediği de bulunan bulgular arasındadır (Çelik, 1988: 70–155).

Kader (1994), Bir Eğitim Hastanesinde Hastabakıcılara Uygulanan Hizmet içi Eğitiminin Viral Hepatitleri Önlemedeki Rolü adlı araştırmasında, 200 hastabakıcıya anket uygulamış ve bunun 159'nu değerlendirmeye almıştır. Verilerin değerlendirilmesi sonucu incelenen hastanede, hepatit virüsü enfeksiyonunu önlemede hizmet içi eğitiminin etkili olduğunu, eğitime katılanlar hizmet içi eğitime inandığını ve ilgi duyduğunu, fakat programdaki konuların içeriğinin yararlı olduğuna inanmadıkları gözlenmiştir. Ayrıca, eğitimciler programın konularını seçerken katılımcıların görüşlerini almadıklarını belirtmişlerdir.(Kader, 1994: 38–86).

BÖLÜM IV
YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, araştırmada kullanılacak veri toplama aracı, araştırmanın evreni ve örneklemine, çözümlenmesi ve yorumlanması bilgilerine yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli:

Bu araştırma tarama modeli esas alınarak yapılmıştır. Araştırmanın ihtiyaç duyduğu verilerin elde edilebilmesi için yasa ve bilgiler taranmıştır. Ayrıca İlk, orta ve lise okullarda görev yapan 200 öğretmene Ek 1'de verilen anket gönderilerek aldığı eğitimlerin var olan durumu değerlendirilmiştir. Bu haliyle araştırma durumu saptayıcı bir çalışma niteliğindedir.

Evren ve Örneklem:

Çin Şinjiang Uygur Özerk bölgesi Ürümçi Şehrinde 2008–2009 istatistiğine göre 2milyon 500bin nüfus bulunmaktadır. Ürümçi şehrinde, 180 ilkokul, 77 ortaokul, 68 lise bulunmaktadır. Bu okullarda toplam 18203 öğretmen görev yapmaktadır (Cin li cün,2009).

Araştırmanı n evrenini Çin Şinjiang Uygur Özerk bölgesi Ürümçi şehrindeki ilk, orta ve lise öğretmenleri oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise, Ürümçi 19.ilkokul, 20.ilkokul, 68.ilk ve ortaokul, 17.orta ve lise okul, 14.orta ve lise okullarında çalışan 200 öğretmen oluşturmaktadır.

Aynı zamanda araştırma kapsamında Çin ŞinJiang Uygur Özerk Bölgesi Milli Eğitim Bakanlığı ile diyaloga girilmiştir. Ancak araştırmacı beklediği ilgi ve alakayı görememiştir. Nitekim bazı kaynaklara ulaşması konusunda kendisine yardımcı olunmamıştır.

Araştırma kapsamında örneklemdeki 5 okuldaki 200 öğretmene anket dağıtılmıştır ve toplanmıştır. Toplanan anketlerin hepsinin tam ve eksiksiz kodlanmış olması nedeniyle 200 tanesi ile istatistikî analizler gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada verilerin toplanmasında öncelikle ilgili literatür taranarak, öğretmenler için gerçekleştirilen hizmet içi eğitimlere ilişkin verileri elde etmek için bazı eğitim bilgileri taranmıştır. Daha sonra hizmet içi eğitim çalışmalarının gerçekleşme derecesine ilişkin görüşleri elde etmek için Yrd. Doç. Dr. Sabri ÇELİK tarafından hazırlanmış ve güncelleştirilmiş, üç bölümden oluşan bir anket kullanılmıştır.

Anketin birinci bölümü katılanlara ilişkin demografik bilgiler (cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, branş, meslekteki kıdem, seminere katılma sayısı) kapsayan toplam 6 sorudan oluşmaktadır.

İkinci bölümde ilk, orta ve lise öğretmenleri için uygulanan hizmet içi eğitim ile ilgili eğitim ihtiyacının saptanmasına, eğitimin planlanmasına, eğitim programının hazırlanmasına, uygulanmasına, değerlendirilmesine ve geliştirmeye yönelik sorular yer almaktadır. Hizmet içi eğitim ile ilgili 56 sorunun 11'i hizmet içi eğitim ihtiyacının saptanmasına, 4'ü hizmet içi eğitimin planlanmasına, 10'u hizmet içi eğitim programlarının hazırlanışına, 13'ü hizmet içi eğitimin uygulanmasına, 15'i hizmet içi eğitimin değerlendirilmesine, son 4 soru da hizmet içi eğitimin geliştirilmesine yönelik sorulardır.

Bu bölümdeki maddelerinin tümü için; 1- Hiç, 2- Az, 3- Orta, 4- Çok, 5- Pek çok, şeklinde beşli derecelendirme konularak ankete katılan katılımcılardan olması gereken değil, var olan durumu anlatan seçeneği işaretlemeleri istenmiştir.

Üçüncü bölümde ise ankete katılanların sorulan sorular dışındaki düşünce ve önerilerini saptayıcı nitelikte açık uçlu sorulardan oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması

Anket formları örneklemdeki öğretmenlere ulaşım kolaylığı nedeniyle araştırmacı tarafından elden dağıtılmış ve geri toplanmıştır.

19.ilkokuldan katılımcı olarak katılan 38 öğretmen örneklemin %19'luk kısmını, 20.ilkokuldan katılımcı olarak katılan 44 öğretmen örneklemin %22'kısmını, 68.ilkokul ve ortaokuldan katılımcı olarak katılan 59 öğretmen örneklemin %29,5'lik kısmını, 17.orta ve lise okuldan katılımcı olarak katılan 33 öğretmen örneklemin %16,5'lik kısmını ve 14.ilk ve ortaokuldan katılımcı olarak katılan 26 öğretmen örneklemin %13'lük kısmını oluşturmaktadır.

Sonuç olarak toplam 200 anket formu değerlendirmeye alınmıştır.

Verilerin Analizi

Veri toplama araçlarına verilen cevaplar kodlanmıştır. Veriler "SPSS (Statistical Packet for Social Sciences) for Windows" (Sosyal Bilimler için İstatistik Programı) paket programına aktarılarak analiz tamamlanmıştır. Anketin birinci bölümünde yer alan kişisel sorulara verilen cevapların dağılımları çıkarılmış frekans ve yüzdeleri alınarak yorumlanmıştır. İkinci bölümde her soru; anket formundaki sırasına göre (hiç), (az), (orta), (çok) ve (pek çok) olarak beş ölçüt üzerinden değerlendirilmiştir. Bilgilerin işlenişinde bu ölçülere sırasıyla (1), (2), (3), (4) ve (5) puanları verilmiştir. Elde edilen ağırlıklı puan ortalamalarından; 1.00 – 1.79 arası (hiç), 1.80 – 2.59 arası (az), 2.60 – 3.39 arası (orta), 3.40 – 4.19 arası (çok) ve 4.20 – 5.00 arası (pek çok) derecesinin karşılığı olarak kabul edilmiş ve çalışma konusunun veya ilkenin gerçekleşme derecesi belirlenip, yorumlanmıştır.

Sorulara verilen ağırlıklı puan ortalamalarının, aynı zamanda o soruda belirtilen hususun veya ilkenin gerçekleşme önceliğini belirttiği düşünülerek cevaplar arasında ortalama puan yüksekliğine göre kurumda yapılan çalışmaların öncelikleri sıralanmıştır. Bu sıralamaya göre ağırlıklı puan ortalaması en yüksek olan ilke

gerçekleşme düzeyi bakımından ilk sırayı alırken, diğer ilkeler de ağırlıkları oranında sıralamada yerlerini almışlardır. Katılımcıların görüşlerinin her ilkenin gerçekleşmesinde belirttikleri en az ve en çok dereceleri ile ilgili düşünceleri belirtilerek yorumlanmıştır.

BÖLÜM V

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde anketler aracılığı ile elde edilen verilerin analizi sonucu ortaya çıkan bulgular ve bunlara ilişkin yorumlar yer almaktadır.

Bu bölümde, anket uygulanan ilk, orta ve liselerde bulunan öğretmenin kişisel niteliklerine ilişkin elde edilen bulgularla hizmet içi eğitime yönelik verdiği cevapların değerlendirilmesi yer almaktadır.

Araştırmanın alt problemleri için toplanan verilerden elde edilen bulgular, alt problemlerin sırasına uygun olarak, tablo ve açıklamalarıyla birlikte verilerek bunlara dayalı yorumlar yapılmıştır.

Araştırmaya Katılan Katılımcıların Kişisel Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılanların bilgi toplama aracının 1.bölümünü oluşturan sorulara vermiş oldukları yanıtların dağılımı yüzde-frekans istatistikleri ile çözümlenmiş olup sonuçları tablolarda gösterilmiştir. Anket sorularını cevaplayanların cinsiyeti, yaşı, öğrenim durumu, branşı, meslekteki kıdemi ve şu ana kadar varsa katıldıkları seminer ya da kurs sayısı ile ilgili veriler gruplanarak yorumlanmıştır.

Cinsiyete Göre Dağılım

Araştırmaya katılanların cinsiyetlerine göre dağılımları Tablo 5.01'de gösterilmiştir.

Tablo 5.01: Cinsiyete Göre Dağılım

		n	%n
Cinsiyet	Kadın	127	63.5%
	Erkek	73	36.5%

Tablo 5.01'den anlaşılacağı üzere katılımcıların %63,5'i (127 kişi) kadınlardan, %36,5'i (73 kişi) erkeklerden oluşmaktadır.
Kadınların erkeklere oranla daha fazla katılım gösterdiği sonucu Türkiye'deki araştırma bulguları ile benzerlik taşımaktadır.

Yaşa Göre Dağılım

Katılımcıların yaşa göre dağılımları Tablo 5.02'de gösterilmiştir.

Tablo 5.02: Yaşa göre Dağılım

		N	%n
Yaş	0–20	0	0%
	21–25	38	19%
	26–30	34	17%
	31–35	82	41%
	36–40	24	12%
	41–45	18	9%
	46–50	3	1.5%
	51+	1	0.5%

Tablo 5.02'den anlaşılacağı üzere katılımcıların %41'i (82 kişi) 31–35 yaş grubu arasında yer almaktadır. 0–20 yaş aralığında ise % 0'la hiçbir katılımcı yer almamaktadır.

Öğrenim Durumu ve Mezun Oldukları Branşa Göre Dağılımı

Katılımcıların öğrenim durumlarına göre dağılımları Tablo 5.03'de gösterilmiştir

Tablo 5.03: Öğrenim Durumuna Göre Dağılım

		n	%n
Öğrenim durumu	Lise mezunu	8	4%
	Önlisans mezunu	62	31%
	Lisans mezunu	130	65%
	Yüksek lisans mezunu	0	0%
	Doktora mezunu	0	0%
	Diğer	0	0%

Tablodan da anlaşılacağı gibi katılımcıların %65(130 kişi) gibi büyük bir çoğunluğu lisans mezunu, %31'u (62 kişi) Önlisans mezunu, %4 (8 kişi)'ü ise lise mezunudur.

Katılımcıların mezun oldukları bölüme ait branş dağılımları Tablo 5.04'de verilmiştir.

Tablo 5.04: Branşa Göre Dağılım

		N	%n
Branş	Fen-edebiyat	38	19%
	Sosyal bilimler	37	18,5%
	Fen bilimleri	42	21%
	Matematik	30	15%
	Meslek dersleri	4	2%
	Güzel sanatlar	30	15%
	Yabancı dil	19	9,5%
	Diğer	0	0%

Tablo 5.04'den anlaşılacağı üzere katılımcıların %21'i (42 kişi) fen bilimleri mezunu, %19'u (38 kişi) edebiyat, %18,5'u (37 kişi) sosyal bilimler dersleri mezunudur.

Mesleki Kıdeme Göre Dağılım

Katılımcıların mesleki kıdeme göre dağılımları Tablo 5.05'de gösterilmiştir.

Tablo 5.05:Mesleki Kıdeme Göre Dağılımı

		n	%n
Kıdem	1–4 yıl	47	23,5%
	5–9 yıl	41	20,5%
	10–14 yıl	71	35,5%
	15–19 yıl	24	12%
	20–24 yıl	14	7%
	25–29 yıl	3	1,5%
	30 yıl ve daha fazla	0	0%

Tablo 5,05'den anlaşıldığı üzere katılımcıların %35'i (71 kişi) çalıştığı yerde 10–14 yıl arasında kıdeme sahipken katılımcıların sadece %1,5'i ise 25–29 yıl ve daha fazla kıdeme sahiptir.

Katılımcıların Katıldıkları Seminer veya Kurs Sayılarına Göre Dağılımı

Katılımcıların görev yaptıkları süre içerisinde katıldıkları seminer veya kurs sayılarına göre dağılımları Tablo 5.06'de gösterilmiştir.

Tablo 5.06: Katılımcıların Katıldıkları Seminer veya Kurs Sayılarına Göre Dağılımı

		n	%n
Seminer	1 kurs veya seminer	39	19,5%
	2 kurs veya seminer	19	9,5%
	3 kurs veya seminer	65	32,5%
	4 kurs veya seminer	40	20%
	5 kurs veya daha fazla seminer	34	17%
	Hiç katılmadım	3	1,5%

Tablo 5.06'den de anlaşılacağı üzere katılımcıların %32,5 (65 kişi) gibi bir çoğunluğu 3 kurs veya daha fazla seminere katılmıştır.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Okullarda eğitim ihtiyaçları nasıl belirlenmektedir?

Hizmet içi eğitim ihtiyacının saptanmasına yönelik 11 madde yöneltilmiş ve katılımcıların cevapları yüzde-frekans istatistikleri çıkarılarak çözümlenmiştir.

Tablo 5.07: Okulda çalışan öğretmenin eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinde bilimsel yöntemlerin kullanılma derecesi

		N	%n
X=2.63	Hiç	11	5,5
	Az	74	37
	Orta	94	47
	Çok	21	10,5
	Pek çok	0	0
	Toplam	200	100

Tablo 5.07' de Öğretmenlerin eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinde bilimsel yöntemlerin kullanılma derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; 94 kişi (%47) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla 74 kişi (%37) az derecede, 21 kişi (%10,5) çok derecede, 11 kişi (% 5,5) hiç şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise pek çok derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda maddeye ilişkin ortalamanın (2,63) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan hareketle ilgili eğitim bakanlığının eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi sırasında bilimsel yöntemlerin kullanılması noktasında orta düzeyde çalıştığını ve bu konuda biraz daha hassas olması gerektiği söylenebilir.

Tablo 5.08: İhtiyaçların saptanmasında öğretmen sayısının, unvanların, hizmet alanlarının ve niteliklerin belirlenme derecesi

		N	%n
X=3.01	Hiç	0	0
	Az	41	20,5
	Orta	118	59
	Çok	39	19,5
	Pek çok	2	1
	Toplam	200	100

Tablo 5.08'de ihtiyaçların saptanmasında öğretmen sayısının, unvanların, hizmet alanlarının ve niteliklerin belirlenme derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; 118 kişi (%59) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla 20,5% (41 kişi) az derecede, %19,5 (39 kişi) çok derecede, % 1 (2 kişi) pek çok şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

İhtiyaçların saptanmasına yönelik öğretmen sayısını, unvanlarının, hizmet alanlarının ve niteliklerinin belirlenmesi derecesine ilişkin ortalamanın (3,01) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Bu sonuçlardan hareketle ilgili eğitim bakanlığının ihtiyaçların saptanmasında öğretmen sayısının, unvanların, hizmet alanlarının ve niteliklerin belirlenmesinde orta derecede etkili olduğu söylenebilir.

Tablo 5.09: Öğretmenin verilmesi planlanan eğitime karşı tutum ve beklentilerinin belirlenme derecesi

		N	%n
	Hiç	0	0
	Az	23	11,5
	Orta	138	69
	Çok	31	15,5
	Pek çok	8	4
X= 3,12	Toplam	200	100

Tablo 5.09'de öğretmenin verilmesi planlanan eğitime karşı tutum ve beklentilerinin belirlenme derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %69 (138 kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla 15,5% (31 kişi) çok derecede, %11,5 (23 kişi) az derecede, % 4 (8 kişi) pek çok şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda madde ye ilişkin ortalamanın (3.12) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan

hareketle ilgili eğitim bakanlığının öğretmenin verilmesi planlanan eğitime karşı tutum ve beklentilerinin belirlenme noktasında yeterli derecede çalışılmadığı söylenebilir.

Tablo 5.10: Eğitim ihtiyaçları saptanırken "Okula yeni öğretmen alınması" durumunun göz önüne alınma derecesi

		N	%n
X=3,37	Hiç	0	0
	Az	2	1
	Orta	123	61.5
	Çok	74	37
	Pek çok	1	0.5
	Toplam	200	100

Tablo 5.10'de eğitim ihtiyaçları saptanırken okula yeni öğretmen alınması göz önüne alınma derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %61,5 (123 kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla 37% (74 kişi) çok derecede, %1 (2 kişi) az derecede, % 0,5 (1 kişi) pek çok şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda maddeye ilişkin ortalamanın (3,37) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Buna bakılarak eğitim ihtiyaçlarının saptanmasında okula alınan yeni öğretmenlerin varlığının yeterli kadar etkili olmadığı görülmektedir. Okula yeni alınan öğretmenin işe alışma sürecinde hizmet içi eğitim tabi tutulması faydalı olacaktır.

Tablo 5.11: Eğitim ihtiyaçları saptanırken "Öğretmenin görevinin değiştirilmesi" durumunun göz önüne alınma derecesi

		N	%n
X=3,38	Hiç	0	0
	Az	2	1
	Orta	119	59.5
	Çok	79	39.5
	Pek çok	0	0
	Toplam	200	100

Tablo 5.11'de eğitim ihtiyaçları saptanırken öğretmenin görevinin değiştirilmesi göz önüne alınma derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %59,5 (119) kişi ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla 39,5% (79 kişi) çok derecede, %1 (2 kişi) az şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda madde ye ilişkin ortalamanın (3,38) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan hareketle ilgili eğitim bakanlığının eğitim ihtiyaçları saptanırken öğretmenin görevinin değiştirilmesi durumunun, okula yeni öğretmen alınması gibi hizmet içi eğitimde orta düzeyde etkili olduğu gözlenmektedir.

Tablo 5.12: Eğitim ihtiyaçları saptanırken "Üst derecede görevlere öğretmen hazırlanması gerektiğinde" durumunun göz önüne alınma derecesi

		N	%n
	Hiç	0	0
	Az	3	1.5
	Orta	158	79
	Çok	39	19.5
	Pek çok	0	0
X=3,18	Toplam	200	100

Tablo 5.12'de Eğitim ihtiyaçları saptanırken Üst derecede görevlere öğretmen hazırlanması gerektiğinde göz önüne alınma derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %79 (158 kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla %19,5 (39 kişi) çok derecede, %1,5 (3 kişi) az şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç ve pek çok derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda madde ye ilişkin ortalamanın (3,18) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan hareketle ilgili eğitim bakanlığının eğitim ihtiyaçları saptanırken Üst derecede görevlere öğretmen hazırlanması gerektiğinde göz önüne alınma noktasında biraz hassas olması gerektiği söylenebilir.

Tablo 5.13: Eğitim ihtiyaçları saptanırken "Yeni teknoloji uygulandığında" durumunun göz önüne alınma derecesi

		N	%n
X=3,13	Hiç	0	0
	Az	13	6.5
	Orta	148	74
	Çok	39	19.5
	Pek çok	0	0
	Toplam	200	100

Tablo 5.13'de Eğitim ihtiyaçları saptanırken Yeni teknoloji uygulandığına göz önüne alınmasına yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %74 (148 kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla 19,5% (39 kişi) çok derecede, %6,5 (13 kişi) az şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç ve pek çok derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda madde ye ilişkin ortalamanın (3,13) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan hareketle ilgili eğitim bakanlığının eğitim ihtiyaçları saptanırken Yeni teknoloji uygulandığına göz önüne alınma noktasında yukarıdaki diğer maddeler ile kıyaslandığında daha iyi çalışması gerektiği söylenebilir.

Tablo 5.14: Eğitim ihtiyaçları saptanırken "Yeni sistem uygulandığında ya da sistemde değişiklik yapıldığında" durumlarının göz önüne alınma derecesi

		N	%n
X=2.76	Hiç	0	0
	Az	78	39
	Orta	94	47
	Çok	26	13
	Pek çok	2	1
	Toplam	200	100

Tablo 5.14'de eğitim ihtiyaçları saptanırken yeni sistem uygulandığında ya da sistemde_değişiklik yapıldığına göz önüne alınmasına yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %47 (94 kişi) ile en fazla orta derecede

katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla 39% (78 kişi) az derecede, %13 (26kişi) çok derecede, % 1 (2 kişi) pek çok şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda madde ye ilişkin ortalamanın (2,76) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan hareketle ilgili eğitim bakanlığının eğitim ihtiyaçları saptanırken yeni sistem uygulandığında ya da sistemde değişiklik yapıldığına göz önüne alınma noktasında daha çok çalışması gerektiği söylenebilir.

Tablo 5.15: Eğitim ihtiyaçlarının öğretmenin ihtiyaçları doğrultusunda belirlenme derecesi

		N	%n
X=2,75	Hiç	0	0
	Az	75	37.5
	Orta	100	50
	Çok	24	12
	Pek çok	1	0.5
	Toplam	200	100

Tablo 5.15'de eğitim ihtiyaçlarının okulun genel ve özel amaçları ile öğretmenlerin ihtiyaçları doğrultusunda belirlenme derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %50 (100 kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla 37,5% (75 kişi) az derecede, %12 (24kişi) çok derecede, % 0.5 (1 kişi) pek çok şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde maddeye ilişkin ortalamanın (2.75) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan hareketle ilgili eğitim bakanlığının eğitim ihtiyaçlarının okulun genel ve özel amaçları ile öğretmenlerin ihtiyaçları doğrultusunda belirlenme noktasında daha hassa olması gerektiği söylenebilir.

Tablo 5.16: Öğretmenlerin eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinde ihtiyaç saptama tekniklerinden (kayıt ve raporların incelenmesi, test, anket, grup toplantıları düzenleme, gözlem, görüşme ve mülakat, iş ve görev analizi) bir veya birkaçından yararlanma derecesi

		n	%n
X=3,18	Hiç	0	0
	Az	15	7,5
	Orta	139	69,5
	Çok	40	20
	Pek çok	6	3
	Toplam	200	100

Tablo 5.16'de öğretmenlerin eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinde ihtiyaç saptama tekniklerinden (kayıt ve raporların incelenmesi, test, anket, grup toplantıları düzenleme, gözlem, görüşme ve mülakat, iş ve görev analizi) bir veya birkaçından yararlanma derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %69,5 (139 kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla 20% (40 kişi) çok derecede, %7,5 (15kişi) az derecede, % 3 (6 kişi)pek çok şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda maddeye ilişkin ortalamanın (3,18) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan öğretmenlerin eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinde ihtiyaç saptama tekniklerinden (kayıt ve raporların incelenmesi, test, anket, grup toplantıları düzenleme, gözlem, görüşme ve mülakat, iş ve görev analizi) bir veya birkaçından yararlanma noktasında yeterince çalışmadığı söylenebilir.

Tablo 5.17: Eğitim ihtiyacını saptama çalışmalarının belirli aralıklarla yapılma derecesi

		n	%n
X=3,46	Hiç	1	0,5
	Az	6	3
	Orta	97	48,5
	Çok	92	46
	Pek çok	4	2
	Toplam	200	100

Tablo 5.17'de eğitim ihtiyacını saptama çalışmalarının belirli aralıklarla yapılma derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; 97 kişi (%48,5) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla 46% (92 kişi) çok derecede, %3 (6kişi) az derecede, % 2 (4 kişi) pek çok derecede, %0,5 (1 kişi) şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde maddeye ilişkin ortalamanın (3,46) ile "çok" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan eğitim ihtiyacını saptama çalışmalarının belirli aralıklarla yapılma noktasında çok iyi çalıştığı ve yeteri kadar önem verildiği söylenebilir.

Tablo 5.18: Hizmet içi Eğitim İhtiyacının Belirlenmesine Yönelik Faaliyetlerin Gerçekleşmedeki Öncelikleri

Gerçekleşmede Derecesi	Öncelik	Soru No	X
1		11	3, 46
2		5	3,38
3		4	3,37
4		6 ve 10	3,18
5		7	3,13
6		3	3,12
7		2	3,01
8		8	2,76
9		9	2,75
10		1	2,63

Tablo incelendiğinde görüleceği gibi katılımcılar bu bölümde yer alan sorulardan en çok eğitim ihtiyacını saptama çalışmalarının belirli aralıklarla yapılma önemini vurgulamışlardır. Ancak katılımcıların verdiği yanıtların ortalamalarının "orta" düzeyde yoğunlaştığı ve katılımcıların görüşlerinde pek de ayrılık olmadığı göze çarpmaktadır.

Diğer yandan katılımcılar en az gerçekleşen konunun "Öğretmenlerin eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinde bilimsel yöntemlerin kullanılma " konusunun olduğu görüşünü paylaşmaktadırlar.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

İhtiyaçlara yanıt verebilecek nitelikte hizmet içi eğitim plan ve programları nasıl hazırlanmaktadır?

Hizmet içi eğitim plan ve programlarına yönelik 4 madde yöneltilmiş ve katılımcıların cevapları yüzde- frekans istatistikleri çıkarılarak çözümlenmiştir.

Tablo 5.19: Hizmet içi eğitim etkinliklerinin planlanmasında ve önceliklerin belirlenmesinde okulun eğitim gereksinmesi ile olanaklarının göz önünde bulundurma derecesi

		N	%n
	Hiç	0	0
	Az	4	2
	Orta	79	39.5
	Çok	92	46
	Pek çok	25	12.5
X=3,69	Toplam	200	100

Tablo 5.19'de Hizmet içi eğitim etkinliklerinin planlanmasında ve önceliklerin belirlenmesinde okulun eğitim gereksinmesi ile olanakları göz önünde bulundurma derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %48,5 (92 kişi) ile en fazla çok derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla 39,5% (79 kişi) orta derecede, %12,5 (25 kişi) pek çok derecede, % 2 (4 kişi) az şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda madde ye ilişkin ortalamanın (3,69) ile "çok" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan Hizmet içi eğitim etkinliklerinin planlanmasında ve önceliklerin belirlenmesinde okulun eğitim gereksinmesi ile olanakları göz önünde bulundurma noktasında çok iyi çalıştığı söylenebilir.

Tablo 5.20: Hizmet içi eğitim planı hazırlanırken okuldaki çalışmalarla ilgili gerekli araştırma ve incelemelerin yapılma, yeniliklerin ve gelişmelerin izlenme derecesi

		N	%n
X=3,47	Hiç	0	0
	Az	9	4,5
	Orta	101	50,5
	Çok	77	38,5
	Pek çok	13	6,5
	Toplam	200	100

Tablo 5.20'de hizmet içi eğitim planı hazırlanırken okullardaki çalışmalarla ilgili gerekli araştırma ve incelemelerin yapılma, yeniliklerin ve gelişmelerin izlenme derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; 101 kişi (%50,5) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla 38,5% (77 kişi) çok derecede, %6,5 (13 kişi) pek çok derecede, % 4,5 (9 kişi) az şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde madde ye ilişkin ortalamanın (3,47) ile "çok" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan hizmet içi eğitim planı hazırlanırken okullardaki çalışmalarla ilgili gerekli araştırma ve incelemelerin yapılma, yeniliklerin ve gelişmelerin izlenme noktasında yeterli kadar çalıştığı söylenebilir.

Tablo 5.21: Eğitim programları ile uygulandıkları yer, süre, zaman ve uygulanacak eğitim türü arasındaki uyum derecesi

		N	%n
X=3,11	Hiç	0	0
	Az	32	16
	Orta	123	61,5
	Çok	36	18
	Pek çok	9	4,5
	Toplam	200	100

Tablo 5.21'de eğitim programları ile uygulandıkları yer, süre, zaman ve uygulanacak eğitim türü arasındaki uyum derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %61,5 (123 kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla 18 % (36 kişi) çok derecede, %16 (32 kişi) az derecede, % 4,5 (9 kişi) pek çok şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde madde ye ilişkin ortalamanın (3,11) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan eğitim programları ile uygulandıkları yer, süre, zaman ve uygulanacak eğitim türü arasındaki uyum noktasında biraz yeterince çalıştığı söylenemez. Bundan hareketle eğitim bakanlığı eğitim programları ile uygulandıkları yer, süre, zaman ve uygulanacak eğitim türü arasındaki uyum noktasına daha çok önem vermesi gerekliği söylenebilir.

Tablo 5.22: Hazırlanan eğitim plan ve programlarının öğretmenin yurt içi ve yurt dışı eğitim imkânlarından yararlanmasını sağlama derecesi

		N	%n
X=2,40	Hiç	0	0
	Az	128	64
	Orta	64	32
	Çok	8	4
	Pek çok	0	0
	Toplam	200	100

Tablo 5.22'de hazırlanan eğitim plan ve programlarının öğretmenin yurt içi ve yurt dışı eğitim imkânlarından yararlanmasını sağlama derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %64 (128 kişi) ile en fazla az derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla 32 % (64 kişi) orta derecede, %4 (8 kişi) çok derecede şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç ve pek çok derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda madde ye ilişkin ortalamanın (2,40) ile "az" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan hazırlanan eğitim plan ve programlarının öğretmenin yurt içi ve yurt dışı eğitim imkânlarından yararlanmasını sağlama noktasında çalışmaların yeterli olmadığı söylenebilir. Bu durumun gerekçesinin ise yurt içi ve yurt dışı hizmet içi eğitim faaliyetlerinin zaman ve ekonomi açısından okullara zarar verme düşüncesi olabilir. Ancak gerçekleştirilecek eğitim katılımının sağlanması ilk başta masraflı görünse de uzun vadede her açıdan olumlu ve fazlasıyla faydası olacağının farkına varılmalıdır.

Tablo 5.23: Hizmet içi Eğitimin Planlanmasına Yönelik Faaliyetlerin Gerçekleşmedeki Öncelikleri

Gerçekleşmede Öncelik Derecesi	Soru No	X
1	12	3,69
2	13	3,47
3	14	
4	15	2,40

Tablo incelendiğinde eğitim planlamasına yönelik sorular içerisinde katılımcılara göre en fazla gerçekleştirilen konunun "Hizmet içi eğitim etkinliklerinin planlanmasında ve önceliklerin belirlenmesinde okulun eğitim gereksinmesi ile olanakları göz önünde bulundurma " konusudur. En az gerçekleştiği düşünülen madde ise hazırlanan eğitim programlarının öğretmenin yurt içi ve yurt dışı eğitim imkânlarından yararlanmasını sağlama konusudur.

Üçüncü alt probleme ilişkin bulgular:

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerini gerçekleştirmek için gerekli öğretim program içerikleri nasıl hazırlanmakta ve gerçekleştirilmektedir?

Hizmet içi eğitim faaliyetlerini gerçekleştirmek için gerekli öğretim program içeriklerine ilişkin 10 madde hazırlanmış ve katılımcıların cevapları yüzde-frekans istatistikleri çıkarılarak çözümlenmiştir.

Tablo 5.24: Öğretim programları hazırlanırken toplumsal, ekonomik ve teknolojik gelişmeler ile yeniliklerin göz önünde bulundurulma derecesi

		N	%n
	Hiç	0	10
	Az	38	19
	Orta	112	56
	Çok	48	24
	Pek çok	2	1
X=3,07	Toplam	200	100

Tablo 5.24'de öğretim programları hazırlanırken toplumsal, ekonomik ve teknolojik gelişmeler ile yeniliklerin göz önünde bulundurulma derecesine yönelik

derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %56 (112 kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla 24 % (48 kişi) çok derecede, %19 (38 kişi) az derecede, %1 (2 kişi) pek çok şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda madde ye ilişkin ortalamanın(3.07) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan öğretim programları hazırlanırken toplumsal, ekonomik ve teknolojik gelişmeler ile yeniliklerin göz önünde bulundurulma noktasında yeterli çalışmadığı söylenebilir. Sonuç olarak, öğretim programları hazırlanırken toplumsal, ekonomik ve teknolojik gelişmeler ile yenilikleri göz önünde bulundurmak çok önemlidir, hem bu okulların gelişmesi, öğretmenlerin bilgisinin artması ve verimli şekilde çalışabilmesi için olmazsa olmaz şartlardandır. Verilen cevapların 3,07 olması bu yönde yapılan çalışmalara daha çok önem vermeleri gerektiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 5.25: Öğretim programlarının okulun ve katılan öğretmenin sorunlarını çözümleyecek ve gereksinimlerini karşılayabilecek kapsam ve nitelikte hazırlanma derecesi

		N	%n
X= 3,38	Hiç	0	0
	Az	12	6
	Orta	105	52,5
	Çok	78	39
	Pek çok	5	2,5
	Toplam	200	100

Tablo 5.25'de öğretim programlarının okulun ve katılan öğretmenin sorunlarını çözümleyecek ve gereksinimlerini karşılayabilecek kapsam ve nitelikte hazırlanma derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %52,5 (105 kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla 39 % (78 kişi) çok derecede, %6 (12 kişi) az derecede, %2,5 (5kişi) pek çok şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda madde ye

ilişkin ortalamanın (3,38) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan öğretim programlarının okulun ve katılan öğretmenin sorunlarını çözümleyecek ve gereksinimlerini karşılayabilecek kapsam ve nitelikte hazırlanma noktasında daha iyi çalıştığı söylenebilir.

Tablo 5.26: Öğretim programlarının içeriğinin, bireylerin öğrenim durumlarına, öğrenme düzeylerine ve yeteneklerine uygun olarak hazırlanma derecesi

		N	%n
X=2,97	Hiç	0	0
	Az	38	19
	Orta	138	66
	Çok	27	13,5
	Pek çok	3	1,5
	Toplam	200	100

Tablo 5.26'de öğretim programlarının içeriğinin, bireylerin öğrenim durumlarına, öğrenme düzeylerine ve yeteneklerine uygun olarak hazırlanma derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %66 (132 kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla 19 % (38 kişi) az derecede, %13,5 (27 kişi) çok derecede, %1,5 (3kişi) pek çok şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde maddeye ilişkin ortalamanın (2,97) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan öğretim programlarının içeriğinin, bireylerin öğrenim durumlarına, öğrenme düzeylerine ve yeteneklerine uygun olarak hazırlanma noktasında iyi çalışmadığı söylenebilir.

Tablo 5.27: Hizmet içi eğitim plan ve programlarının eğitim uzmanlarınca hazırlanma derecesi

		N	%n
X=3,49	Hiç	0	0
	Az	2	1
	Orta	107	53,5
	Çok	82	41
	Pek çok	9	4,5
	Toplam	200	100

Tablo 5.27'de Hizmet içi eğitim plan ve programlarının eğitim uzmanlarınca hazırlanma derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %53,5 (107kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla 41 % (82 kişi) çok derecede, %4,5 (9 kişi) pek çok şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda madde ye ilişkin ortalamanın (3.49) ile "çok" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan Hizmet içi eğitim plan ve programlarının eğitim uzmanlarınca hazırlanma noktasında yeteri kadar çalıştığı söylenebilir.

Tablo 5.28: Programı gerçekleştirecek eğitim görevlilerinin yeterlilik derecesi

		N	%n
X=3,56	Hiç	0	0
	Az	2	2,5
	Orta	44	55,0
	Çok	29	36,3
	Pek çok	5	6,3
	Toplam	200	100

Tablo 5.28'de programı gerçekleştirecek eğitim görevlilerinin yeterlilik derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %49,5 ()99kişi ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla 44,5 % (89 kişi) çok derecede, %6 (12 kişi) pek çok şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç ve az derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda

madde ye ilişkin ortalamanın (3,56) ile "çok" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan programı gerçekleştirecek eğitim görevlilerinin yeterlilik noktasında gerekli hassasiyeti gösterdiği söylenebilir.

Tablo 5.29: Öğretim programlarının etkin bir şekilde uygulamaya konması için gerekli olanakların sağlanma derecesi

		N	%n
X=3,63	Hiç	0	0
	Az	1	0,5
	Orta	88	44
	Çok	95	47,5
	Pek çok	16	8
	Toplam	200	100

Tablo 5.29'de öğretim programlarının etkin bir şekilde uygulamaya konması için gerekli olanakların sağlanma derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %47,5 (95kişi) ile en fazla çok derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla%44 (88 kişi) çok derecede, %8 (16kişi) pek çok derecede, %0,5 (1 kişi) az şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda madde ye ilişkin ortalamanın (3,63) ile "çok" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan öğretim programlarının etkin bir şekilde uygulamaya konması için gerekli olanakların sağlanma noktasında çok iyi çalıştığı söylenebilir.

Tablo 5.30: Öğretim programlarının uygulanacağı yerin eğitimin türüne, kullanılacak yöntemin özelliklerine ve teknolojiye uygun olarak dizayn edilme derecesi

		N	%n
X=3,43	Hiç	0	0
	Az	0	0
	Orta	119	59.5
	Çok	76	38
	Pek çok	5	2,5
	Toplam	200	100

Tablo 5.30'de öğretim programlarının uygulanacağı yerin eğitimin türüne, kullanılacak yöntemin özelliklerine ve teknolojiye uygun olarak dizayn edilme derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %59,5 (119kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla %38 (76 kişi) çok derecede, %2,5 (5 kişi) pek çok şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç ve az derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda madde ye ilişkin ortalamanın (3,43) ile "çok" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan öğretim programlarının uygulanacağı yerin eğitimin türüne, kullanılacak yöntemin özelliklerine ve teknolojiye uygun olarak dizayn edilme noktasında iyi çalıştığı söylenebilir.

Tablo 5.31: Önceden planlanmış ve uygulanmış hizmet içi eğitim plan ve programlarından yararlanılma derecesi

		N	%n
X=3,70	Hiç	0	0
	Az	2	1
	Orta	72	36
	Çok	110	55
	Pek çok	16	8
	Toplam	200	100

Tablo 5.31'de önceden planlanmış ve uygulanmış hizmet içi eğitim plan ve programlarından yararlanılma derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %55 (110 kişi) ile en fazla çok derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla %36 (72 kişi) orta derecede, %8 (16 kişi) pek çok derecede %1 (2 kişi) az şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Önceden planlanmış ve uygulanmış plan ve programlar ileride karşılaşılabilecek problem ve eksiklikler için önceden önlem almayı kolaylaştırır. Böylece öğretim programlarının uygulanmasında zamandan tasarruf edilmiş ve deneyim kazanılmış olur.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda madde ye ilişkin ortalamanın (3,70) ile "çok" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan önceden planlanmış ve uygulanmış hizmet içi eğitim plan ve programlarından yararlanılma noktasında çok iyi çalıştığı söylenebilir.

Tablo 5.32: Öğretim programlarının öğretmenin psikolojik ve sosyal gereksinimleri ile beklentilerine uygun biçimde sürekli geliştirilme derecesi

		N	%n
X=3.98	Hiç	0	0
	Az	1	0.5
	Orta	29	14,5
	Çok	143	71,5
	Pek çok	27	213,5
	Toplam	200	100

Tablo 5.32 de Öğretim programlarının öğretmenin psikolojik ve sosyal gereksinimleri ile problem ve beklentilerine uygun biçimde sürekli geliştirme derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %71,5 (143kişi) ile en fazla çok derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla %14,5 (29 kişi) orta derecede, %13,5 (27 kişi) pek çok derecede %0,5 (1 kişi) az şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Öğretim programlarının öğretmenin psikolojik ve sosyal gereksinimleri ile problem ve beklentilerine uygun biçimde sürekli geliştirmek hizmet içi eğitimde hedeflenen amaçlara ulaşılmasın açısından çok önemlidir. İlgili öğretim programının uygulanacağı öğretmenin gereksinim ve beklentilerinin dikkate alınması kaçınılmaz olmalıdır.

Tablo incelendiğinde maddeye ilişkin ortalamanın (3,98) ile "çok" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan öğretim programlarının öğretmenin psikolojik ve sosyal gereksinimleri ile problem ve beklentilerine uygun biçimde sürekli geliştirme noktasında çok iyi çalıştığı söylenebilir.

Tablo 5.33: Eğitim faaliyetlerinin pratik bilgileri kapsama derecesi

		N	%n
X=3,39	Hiç	0	0
	Az	12	6
	Orta	102	51
	Çok	82	41
	Pek çok	4	2
	Toplam	200	100

Tablo 5,33'de eğitim faaliyetlerinin pratik bilgileri kapsama derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %51 (102kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla %41 (82 kişi) çok derecede, 1%6 (2 kişi) az derecede %2 (4 kişi) pek çok şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda madde ye ilişkin ortalamanın (3,39) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan eğitim faaliyetlerinin pratik bilgileri kapsama noktasında biraz iyi çalıştığı söylenebilir.

Tablo 5.34: Öğretim Programlarının Hazırlanmasına Yönelik Faaliyetlerin Gerçekleşmedeki Öncelikleri

Gerçekleşmedeki Öncelik Derecesi	**Soru No**	**X**
1	24	3,98
2	23	3,70
3	21	3,63
4	20	3,56
5	19	3,49
6	22	3,43
7	25	3,39
8	17	3,38
9	16	3,07
10	18	2,97

Tablo incelendiğinde öğretim programlarını hazırlanmasını içeren bu bölümdeki sorular içerisinde en yüksek gerçekleşme oranı 24.soruda yer alan "Öğretim programlarının öğretmenin psikolojik ve sosyal gereksinimleri ile problem ve beklentilerine uygun biçimde sürekli geliştirme " olduğunu belirtmişlerdir.

Diğer yandan bu bölümdeki sorular içerisinde en az gerçekleştiği düşünülen konu ise "Öğretim programlarının içeriğinin, bireylerin öğrenim durumlarına, öğrenme düzeylerine ve yeteneklerine uygun olarak hazırlanma derecesine" konusudur.

Dördüncü alt probleme ilişkin bulgular:

Eğitime katılacak öğretmenin seçimi, uygun yer, ortam, araç-gereç, süre tespiti, eğitimci ile öğretim yöntemleri seçiminde hangi kıstaslar göz önünde bulundurulmaktadır?

Eğitime katılacak öğretmenin seçimi, uygun yer, ortam, araç- gereç, süre tespiti, eğitimci ile öğretim yöntemleri seçimine ilişkin hazırlanan 13 maddeye verilen cevapların dağılımı sırasıyla özetlenmiştir.

Tablo 5.35: Öğretim programları uygulanırken aşağıdaki öğretim yöntemlerinin uygulanma derecesi

	Hiç		Az		Orta		Çok		Pek çok		
	N	%	n	%	N	%	N	%	N	%	X
Madde 26-Anlatım-Takrir	0	0	1	0,5	150	75	48	24	1	0,5	3,24
Madde 27- Tartışma-Aktif	0	0	3	1,5	149	74,5	47	27,5	1	0,5	3,23
Madde 28-Demonstrasyon	0	0	1	0,5	51	25,5	141	70,5	7	3,5	3,77
Madde 29- Grup Tartışması Metodu	0	70	1	0,5	29	14,5	163	81,5	7	3,5	3,88
Madde 30- Örnek Olay İnceleme Metodu	0	0	1	0,5	142	71	53	26,5	4	2	3,30

Tabloya göre, maddelerin aritmetik ortalamaları kıyaslandığında öğretim programları uygulanırken faydalanılan öğretim yöntemleri içinde en yüksek ortalamaya 3,88 (çok) ile grup tartışması metodu, bunu takiben ikinci sırada 3,77 ortalama(çok) ile gösteri demonstrasyon, ve sırası ile 3,30(orta) ile örnek olay inceleme metodu,

3,24(orta) ile anlatım-takrir metodu, ve en düşük ortalamaya tartışma aktif metodu 3,23(orta) ile sahiptir.

Bu bulgulardan hareketle öğretim programları uygulanırken hemen hemen bütün tekniklerden faydalanılmakta ama bunlar arasında belirgin bir farkla grup tartışması metodu dikkati çekmektedir. Okullarda öğretmenlere verilen eğitim faaliyetlerinde sürekli aynı ve tek bir metodun kullanılması başarılı bir süreç yaşanması önünde bir engel teşkil edebilir. Konunun özelliğine göre farklı öğretim yöntemlerinin kullanılması başarıyı artıracaktır. Verilen cevapların ortalamalarından grup tartışma metodu dışında, gösteri demonstrasyon ve örnek olay inceleme metotlarının daha iyi düzeyde kullanıldığı sonucu çıkmaktadır.

Tablo 5.36:Öğretim programlarının uygulanması esnasında öğretmenin düşüncelerine ve sorunlarına ilişkin görüşlerine önem verilme derecesi

		N	%n
X= 3.40	Hiç	0	0
	Az	4	2
	Orta	116	58
	Çok	76	38
	Pek çok	4	2
	Toplam	200	100

Tablo 5.36'de öğretim programlarının uygulanması esnasında öğretmenin düşüncelerine ve sorunlarına ilişkin görüşlerine önem verilme derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %58 (116 kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla %38 (76 kişi) çok derecede, %2 (4 kişi) pek çok derecede %2 (4 kişi) az şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda madde ye ilişkin ortalamanın (3,40) ile "çok" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan Öğretim programlarının uygulanması esnasında öğretmenin düşüncelerine ve sorunlarına ilişkin görüşlerine önem verilme noktasında yeterince iyi çalıştığı söylenebilir.

Tablo 5.37: Hizmet içi eğitim etkinliklerinin okul ve öğretmenin çalışmaları göz önüne alınarak uygun zamanda yapılma

		N	%n
X= 3.01	Hiç	0	0
	Az	20	10
	Orta	157	78,5
	Çok	23	11,5
	Pek çok	0	0
	Toplam	200	100

Tablo 5,37'de hizmet içi eğitim etkinliklerinin okul ve öğretmenin çalışmaları göz önüne alınarak uygun zamanda yapılma derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %78,5 (157 kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla %11,5 (23 kişi) çok derecede, %10 (20 kişi) az şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç ve pek çok derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda madde ye ilişkin ortalamanın (3,01) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan hizmet içi eğitim etkinliklerinin okul ve öğretmenin çalışmaları göz önüne alınarak uygun zamanda yapılma noktasında daha iyi çalışması gerektiği söylenebilir.

Tablo 5.38: Eğitim süresince öğretmenin birbirleriyle ve öğreticiler ile ilişki kurma ve etkileşimde bulunma derecesi

		N	%n
X= 3.10	Hiç	0	0
	Az	14	7
	Orta	152	76
	Çok	34	17
	Pek çok	0	0
	Toplam	200	100

Tablo 5,38'de eğitim süresince öğretmenin birbirleriyle ve öğreticiler ile ilişki kurma ve etkileşimde bulunma derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %76 (152 kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla %17 (34 kişi)çok derecede, %7 (14 kişi) az şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç ve pek çok derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda madde ye ilişkin ortalamanın (3,10) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan eğitim süresince öğretmenin birbirleriyle ve öğreticiler ile ilişki kurma ve etkileşimde bulunma noktasında daha iyi çalışması gerektiği söylenebilir.

Tablo 5.39:Öğretim süresince işlenen konuların iş başında uygulanabilirlik derecesi

		N	%n
X=3,41	Hiç	0	10
	Az	8	4
	Orta	102	51
	Çok	90	45
	Pek çok	0	0
	Toplam	200	100

Tablo 5.39'de öğretim süresince istenen konuların iş başında uygulanabilirlik derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %51 (102 kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla %45 (90 kişi) çok derecede, %4 (8 kişi) az şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç ve pek çok derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda madde ye ilişkin ortalamanın (3,41) ile "çok" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan öğretim süresince istenen konuların iş başında uygulanabilirlik noktasında iyi düzeyde çalıştığı söylenebilir.

Tablo 5.40:Öğretim süresince istenen konuların basitten zora, yalından karmaşığa doğru sıralanarak öğretilme ilkesine uyulma derecesi

		N	%n
X=3,10	Hiç	0	0
	Az	11	5,5
	Orta	157	78,5
	Çok	32	16
	Pek çok	0	0
	Toplam	200	100

Tablo 5.40'de öğretim süresince istenen konuların basitten zora, yalından karmaşığa doğru sıralanarak öğretilme ilkesine uyulma derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %78,5 (157 kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla %16 (32 kişi) çok derecede, %5,5 (11 kişi) az şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Hizmet içi eğitim planları hazırlanırken konuların basitten zora, yalından karmaşığa doğru sıralanması verilecek eğitimin kalitesini artırır. Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç ve pek çok derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda maddeye ilişkin ortalamanın (3,10) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan öğretim süresince istenen konuların basitten zora, yalından karmaşığa işlenme düzeyinin yeterli olmadığı söylenebilir. Sonuç olarak hizmet içi eğitim planları hazırlanırken eğitimin temelden başlanarak ve olabildiğince sade olarak aktarıldığında geri dönütlerin daha kaliteli olacağı söylenebilir.

Tablo 5.41: Konuların somut örneklerle uygulamaya yönelik olarak işlenme derecesi

		N	%n
X=3,44	Hiç	0	0
	Az	10	5
	Orta	93	46,5
	Çok	96	48
	Pek çok	1	0,5
	Toplam	200	100

Tablo 5.41'de Konuların somut örneklerle uygulamaya yönelik olarak işlenme derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %48 (96 kişi) ile en fazla çok derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla %46,5 (93 kişi) orta derecede, %5 (10 kişi) az derece, %0,5 (1 kişi) pek çok şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda maddeye ilişkin ortalamanın (3,44) ile "çok" derecede olduğu görülmektedir. Eğitimin planlanması ve uygulanması aşamasında eğitimi verecek kişilerin bu sonuçlardan

konuların somut örneklerle uygulamaya yönelik olarak işlenme noktasında biraz iyi çalıştığı söylenebilir. Eğitimin planlanması ve uygulanması aşamasında eğitim verecek Kişilerin uzman kişilerden seçilmesinin eğitim kalitesini artıracağı söylenir.

Tablo 5.42: Öğreticilerin derslerine önceden plan hazırlayarak girme derecesi

		N	%n
X=3,19	Hiç	0	0
	Az	5	2,5
	Orta	153	76,5
	Çok	41	20,5
	Pek çok	1	0,5
	Toplam	200	100

Tablo 5.42'de öğreticilerin derslerine önceden plan hazırlayarak girme derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %76,5 (153 kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla %20,5 (41 kişi) çok derecede, %2,5 (5 kişi) az derece, %0,5 (1 kişi) pek çok şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde maddeye ilişkin ortalamanın (3,19) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan öğreticilerin derslerine önceden plan hazırlayarak girme noktasında yeteri kadar çalışmadığı söylenebilir.

Tablo 5.43: Öğretim esnasında eğitim araçlarından yararlanma derecesi

		N	%n
X=3,62	Hiç	0	0
	Az	3	1,5
	Orta	73	36,5
	Çok	121	60,5
	Pek çok	3	1,5
	Toplam	200	100

Tablo 5.43'de Öğretim esnasında eğitim araçlarından yararlanma derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %60,5 (121 kişi) ile en fazla çok derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla %36,5 (73

kişi) orta derecede, %1,5 (3 kişi) az derece, (%1,5) pek çok şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda maddeye ilişkin ortalamanın (3,62) ile "çok" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan öğreticilerin derslerine önceden plan hazırlayarak girme noktasında çok iyi çalıştığı söylenebilir. Ders araçlarının etkili kullanımı öğrenmeyi kolaylaştırıcı ve kalıcı kılmaktadır. Dolayısıyla teknoloji ile gelişen ve çeşitlenen eğitim araç gereçlerinden daha fazla ve etkin kullanmak önemli etken olarak değerlendirilebilir.

Tablo 5.44: Hizmet içi Eğitimin Uygulanmasına Yönelik Faaliyetlerin Gerçekleşmedeki Öncelikleri

Gerçekleşmedeki Öncelik Derecesi	Soru No	X
1	29	3,88
2	28	3,77
3	38	3,62
4	36	3,44
5	34	3,41
6	31	3,40
7	30	3,30
8	26	3,24
9	27	3,23
10	37	3,19
11	33 ve 35	3,10
12	32	3,01

Tablo incelendiğinde hizmet içi eğitimin uygulanmasına yönelik sorular içerisinde en yüksek gerçekleşme oranı 29. soruda yer alan öğretim programlarının uygulanmasına grup tartışma metodunun kullanılması olarak kabul edilmiştir. Diğer yandan katılımcılar en az gerçekleşen faaliyet olarak "Hizmet içi eğitim etkinliklerinin okul ve öğretmenin çalışmaları göz önüne alınarak uygun zamanda yapılması" görmektedirler.

Beşinci alt probleme ilişkin bulgular:

Hizmet içi eğitim etkinlikleri nasıl değerlendirilmektedir?

Hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin çalışanlara yöneltilen 15 maddeye ilişkin cevaplarının dağılımı yüzde- frekans istatistikleri ile sırasıyla özetlenmiştir.

Tablo 5.45: Eğitim programlarının değerlendirilmesinde aşağıda belirtilen değerlendirmelerin yapılma derecesi

	Hiç		Az		Orta		Çok		Pek çok		
	n	%	N	%	N	%	n	%	n	%	X
Madde 39- Ön Değerlendirme (Eğitime katılacakların düzey, bilgi, beceri ve tutumlarını belirlemek için)	0	0	4	2	137	68,5	57	28,5	2	1	**3,28**
Madde 40- Ara Değerlendirme (Öğretim sırasındaki herhangi bir aksaklık, eksiklik veya güçlükleri belirlemek için)	0	0	6	3	162	81	31	15,5	1	0,5	**3,13**
Madde 41- Son Değerlendirme (Eğitim sürecinin etkililiği ile yetişme seviyesini belirlemek için)	0	0	13	6,5	166	83	21	10,5	0	0	**3,04**
Madde 42-İzleme Değerlendirmesi (Eğitim programını tamamlayan bireylerin aldıkları eğitimi görevlerinde kullanma başarılarının belirlenmesi için)	0	0	4	2	178	89	16	8	2	1	**3,08**

Tablo 5.45'e göre, katılımcıların eğitim programlarının değerlendirilmesinde yukarıda belirtilen değerlendirmelerden "ön değerlendirme" yapılma maddesine verdiği en yüksek düzey %68,5 (137 kişi) ile "orta" düzey olarak ortaya çıkmıştır. Katılımcıların "ara değerlendirme" yapılma maddesine verdikleri en yüksek düzey %81 (162 kişi) ile "orta" düzeyde, "son değerlendirme" yapılma maddesine bu alanda sorulan sorular içerisinde de en yüksek düzey olan %83 (166 kişi) ile "orta" düzeyde ve "izleme değerlendirmesi" yapılma maddesine %89 (178 kişi) ile yine "orta" düzeyde bulunmuştur.

Hizmet içi eğitim etkinliklerinde ön değerlendirmenin sağlıklı olarak yapılması hangi konuda ne tür eğitime ihtiyaç duyulduğunun tespit eder öğretmenin bilgi ve yetenek düzeyi konusunda bilgi verecektir.

Elde edilen sonuçlara göre ilgili eğitim bakanlığında eğitim ihtiyaçlarının, bilgi ve beceri düzeylerinin tespitinde orta düzeyde çalıştığı söylenebilir

Ara değerlendirme yapılmasındaki amaç uygulanmakta olan eğitim programının etkinlik derecesini saptamak, kullanılan araç gereçlerin, yöntemlerin, eğitime ayrılan sürenin, ortamın ve eğitim veren uzmanların uygunluğunu değerlendirmektir. Bu değerlendirme yapılan çalışmanın ne kadar başarılı ve verimli olduğu tespit edilmesine ve planlar tekrar gözden geçirilerek çalışmaya devam edilmesine olanak sağlar. Elde edilen bulgulara göre ara değerlendirmenin yapılması konusunda yeterli düzeyde çalışılmadığı gözlenmektedir.

Son değerlendirme ile yapılan uygulama sonucunda öğretmenin ne kadar yetiştiğini ve uygulanan eğitim programının ne kadar etkili olduğunu öğrenmek mümkündür. Son değerlendirme yapılan eğitim programının eksiklikleri, yanlışları ve aksaklarını yorumlayarak sonraki eğitim programlar konusunda bir deneyim kazanılmasını sağlar. Elde edilen bulgulardan eğitim bakanlığı "son değerlendirme" konusunda iyi çalışmadığı söylenebilir.

İzleme değerlendirme verilen eğitimin iş başında kullanılabilir ve verim alınabilir tarzda olup olmadığını ve eğer öyle ise ne derece eğitimden faydalanıldığını saptamaktır. Elde edilen sonuçlara göre eğitim bakanlığı izleme değerlendirmesine Önem vermediği söylenebilir.

Tablo 5.46: Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin okulda etkili iletişim, işbirliği ve koordinasyon sağlanmasına katkı derecesi

		N	%n
	Hiç	0	0
	Az	2	1
	Orta	162	81
	Çok	36	18
	Pek çok	0	0
X=3,17	Toplam	200	100

Tablo 5.46'de Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin okulda etkili iletişim, işbirliği ve koordinasyon sağlanmasına katkı derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %81 (162 kişi) ile en fazla çok derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla %18 (36 kişi) çok derecede, %1 (2 kişi) az şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç ve pek çok derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda maddeye ilişkin ortalamanın (3,17) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Eğitim etkinlikler ile katılan bireyler arasında koordinasyonun ve iletişimin artması, farklı alanlardan gelen bireyler arasında daha çok paylaşma ve iş birliği yapması, verimi artıracak ve sorunları çözme konusuna kolaylıklar sağlayacaktır. Sonuçlara göre bu konuda yeterli derecede çalışmadığı söylenebilir.

Tablo 5.47: Eğitim faaliyetlerinin değerlendirilmesinde uzman görüşüne başvurma derecesi

		N	%n
X=3,43	Hiç	0	0
	Az	4	2
	Orta	107	53,5
	Çok	88	44
	Pek çok	2	2,5
	Toplam	200	100

Tablo 5.47'de eğitim faaliyetlerinin değerlendirilmesinde uzman görüşüne başvurma derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; 107 kişi (%53,5) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla 88 kişi (%44) çok derecede, 4 kişi (%2) az derecede, 1 kişi (%0,5) pek çok şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda maddeye

ilişkin ortalamanın (3,43) ile "çok" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan eğitim faaliyetlerinin değerlendirilmesinde uzman görüşüne başvurma noktasında iyi çalıştığı söylenebilir.

Tablo 5.48: Hizmet içi eğitimlerde öğretmenin edindikleri bilgi, beceri ve tutumları işyerlerinde uygulama fırsatı bulabilme derecesi

		N	%n
X=3,58	Hiç	0	0
	Az	5	2,5
	Orta	77	38,5
	Çok	115	57,5
	Pek çok	3	3,5
	Toplam	200	100

Tablo 5.48'de hizmet içi eğitimlerde öğretmenin edindikleri bilgi, beceri ve tutumları işyerlerinde uygulama fırsatı bulabilme derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %57,5 (115 kişi) ile en fazla çok derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla %38,5 (77 kişi) orta derecede, %2,5 (5 kişi) az derecede, %1,5 (3 kişi) pek çok şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda maddeye ilişkin ortalamanın (3,58) ile "çok" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan hizmet içi eğitimlerde öğretmenin edindikleri bilgi, beceri ve tutumları işyerlerinde uygulama fırsatı bulabilme noktasında çok iyi çalıştığı söylenebilir.

Tablo 5.49: Eğitimlerde ölçülmek istenen davranışın doğrudan gerçek iş koşulları altında gözlenerek yapılma ilkesine uyulma derecesi

		N	%n
X=3,35	Hiç	0	0
	Az	24	12
	Orta	81	40,5
	Çok	95	47,5
	Pek çok	0	0
	Toplam	80	100,0

Tablo 5,49'de eğitimlerde ölçülmek istenen davranışın doğrudan gerçek iş koşulları altında gözlenerek yapılma ilkesine uyulma derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %47,5 (95 kişi) ile en fazla çok derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla %40,5 (81 kişi) orta derecede, %12 (24kişi) az şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç ve pek çok derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda maddeye ilişkin ortalamanın (3,35) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan eğitimlerde ölçülmek istenen davranışın doğrudan gerçek iş koşulları altında gözlenerek yapılma ilkesine uyulma noktasında yeterli kadar iyi çalışmadığı söylenebilir.

Tablo 5.50: Hizmet içi eğitim etkinliklerinin katılan öğretmenin sosyal ve ekonomik gereksinimlerini karşılama derecesi

		N	%n
X=3,22	Hiç	0	0
	Az	12	6
	Orta	131	65,5
	Çok	57	28,5
	Pek çok	0	0
	Toplam	80	100,0

Tablo 5.50'de hizmet içi eğitim etkinliklerinin katılan öğretmenin sosyal ve ekonomik gereksinimlerini karşılama derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %65,5 (131 kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla %28,5 (57 kişi) orta derecede, %6 (12 kişi) az şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç ve pek çok derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda maddeye ilişkin ortalamanın (3,22) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan hizmet içi eğitim etkinliklerinin katılan öğretmenin sosyal ve ekonomik gereksinimlerini karşılama noktasında yeterli kadar çalışmadığı söylenebilir.

Tablo 5.51: Hizmet içi eğitim etkinliklerinin katılan bireylere gerekli bilgi, beceri ve davranışları kazandırma derecesi

		N	%n
X=3,20	Hiç	0	0
	Az	6	3
	Orta	148	74
	Çok	46	23
	Pek çok	0	0
	Toplam	200	100

Tablo 5.51de hizmet içi eğitim etkinliklerinin katılan bireylere gerekli bilgi, beceri ve davranışları kazandırma derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %74 (148 kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla %23 (46 kişi) çok derecede, %3 (6 kişi) az şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç ve pek çok derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda maddeye ilişkin ortalamanın (3,20) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan hizmet içi eğitim etkinliklerinin katılan bireylere gerekli bilgi, beceri ve davranışları kazandırma noktasında iyi çalışmadığı söylenebilir.

Tablo 5.52: Hizmet içi eğitim programlarına katılan bireylerin başarılarının ölçülmesinde aşağıda belirtilen ölçme tekniklerinin kullanılma derecesi

	Hiç		Az		Orta		Çok		Pek çok		
	n	%	N	%	N	%	N	%	n	%	X
Madde 49-Yazılı Testler	0	0	16	8	162	81	22	11	0	0	**3,03**
Madde 50- Sözlü Testler	0	0	12	6	131	65.5	56	28	1	0,5	**3,23**
Madde 51- İş veya Performans Testleri	0	0	8	4	145	72,5	47	23,5	0	0	**3,19**
Madde 52- Mülakat-Görüşme	0	0	12	6	132	66	56	28	0	0	**3,22**

Tablo 5.52'ye göre, katılımcıların hizmet içi eğitim programlarına katılan bireylerin başarılarının ölçülmesinde aşağıda yazılı testleri kullanma derecesi için en

yüksek düzey %81 (162 kişi) ile "orta" düzey olarak ortaya çıkmıştır. Sözlü testlerin kullanılma derecesinde en yüksek düzey %65,5 (131 kişi) ile "orta" düzey, iş veya performans testlerinin kullanılma derecesinde en yüksek düzey %72,5 (145 kişi) ile "orta" düzey ve mülakat ve görüşmelerin yapılma derecesi için en yüksek düzey %66 (132 kişi) ile yine "orta" düzeyde bulunmuştur.

Tablo incelendiğinde eğitim programlarına katılan bireylerin başarılarının değerlendirilmesinde dört ölçekten (3,22) aritmetik ortalama ile en çok mülakat ve görüşme yöntemine başvurulduğu, en az aritmetik ortalama (3,03) ile de yazılı testlerin kullanıldığı görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre ancak uzman yardımı alınırsa daha başarı ve daha etkili değerlendirmelerin yapılabileceği söylenebilir.

Tablo 5.53: Hizmet içi Eğitimin Değerlendirilmesine Yönelik Etkinliklerin Gerçekleşmedeki Öncelikleri

Gerçekleşmedeki Öncelik Derecesi	Soru No	X
1	45	3,58
2	44	3,43
3	46	3,35
4	39	3,28
5	50	3,23
6	47 ve 52	3,22
7	48	3,20
8	51	3,19
9	43	3,17
10	40	3,13
11	42	3,08
12	41	3,04
13	49	3,03

Bu tablo incelendiğinde hizmet içi eğitimin değerlendirilmesine yönelik sorular içerisinde katılımcılar 45. soruda yer alan "hizmet içi eğitimlerde öğretmenin edindikleri bilgi, beceri ve tutumları işyerlerinde uygulama fırsatı bulabilme" konusunun en fazla gerçekleştiği hususunda hem fikirdirler. Bunun yanı sıra bu sorular içerisinde en az gerçekleşen faaliyetin ise 50. soruda yer alan "Hizmet içi eğitim

faaliyetlerinin değerlendirilmesinde yazılı testlerin kullanılması" olduğu görüşünü belirtmişlerdir.

Altıncı alt probleme ilişkin bulgular:

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerini geliştirmek için ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?

Hizmet içi eğitim faaliyetlerini geliştirmek içim yapılması gerekenlere ilişkin çalışanların görüşleri sırasıyla aşağıdaki özetlenmiştir.

Tablo 5.54: Eğitim programlarının geliştirilmesi için belirlenen hata ve eksikliklerin giderilerek önlemler alma ve değişikliği planlama derecesi

		N	%n
X=3,28	Hiç	0	0
	Az	12	6
	Orta	119	34,5
	Çok	0	0
	Pek çok	6	7,5
	Toplam	200	100

Tablo 5.54'de eğitim programlarının geliştirilmesi için belirlenen hata ve eksikliklerin giderilerek önlemler alma ve değişikliği planlama derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %59,5 (119 kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla %34,5 (69 kişi) çok derecede, %6 (12 kişi) az şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Hizmet içi eğitim programlarındaki herhangi bir eksiklik ve problemlerin giderilmesi ile programlar geliştirilebilir ve programların daha verimli olması sağlanabilir. Bu şekilde okullar hedeflerine daha kolay ve hızlı yoldan ulaşmış olurlar. Verilen cevaplara göre maddeye ilişkin ortalamanın (3.28) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan eğitim programlarının geliştirilmesi için belirlenen hata ve eksikliklerin giderilerek önlemler alma ve değişikliği planlama noktasında orta düzeyde çalıştığı ve bu konuda daha hassas çalışmaları gerektiği söylenebilir.

Tablo 5.55: Hizmet içi eğitim etkinliklerinin geliştirilmesinde araştırma bulgularından yararlanma derecesi

		N	%n
X=3,16	Hiç	0	0
	Az	7	3,5
	Orta	154	77
	Çok	39	19,5
	Pek çok	0	0
	Toplam	200	100

Tablo 5.55'de hizmet içi eğitim etkinliklerinin geliştirilmesinde araştırma bulgularından yararlanma derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %77 (154 kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla %19,5 (39 kişi) çok şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Hizmet içi eğitim etkinliklerinin geliştirilmesinde araştırma bulgularından yararlanmak okullara deneyim kazandırır. Verilen cevaplardan maddeye ilişkin ortalamanın (3.16) ile "orta" derecede olduğu görülmekte ve bu konuda okulların verimli bir şekilde çalışmadığı söylenebilir.

Okullar aynı düzeydeki okulların araştırmalarını inceler ve ileride karşına çıkabilecek problemleri çözmede bu deneyimlerden faydalanır ve böylece zaman ve maddi açıdan kayıplarını önleyebilir.

Tablo 5.56: Öğretmenin geliştirilmesi için öğrenim esnasında yapılan ölçmelerden öğretmen gelişimi gözlem formu kullanma derecesi

		N	%n
X=3,09	Hiç	0	0
	Az	17	8,5
	Orta	148	74
	Çok	35	17,5
	Pek çok	0	0
	Toplam	200	100

Tablo 5.56'de öğretmenin geliştirilmesi için öğrenim esnasında yapılan ölçmelerden öğretmen gelişimi gözlem formu kullanma derecesine yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %74 (148 kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir. Sırayla %17,5 (35 kişi) çok derecede, %8,5 (17 kişi) az şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Tablo incelendiğinde dikkat çeken bir diğer sonuç ise hiç ve pek çok derecelendirme alanına herhangi bir katılımcının işaretleme yapmamış olmasıdır. Aynı zamanda maddeye ilişkin ortalamanın (3.09) ile "orta" derecede olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan öğretmenin geliştirilmesi için öğrenim esnasında yapılan ölçmelerden öğretmen gelişimi gözlem formu kullanma noktasında daha hassa çalışması gerektiği söylenebilir.

Öğretmen gelişimi gözlem formları öğretmenin eğitim süresinde çalışmalarını ve gelişmelerini belirlemek için kullanılan metotlardan biridir ve hizmeti içi eğitim faaliyetlerinin değerlendirilmesi ve geliştirilmesine katkıda bulunur. Verilen yanıtlara göre öğretmen gelişimi gözlem formunun orta (3,09) düzeyde kullanıldığı okulların formu tüm öğretmenlere uygulamamış olabileceği yorumu söylenebilir.

Hizmet içi eğitim etkinliklerinin geliştirilmesinde eğitim gören öğretmenin görüşlerinden yararlanma derecesi

Tablo 5.57: Hizmet içi eğitim etkinliklerinin geliştirilmesinde eğitim gören öğretmenin görüşlerinden yararlanma derecesi

		N	%n
X=3,39	Hiç	0	0
	Az	3	1,5
	Orta	117	58,5
	Çok	79	39,5
	Pek çok	1	0,5
	Toplam	200	100

Tablo 5.57'de yönelik derecelendirme sonuçları verilmiştir. Buna göre; çalışanlar arasında; %58,5 (117 kişi) ile en fazla orta derecede katılımın olduğu görülmektedir.

Sırayla %39,5 (79 kişi) çok derecede, %1,5 (3 kişi) az derecede, %0,5 (1 kişi) şeklinde görüş belirttiği görülmüştür.

Hizmet içi eğitim etkinliklerinin geliştirilmesinde eğitim gören öğretmenin görüşlerinden yararlanmak tekrar yapılacak olan eğitimin daha programlı ve verimli olmasını sağlar. Elde edilen bulgular etkinliklerin geliştirilmesi hususunda öğretmen görüşünden (3,39) ortalama ile orta düzeyde yararlanıldığını göstermektedir.

Tablo 5.58: Hizmet İçi Eğitimin Geliştirilmesine Yönelik Etkinliklerin Gerçekleşmedeki Öncelikleri

Gerçekleşmede Derecesi	Öncelik	Soru No	X
1		56	3,39
2		53	3,28
3		54	3,16
4		55	3,09

Bu tablodan hizmet içi eğitimin geliştirilmesine yönelik sorular içerisinde katılımcılar en fazla gerçekleşen konunun 56. soruda yer alan " Hizmet içi eğitim etkinliklerinin geliştirilmesinde eğitim gören öğretmenin görüşlerinden yararlanma" konusu olduğunu belirtmişlerdir. Diğer yandan en az gerçekleştiği düşünülen konu ise 54. soruda yer alan "Öğretmenin geliştirilmesi için öğrenim esnasında yapılan ölçmelerden öğretmen gelişimi gözlem formu kullanma " konusudur.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgulara göre sonuçlar , İlk Orta ve Lise öğretmeni ile yöneticilerine ve araştırmacılara öneriler sunulacaktır.

Sonuç:

Bugünkü sosyal gelişmeler, bilimsel ve teknolojik ilerlemeler halk eğitiminin yükselmesine bağlıdır. Gelişen eğitim için de eğitiminin odak noktası modernleşme,gelecek ve dünyaya açılma olmalıdır.

Öğretmenlerin bilgi seviyesi, bilgi yapısı, eğitim seviyesi gelecek nesillerin yetişme kalitesini doğrudan etkilemekte ve belirlemektedir. Dolayısıyla; öğretmenlerin devamlı olarak öğrenmeleri, zamanında bilgilerini yenilemeleri gerekmektedir. Geleneksel öğrenim yöntemleri, öğrenme sistemi ve verimliliği bugünkü bilgi devrinin eğitime olan ihtiyaçlarını karşılamamaktadır.

Özellikle gelecek nesilleri yetiştirme vazifesini üstlenen öğretmenler şimdiye kadar öğrendikleriyle yetinmeyip, yeni bilgi ve fikirleri öğrenmeye çaba göstermeli, devamlı olarak mesleki profesyonelliğini geliştirmeli ve uygulamalıdır.

Günümüzde sadece üniversite eğitimi yeterli değildir. Dünyada hizmet içi eğitim, ömür boyu devamlı eğitim olarak dikkate alınmaktadır. Çin de bu noktada hizmet içi eğitime önem vermektedir.

Öğretmenler için devamlı eğitimin amacı, eğitim reformunun gerçek durumu temel alınarak, ilk ve ortaokul öğretmenlerinin ortak sorunları ve bütün derslerin ortak ölçütlerine yönelerek eğitim ve genel kültür birikimlerini yükseltip en yeni bilgiler ve tekniklere sahip olmaktır.

Araştırmada okullarda hizmet içi eğitim etkinlikleri; hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının saptanması, hizmet içi eğitimin planlanması, programlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi aşamalarına göre değerlendirilmiştir. Araştırmada elde edilen verilere göre aşağıdaki sonuçlar çıkarılmıştır.

Öğretmenlere göre, okuldaki öğretmenlerin eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinde bilimsel yöntemlerin kullanılmaması, okuldaki eğitim ihtiyacının belirlenmesiyle ilgili çalışmaları yetersiz kıldığı görülmektedir. Ayrıca eğitim ihtiyaçları saptanırken, öğretmenin verilmesi planlanan eğitime karşı tutum ve beklentilerinin belirlenen noktalarda yeteri derecede çalışmadığı düşünülmektedir.

Diğer yandan öğretmenlere göre eğitim ihtiyaçlarının saptanması, çalışmalarının belirli aralıklarla yapılması hizmet içi eğitim planlanmasının yeterli düzeyde olduğu ayrıca ihtiyaçların saptanması aşamasında, yeni teknolojinin ve yeni sistemlerin uygulanması veya sistemde değişiklik yapılması ve bu durumların göz önüne alınması, orta düzeyde olduğunu göstermektedir.

Eğitim bakanlığı, hizmet içi eğitim etkinliklerinin planlanması ve önceliklerin belirlenmesinde okulun eğitim gereksinimleri ile olanaklarını göz önünde bulundurma konusunda yeterli düzeyde çalıştığı görülmüştür. Ancak plan aşamasında süre, zaman ve uygulanacak eğitim türüne gereken önemi veremediği, ayrıca yurt içi ve yurt dışı eğitimlere öğretmenleri gönderme konusunda fazla özen göstermediği görülmektedir.

Öğretmenlere göre öğretim programları hazırlanırken toplumsal, ekonomik ve teknolojik gelişmeler ile yeniliklerin göz önünde bulundurulma konusunda gereken hassasiyet gösterilmediği düşünülmektedir.
Öğretim programlarının okulun ve katılan öğretmenin sorunlarını çözümleyecek ve gereksinimlerini karşılayabilecek kapsam ve nitelikte hazırlanmadığı söylenebilir.

Öğretmenler, eğitim programları hazırlanırken önceden planlanmış ve uygulanmış plan ve programlardan yararlanılması ve öğretim programlarının öğretmenin psikolojik ve sosyal gereksinimleri ile beklentilerine uygun biçimde geliştirilme konusunda yeterli derecede çalıştı düşünülmektedir.

Hizmet içi eğitim etkinlikleri okul ve öğretmenin çalışmaları göz önüne alınarak uygun zamanda yapılmadığı fakat öğretim programlarının uygulanmasında öğretim süresine işlenen konuların iş başında uygulanmasında yeterli derecede çalışıldığı söylenebilir.

Konularda da basitten zora, yalından karmaşığa doğru anlatım yöntemlerinden yeterli derecede yararlanılmadığı gözlenmektedir.

Hizmet içi eğitim etkinliklerinin yararlı olduğunu ölçmek amacıyla ön, ara, son ve izleme değerlendirme konularında yapılan çalışmaların yeterli derecede olmadığı söylenebilir.
Araştırmaya göre, hizmet içi eğitim etkinliklerinin geliştirilmesinde araştırma bulgularından yararlanmaya gerekli özenin gösterilmediği görülmektedir.

Öğretmenler hizmet içi eğitim etkinliklerinin geliştirilmesinde hataların, eksikliklerin ve aksaklıkların giderilerek önlemler alınması konusunda okulların yeterli derecede çalışmadığı düşünmektedir.

ÖNERİLER

Belirtilen sonuçlar ışığında, hizmet içi eğitimle ilgili aşağıdaki öneriler bulunmuştur.

1. Okullar öğretmenlerin eğitim ihtiyaçlarının belirlemesinde bilimsel yöntemleri kullanmalıdır.
2. Hizmet içi eğitim ihtiyacı etkili olarak yapılmalı, eğitime katılanların ihtiyaçlarına uygun konulara yer verilmelidir.
3. Okullarda yeni teknoloji ve bilgilerin takip edilip yeniliklerin paylaşılması için de küçük çalışma grupları kurulabilir.
4. Okullarda yurtdışı ve yurtiçi seminer programlarının takip edilmesiyle görevli küçük bir komisyonun kurulması hem görev dağılımı hem de bu tür hizmetlerin takibi için faydalı olacaktır.
5. Hizmet içi eğitim etkinlikleri için yeterli ve uygun süre ayrılmalıdır.
6. Öğretim programları hazırlanırken toplumdaki değişiklik, ekonomik ve teknolojik gelişmeleri göz önünde bulundurmaya özen gösterilmelidir.
7. Hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan öğretmenlerin sosyal ve ekonomik gereksinimlerinin karşılanması hususunda gereken özen gösterilmelidir.
8. Eğitim programları hazırlanırken okulun ve öğretmenin gereksinimlerini karşılayabilecek, sorunlarını çözümleyebilecek nitelikte olmasına dikkat etmelidir.
9. Eğitim programlarının geliştirilmesi için belirlenen hata ve eksikliklerin giderilerek gerekli düzeltme ve geliştirmeler sağlanmalıdır.
10. Hizmet içi eğitim etkinliklerinin geliştirilmesinde araştırma bulgularından yararlanılarak gerekli yenilikler ve değişikler yapılmasına gereken özen gösterilmelidir.
11. Yapılan ve uygulanan hizmet içi eğitimin ne derecede etkili olup olmadığını ve daha sonra yapılacak eğitim programına katkıda bulunması açısından, yanlışlıklar, eksikliklerin giderilmesi için ön, ara, son, izleme değerlendirme şekillerinden yararlanılmalıdır.

Kaynakça

ABDULEHEHD, A (2001). *Hizmetiçi eğitimin yeni yüzyıldaki ilkeleri*. Kaşgar pedaoje enstitüsü dergisi.

AKSU, Mualla Bilgin. (1996). *Hizmet içi Öğretmen Eğitimi ve Değerlendirme Sorunu*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi

AKDÜZ, A. (2006). *İlk ve Orta Dereceli Okullarda Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Hizmet içi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi.* Yayınlanmamış yüksek lisan tezi. Gazi Üniversitesi. Ankara.

AKYOL, A. (1996). *Japon eğitim sistemi*. İstanbul, Avni Akyol Ümit Vakfı.

AYDINALP, B. (2008). *Ortaöğretim öğretmenlerinin Hizmetiçi eğitim hakkındaki görüşleri.* Sosyal bilimler enstitüsü eğitim yönetimi ve denetimi yüksek lisans programı. Yeditepe üniversitesi. İstanbul. Türkiye

BARUTÇUGİL. İ. (2002). *Eğitim becerilerinin geliştirilmesi.* İstanbul: KARİYER Yayıncılık.

BAİ KE. (2010). *Şinjiang.* http://baike.baidu.com/view/2824.htm . adresinden 15 Nisan alınmıştır.

Bİ VEİ (tarihsiz). *Şi an bölgesindeki ingilizce öğretmenleri için uygulanan hizmetiçi eğitimin öğretim ve öğrenim şekli* http://www.studa.net/jiaoxue/100327/09343018.html adresinden 23 Ocak 2010'da alınmıştır.

ÇALIK, T. (1988). *Türk kamu kesiminde hizmet içi eğitimin etkinliği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye.

ÇİN EB (Çin halk cumhuriyeti eğitim bakanlığı.) (1999). *İlk ve orta okul öğretmenleri hizmet içi eğitim belgeleri* http://www.edu.cn/20041216/3124519.shtml adresinden 4 Şubat 2010'da alınmıştır.

ÇELİK, S. (1988). *Türkiye Emlak Kredi Bankası Eğitim Merkezi'ndeki hizmet içi eğitim faaliyetlerinin değerlendirilmesi.* Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, Türkiye.

ÇEVİKBAŞ, R.(2002). *Hizmet içi eğitim ve Türk merkezi yönetiminde uygulaması*. Ankara: Nobil basımevi.

Çin'de eğitim hizmetleri. (2005). *Çin'de eğitim.* http://www.sinoturkish.com/ckm/index.php.adresinden 10 ekim 2010'da alınmıştır.

Çin Eğitimi. (2006). *Çin halk cumhuriyeti eğitim yasası*. http://www.edu.cn/jıao_yu_fa_lv_766/20060404_171578.shtm1.adresinden 18mart 2010'da alınmıştır.

DEMİREL, KAYA. (1997). *Eğitim bilimine giriş*. Pegama Yayıncılık.

DEMİRTAŞ, T.(2008). *İlköğretim Okulları Öğretmenlerinin Hizmet içi Eğitim İhtiyaçları İle Kurum içi İletişim Algıları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi.* Eğitim yönetimi ve denetimi yüksek lisans programı. Yeditepe Üniversitesi. İstanbul.

DURMUŞ, E. (2003). *Sınıf öğretmenlerine yönelik düzenlenen hizmet içi eğitm etkinliklerine ilişkin öğretmen görüşleri (Ankara ili örneği)* Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara, Türkiye.

ERTÜRK, S. (1972). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara, Hacettepe Üniversitesi Basımevi.

FANG JİA YİN & JIANG ZHEN FENG & HE DONG HUI(2005). *Çin'de hizmet içi eğitimi*. Çim halk kurtuluş ordusu yayıncılığı, Pekin, Cin

FANG XİAO HUA.(2006). Şinjiang çift dilli eğitim problemlerini araştırma. http://www.uighuronline.cn/EDU/SYJX/200603/874.htm1. adresinden 5 Temmuz 2009'da alınmıştır.

GÖKÇE, F. (2005). *Devlet ve Eğitim*. Tek ağaç kitap basım, yayım, dağıtım LTD.ŞTİ. Ankara.

GUAN ZHEN YİN. (2009, Nisan 21). Hizmet içi eğitim tanımı. http://edu.sinoth.com/Doc/article/2009/4/21/server/1000038556.htmadresinden 11 Aralık 2009'da alınmıştır.

GU GUO ZHİ. (2000). *Hizmet içi eğitim teorisi ve gerçekleştirilmesi.* Shang Hai: Shang Hai Ke ji wen xian basımevi.

GÜNEŞ GÜLIRMAK, H.(1996).*İlköğretim okulu müdürlerine yönelik hizmet içi eğitim uygulamasının değerlendirilmesi.* Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye.

GÜRSOY, G. (1997). *Hizmet içi eğitimin işlevselliği verimlilik olmalıdır*. Milli Eğitim Dergisi.

İNAL, K.(2004). Eğitim ve İktidar. Ütopya Yayınevi. Ankara.

KADER, E. (1994). *Bir eğitim hastanesinde hastabakıcılara uygulanan hizmet içi eğitimin viral hepatitleri önlemedeki rolü.* Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi. Akara.

KANLI, U. (2001). *Ortaöğretimde görev yapan fizik öğretmenleri için düzenlenen hizmet içi eğitim programlarının etkinliği.* Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi. Ankara.

KARAGÖZ, B. (2006). *Ortaöğretim (Genel lise) Resim- İş Öğretmenlerinin Milli Eğitim Bakanlığınca Düzenlenen Hizmet içi Eğitim Faaliyetlerine Katılım Durumları ve Eğitim İhtiyaçlarını Karşılaması Konusundaki Görüşlerinin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi.* Yayınlanmamış Yüksek lisan tezi. Gazi Üniversitesi. Ankara.

KALİY,A. (1990) *İlk ve Orta okul öğretmenlerinin hizmet içi eğitimi*. Xinjiang eğitim enstitüsü dergisi.

KINCAL, R. (2006) *Eğitim Bilimine Giriş.* Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Lİ FANG. (2007). *Çağdaş bilginin hizmet içi eğitime bakışı*. Pekin Yayıncılığı

Lİ SHENG Lİ.(tarihsiz). KAİ *XİAN ilçesi ilk ve ortaokuldaki öğretmenler hakkında yapılan araştırma*. http://www.cqjy.com/qxjy/ShowArticle.asp?ArticleID=6844 adresinden 5 Kasım 2008 alınmıştır.

LU JIAN PİNG. (2006). *Hizmet içi Eğitim Teorisi ve Uygulanması*. Teknoloji Yayıncılık. Shang Hai . Çin

MİLLI EĞİTİM GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI HİZMETİÇİ EĞİTİM DAİRESİ BAŞKANLIĞI. (1989) 1988 *Yılında Hizmet içi eğitim faaliyetleri*. Ankara: Milli eğitim basım evi.

MİLLİ EĞİTİM GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI HİZMETİÇİ EĞİTİM DAİRESİ BAŞKANLIĞI.(1988) *Hizmet içi eğitim kuruluş gelişme faaliyetleri1960–1987*.Ankara: T.C.M.B.

Mİ XİN MİN (2007). Karamay ilk ve orta okul öğretmenlerinin hizmet içi eğitimi ile ilgili yapılan araştırma ve analiz. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Şi bei pedagoji üniversitesi, Lan zhou, Çin.

MUKADDAS, S. (2002). *Öğretmenlerin bilgilerini yenileme ve geliştirmenin önemi.* Şinjiang Eğitim Enstitüsü dergisi. Ürümçi. Çin

ÖYMEN, H. (1979). *Eğitime giriş* 1.Ankara: Milli eğitim basımevi.

ÖZYÜREK, L. (1981). *Hizmet içi eğitim programlarının etkinliği*.Ankara: Ankara üniversitesi basımevi.

PALA, A. (2006). *Eğitimin Temel Kavramları*. İçinde, M. Yılman (Ed). Eğitim bilimine giriş. Ankara: Nobel yayın dağıtım.

SÖNMEZ. E.(1986).*İlk öğretimde öğretmenlerin hizmet içi eğitim etkinlikleri.* Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Yüksek Lisans Tezi)

Summer İnstitute of Linguistics SIL. (1999) .http://www.sil.org/lingualinks/literacy/ReferenceMaterials/glossaryofliteracyterms/WhatIsInServiceTraining.htm. adresinden 15 Nisan 2010 alınmıştır.

ŞİAO DENG QUAN (2008).*Kai şuan ilk ve ortaokul öğretmenleri için uygulanan hizmet içi eğitim araştırması.* http://www.cqjy.com/qxjy/ShowArticle.asp?ArticleİD=6844 . adresinden 20 Aralık 2009'da alınmıştır.

ŞİN HUA. (2006). *Çin eğitimin gelişme durumu.* http://news.xinhuanet.com/ziliao/2005-11/03/content_3725854.htm. adresinden 20 mart 2010'da alınmıştır.

ŞİŞMAN, M. (2006). *Eğitim bilimine giriş*. Pegema yayıncılık.

ŞÜ Aİ MİN (2005). *Jiang xi köyündeki ilk ve ortaokul beden eğitim öğretmenleri için uygulanan hizmet içi eğitim araştırması ve analizi.* http://scholar.ilib.cn/AQCode~nykg200506145.html adresinden 15 Şubat 2010'da alınmıştır.

ŞİN HUA Haberleri (2009). CİN Lİ CÜN. *Ürümçi nüfusu.* http://www.xj.xinhuanet.com/2009-11/05/content_18148589.htm. adresinden 21 Nisan 2010'da alınmıştır.

ŞİAO DENG QUAN &WANG JİAN CHUN&. *JİANG Xİ İli ilk ve ortaokuldaki öğretmenler hakkında yapılan araştırma.* http://scholar.ilib.cn/AQCode~nykg200506145.html adresinden 5 Kasım 2008 alınmıştır.

TAYMAZ, H. (1997*). Hizmet içi eğitim*. Ankara: PEGEM A Yayıncılık.

TAYMAZ, H (1992). *Hizmet içi eğitim.* Ankara: Personel eğitim geliştirme merkezi yayın no:3

TAO GUO JIANG. (2004).İlk ve ortaokul hizmet içi eğitimi. Pekin yayıncılığı.

TEZCAN, M. (1981). *Eğitim sosyolojisine giriş*. Ankara: Ankara üniversitesi eğitim fakültesi yayınları.

TUTUM, C.(1979). *Personel Yönetimi*. Ankara: Todaie Yayınları.

TURSUNAY. (2002). *Hizmet içi eğitimi değişen koşullara göre yenilemek.* Hoten pedagoji enstitüsü dergisi.

TÜRK DİL KURUMU. (1974). *Türkçe sözlük*. İstanbul: T.D.K Basımevi.

UÇAR, S.(2006). *İlköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin meb hizmet içi eğitim uygulamalarına ilişkin görüşleri.* http://www.google.com.tr/#hl=tr&source=hp&q=t%C3%BCrkiyede+%C3%B6%C4%9Fretmenler+i%C3%A7in+uygulanan+hizmet+i%C3%A7i+e%C4%9Fitimi&btnG=Google%27da+Ara&meta=lr%3Dlang_tr&aq=f&oq=t%C3%BCrkiyede+%C3%B6%C4%9Fretmenler+i%C3%A7in+uygulanan+hizmet+i%C3%A7i+e%C4%9Fitimi&fp=eced05ba09ad5857 *adresinden* 8 Mart 2010 da alınmıştır.

Ürümçi şehrinde eğitim durumu http://www.cbe21.com/subject/diqujy/html/220202/2006_04/20060411_329.html adresinden 21 mart 2010 alınmıştır.

ÜRE, Ö.(2008). Eğitim ve psikoloji. İçinde, M.Gürsal, M. Hesapçıoğlu (Ed.). *Eğitim bilimine giriş.* Ankara: Eğitim Akademi Yayınları.

VARIŞ, F (1996) *Eğitimde Program Geliştirme, Teoriler- Teknikler*. Alkım Yayınevi. Ankara.

VANG A HUA (2007). Şinjiang çift dilli eğitimin gelişmesi. http://hi.baidu.com/blog/item/1fea25199f66a4d43a9ad9f.html adresinden 10 Nisan 2009 'da alınmıştır.

YALIN, H.. (1997). *Hizmet içi Eğitim Var Olan ya da ileride Çözülmesi Gerekecek Bir Problemi Çözmek için Yapılır*. Milli Eğitim dergisi.

YANG CUN. (2005). *Hizmet içi eğitimin hizmet sistemi.* Pekin yayıncılığ.

YAHYA, E (2000). *Hizmet içi eğitimi uygulamanın önemi.* Ürümçi: XİNJİANG Üniversitesi dergisi

YILMAN. M (2006) *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Nobil yayın dağıtım.

(LU XİANG BİN, 2007: 195 – 201). *Hizmet içi eğitim yönetiine giriiç*. Harbin yanıncılığı.

ZHANG JUN HUI, (2008). *Çift dilli eğitimi nedir.* http://2009.xjnews.com.cn/newsshow.asp?id=56150&ntitle=82906a6aa90309f05ca8363b0fb22902. adresinden 11 mayıs 2009'da alınmıştır.

ZENG HONG MEİ.(2009) *Çin İlk ve Ortaokul öğretmenlerin hizmet içi eğitim durumu* http://www.bjedu.cc/html/jiaoshiyuandi/zhuanjiashijiao/2009/0527/50710.html adresinden 10 aralık 2009 alınmıştır.

ZHAİ PİNG ŞIANG (2006) *Hizmet içi eğitim teorisi ve uygulaması*. Hizmet içi eğitim dergisi

ZHANG ŞİNG MİNG (2006) *ilk ve orta okul öğretmenlerinin hizmetiçi eğitimindeki bazı sorunlar.* Hizmet içi eğitim dergisi.

ZHANG GUO PENG (2007) *Bai yin köyündeki zorunlu eğitim aşamasındaki ilk ve ortaokul öğretmenlerinin hizmet içi eğitimiyle ilgili düşünceler.* http://www.pep.com.cn/xgjy/jiaoshi/xsyj/xspt/200708/t20070814_407367.htm adresinden 12 Aralık 2009'da alınmıştır.

ÇİN ŞİNJİANG UYGUR ÖZERK BÖLGESİNDEKİ İLK, ORTA VE LİSE ÖĞRETMENLERİNE UYGULANAN HİZMET İÇİ EĞİTİM ETKİNLİKLERİNİN ÖĞRETMEN ALGILARINA GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ ANKETİ

Sayın Öğretmen,

Bu anket verileri hazırlamakta olduğum "Çin Şinjiang Uygur Özerk Bölgesindeki İlk, Orta ve Lise Öğretmenleri için Uygulanan Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Öğretmen Algılarına Göre Değerlendirilmesi" konulu tezimde kullanılacaktır.

Anket üç bölümden oluşmakta ve her bölüm ile ilgili açıklamalar o bölümün başında belirtilmektedir. Anketin amacına ulaşması, ankette yer alan sorulara vereceğiniz ***doğru*** cevaplarla mümkündür.

Anket ile elde edilecek veriler toplu olarak ve sadece bilimsel amaçlarla kullanılacaktır. Ankete isminizi yazmanıza gerek yoktur.

Hiçbir soruyu işaretsiz bırakmayınız.

İşbirliği ve yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Dilare JIAPAER

BÖLÜM I
KİŞİSEL BİLGİLER
AÇIKLAMA

Bu bölümdeki sorulara uygun olan seçeneğin önündeki parantezin içine (X) işaretini koyunuz.

1. Cinsiyetiniz?
   ( ) 1. Kadın
   ( ) 2. Erkek

2. Yaşınız?

( ) 1. 20 ve daha az

( ) 2. 21–25

( ) 3. 26–30

( ) 4. 31–35

( ) 5. 36–40

( ) 6. 41–45

( ) 7. 46–50

( ) 8. 51 ve yukarısı

3. Öğrenim Durumunuz?

( ) 1. Lise mezunu

( ) 2. Önlisans mezunu

( ) 3. Lisans mezunu (Dört yıllık üniversite eğitimi)

( ) 4. Yüksek lisans mezunu

( ) 5. Doktora mezunu

( ) 6. Diğer (Lütfen belirtiniz)……

4. Branşınız?

( ) 1. Edebiyat-Türkçe

( ) 2. Sosyal Bilimler

( ) 3. Fen Bilimleri

( ) 4. Matematik

( ) 5. Meslek Dersleri

( ) 6. Güzel Sanatlar (Resim, Müzik, Beden Eğitimi)

( ) 7. Yabancı Dil

( ) 8. Başka (Lütfen belirtiniz)……..

5. Meslekteki Kıdeminiz?

( ) 1. 1–4 yıl

( ) 2. 5–9 yıl

( ) 3. 10–14 yıl

( ) 4. 15–19 yıl

( ) 5. 20–24 yıl

( ) 6. 25–29 yıl

( ) 7. 30 yıl ve daha fazla

6. Şimdiye kadar hizmet içi eğitim için açılan kurs veya seminere katılma sayınız?

( ) 1. 1 kurs veya seminer

( ) 2. 2 kurs veya seminer

( ) 3. 3 kurs veya seminer

( ) 4. 4 kurs veya seminer

( ) 5. 5 kurs veya daha fazla kurs ve seminer

( ) 6. Hiç katılmadım.

BÖLÜM II

HİZMET İÇİ EĞİTİMLE İLGİLİ SORULAR

AÇIKLAMA

Bu bölümdeki sorulara İlk ve Ortaokul öğretmenleri için Uygulanan Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri ile ilgili görüş ve düşüncelerinizin belirtilmesi amaçlanmaktadır. Cevaplarınızın "***olması gerekeni***" değil "***şu anki***" işleyişi yansıtması gerekmektedir. Bunun için her bir ifadenin karşısındaki uygun gördüğünüz seçeneğin yanındaki kutucuğun içine (X) işareti koymanız yeterlidir. Seçenekler "(1) Hiç, (2) Az, (3) Orta, (4) Çok, (5) Pek çok" şeklinde belirtilmiştir.

Her ifadeye ilişkin olarak sadece tek bir seçeneğin işaretlenmesi gerektiğini unutmayınız.

A. Hizmet içi eğitim ihtiyacının saptanmasına yönelik sorular	HİÇ	AZ	ORTA	ÇOK	PEK ÇOK
1. Öğretmenlerin eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinde bilimsel yöntemlerin kullanılma derecesi					
2. İhtiyaçların saptanmasında öğretmen sayısının, unvanların, hizmet alanlarının ve niteliklerin belirlenme derecesi					
3. Öğretmenin verilmesi planlanan eğitime karşı tutum ve beklentilerinin belirlenme derecesi					
4. Eğitim ihtiyaçları saptanırken aşağıda belirtilen durumların göz önüne alınma derecesi					
4. Okula yeni Öğretmen alındığında					
5. Öğretmenin görevinin değiştirilmesinde					
6. Üst derecede görevlere öğretmen					

hazırlanması gerektiğinde					
7. Yeni teknoloji uygulandığında					
8. Yeni sistem uygulandığında ya da sistemde değişiklik yapıldığında					
9. Eğitim ihtiyaçlarının okulun genel ve özel amaçları ile öğretmenlerin ihtiyaçları doğrultusunda belirlenme derecesi					
10. Öğretmenlerin eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinde ihtiyaç saptama tekniklerinden (kayıt ve raporların incelenmesi, test, anket, grup toplantıları düzenleme, gözlem, görüşme ve mülakat, iş ve görev analizi) bir veya birkaçından yararlanma derecesi					
11. Eğitim ihtiyacını saptama çalışmalarının belirli aralıklarla yapılma derecesi					
B. **Hizmet içi eğitimin planlanmasına yönelik sorular**					
12. Hizmet içi eğitim etkinliklerinin planlanmasında ve önceliklerin belirlenmesinde okulun eğitim gereksinmesi ile olanakları göz önünde bulundurma derecesi					
13. Hizmet içi eğitim planı hazırlanırken okullardaki çalışmalarla ilgili gerekli araştırma ve incelemelerin yapılma, yeniliklerin ve gelişmelerin izlenme derecesi					
14. Eğitim programları ile uygulandıkları yer, süre, zaman ve uygulanacak eğitim türü arasındaki uyum derecesi					
15. Hazırlanan eğitim plan ve					

programlarının öğretmenin yurt içi ve yurt dışı eğitim imkânlarından yararlanmasını sağlama derecesi					
C. Öğretim programlarının hazırlanışına yönelik sorular					
16.Öğretim programları hazırlanırken toplumsal, ekonomik ve teknolojik gelişmeler ile yeniliklerin göz önünde bulundurulma derecesi					
17. Öğretim programlarının okulun ve katılan öğretmenin sorunlarını çözümleyecek ve gereksinimlerini karşılayabilecek kapsam ve nitelikte hazırlanma derecesi					
18. Öğretim programlarının içeriğinin, bireylerin öğrenim durumlarına, öğrenme düzeylerine ve yeteneklerine uygun olarak hazırlanma derecesi					
19. Hizmet içi eğitim plan ve programlarının eğitim uzmanlarınca hazırlanma derecesi					
20. Programı gerçekleştirecek eğitim görevlilerinin yeterlilik derecesi					
21. Öğretim programlarının etkin bir şekilde uygulamaya konması için gerekli olanakların sağlanma derecesi					
22. Öğretim programlarının uygulanacağı yerin eğitimin türüne, kullanılacak yöntemin özelliklerine ve teknolojiye uygun olarak dizayn edilme derecesi					
23. Önceden planlanmış ve uygulanmış hizmet içi eğitim plan ve programlarından					

yararlanılma derecesi					
24. Öğretim programlarının öğretmenin psikolojik ve sosyal gereksinimleri ile problem ve beklentilerine uygun biçimde sürekli geliştirme derecesi					
25. Eğitim faaliyetlerinin pratik bilgileri kapsama derecesi					
D. Hizmet içi eğitimin uygulanmasına yönelik sorular					
26- 30 Öğretim programları uygulanırken aşağıdaki öğretim yöntemlerinin uygulanma derecesi					
26. Anlatım-Takrir metodu					
27. Tartışma-Aktif metodu					
28. Gösteri-Demonstrasyon metodu					
29. Grup Tartışması Metodu					
30. Örnek Olay İnceleme Metodu					
31. Öğretim programlarının uygulanması esnasında öğretmenin düşüncelerine ve sorunlarına ilişkin görüşlerine önem verilme derecesi					
32. Hizmet içi eğitim etkinliklerinin okul ve öğretmenin çalışmaları göz önüne alınarak uygun zamanda yapılma derecesi					
33. Eğitim süresince öğretmenin birbirleriyle ve öğreticiler ile ilişki kurma ve etkileşimde bulunma derecesi					
34. Öğretim süresince istenen konuların iş başında uygulanabilirlik derecesi					
35. Öğretim süresince istenen konuların basitten zora, yalından karmaşığa doğru sıralanarak öğretilme ilkesine uyulma					

derecesi					
36. Konuların somut örneklerle uygulamaya yönelik olarak işlenme derecesi					
37. Öğreticilerin derslerine önceden plan hazırlayarak girme derecesi					
38. Öğretim esnasında eğitim araçlarından yararlanma derecesi					
E. Hizmet içi eğitimin değerlendirilmesine yönelik sorular					
39. Eğitim programlarının değerlendirilmesinde aşağıda belirtilen değerlendirmelerin yapılma derecesi					
39. Ön değerlendirme (Eğitime katılacakların düzey, bilgi, beceri ve tutumlarını belirlemek için)					
40. Ara Değerlendirme (Öğretim sırasındaki herhangi bir aksaklık, eksiklik veya güçlükleri belirlemek için)					
41. Son değerlendirme (Eğitim sürecinin etkililiği ile yetişme seviyesini belirlemek için)					
42. İzleme Değerlendirmesi (Eğitim programını tamamlayan bireylerin aldıkları eğitimi görevlerinde kullanma başarılarının belirlenmesi için)					
43. Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin okulda etkili iletişim, işbirliği ve koordinasyon sağlanmasına katkı derecesi					
44. Eğitim faaliyetlerinin değerlendirilmesinde uzman görüşüne başvurma derecesi					
45. Hizmet içi eğitimlerde öğretmenin					

edindikleri bilgi, beceri ve tutumları işyerlerinde uygulama fırsatı bulabilme derecesi					
46. Eğitimlerde ölçülmek istenen davranışın doğrudan gerçek iş koşulları altında gözlenerek yapılma ilkesine uyulma derecesi					
47. Hizmet içi eğitim etkinliklerinin katılan öğretmenin sosyal ve ekonomik gereksinimlerini karşılama derecesi					
48. Hizmet içi eğitim etkinliklerinin katılan bireylere gerekli bilgi, beceri ve davranışları kazandırma derecesi					
49. Hizmet içi eğitim programlarına katılan bireylerin başarılarının ölçülmesinde aşağıda belirtilen ölçme tekniklerinin kullanılma derecesi					
49. Yazılı testler					
50. Sözlü Testler					
51. İş veya Performans testleri					
52. Mülakat-Görüşme					
F. Hizmet içi eğitimin geliştirilmesine yönelik sorular					
53. Eğitim programlarının geliştirilmesi için belirlenen hata ve eksikliklerin giderilerek önlemler alma ve değişikliği planlama derecesi					
54. Hizmet içi eğitim etkinliklerinin geliştirilmesinde araştırma bulgularından yararlanma derecesi					
55. Öğretmenin geliştirilmesi için öğrenim esnasında yapılan ölçmelerden personel					

gelişimi gözlem formu kullanma derecesi					
56. Hizmet içi eğitim etkinliklerinin geliştirilmesinde eğitim gören öğretmenin görüşlerinden yararlanma derecesi					

BÖLÜM III

Eğitim Müdürlüğünde uygulanan hizmet içi eğitim faaliyetlerinin kurum ve personel açısından daha yararlı olması için sorularda yer almayan fakat sizce gerekli olduğuna inandığınız farklı görüş ve önerileriniz varsa lütfen maddeler halinde yazınız.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Dilare JIAPAER